

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 20^ο

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 170

ΔΗΜΙΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ - ΚΕΡΑΣΙΝΟΣ
(ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ)

Διαβάστε στην Ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β.

“ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Ιστορία, Ελληνοτουρκικές Σχέσεις,
Εθνική Στρατηγική και Προοπτική”

Του Σάββα Καλεντερίδη

www.elverias.gr

Σελίδα 6

Η ονομασία
της οδού και
της πλατείας
“Νίκου
Καπετανίδη”
στη Βέροια

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

19 Μαΐου - Ημέρα Μνήμης της Γενοτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Πρόγραμμα
Εκδηλώσεων Μνήμης
από την Ευξείνο Λέσχη Βέροιας

Η παρουσία όλων μας είναι απαραίτητη
για να διεκδικήσουμε
τη διεθνοποίηση της αναγνώρισης
της Γενοκτονίας

Σελίδα 7

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε και φέτος
το Πασχαλινό Παζάρι
της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΑΝΑΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ...

«Για να φτάσουν οι Αργοναύτες στα παράλια του Ευξείνου Πόντου, έπρεπε να περάσουν υποχρεωτικά ανάμεσα από τις τρομακτικές και αδιαπέραστες μέχρι τότε Συμπληγάδες Πέτρες. Ένα περιστέρι, σύμβολο Ειρήνης και Πολιτισμού, προπορεύθηκε και τους έδειξε τον τρόπο...»

Γράφει ο **Λάζαρος Κουμπουλίδης**,
Διευθυντής του «Αργοναύτη»
kouboulidis@yahoo.gr

ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ: ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ, ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ...

Ως «αιχμή του δόρατος» προβάλλεται η διεθνής αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από τα ποντιακά Σωματεία, Οργανώσεις, Επιστημονικές Ενώσεις και φυσικά από τις Ομοσπονδίες. «Καημό ζωής» αποτελεί για πολλούς συμπατριώτες μας. «Ζήτημα τιμής», «Απονομή δικαιοσύνης και αγαλλίασης των ψυχών των θυμάτων»,

Συνέχεια στη σελ. 3

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

Ιδιωτικό ΚΤΕΟ Βέροιας
κάνει την υποχρέωση επιθυμία

<http://www.kteover.gr>

**36 € ο έλεγχος
δωρεάν ο επανέλεγχος**
... απλά πράγματα

ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
τηλ. 23310 43333

Ιδιοκτήτρια: Α. Μαυρίδης - Α. Ψάρρος Ο.Ε.

Ο Δωρεάν επανέλεγχος πραγματοποιείται φέτος δωρεάν στα 10 ΚΤΕΟ ΒΕΡΟΙΑΣ - Έλεγχος φέρων 50 €

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

marmaron
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Α.& Α. Ο.Ε.

ΕΞΟΡΥΞΗ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΟΥ &
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΕΤΡΩΜΑΤΩΝ

3ο χλμ. Βέροιας- Μακροχωρίου
Τηλ.: 2331062816 - Fax: 2331024533
Email: marmaron@otenet.gr
www.marmaron.gr

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

GERMANOS

σας συνδέει με την τεχνολογία

βόλτα στο ΓΕΡΜΑΝΟ!

Βέροια, Μητροπόλεως 38, Τηλ: 23310 71041

Λαογραφικά

Επιμέλεια του πρώην Διευθυντή του «Αργοναύτη» και επίτιμου προέδρου της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας, κ. **ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ**

Η ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ (1ο)

Η ποντιακή διάλεκτος είναι Ιωνική και ενιαία, παρά τα όποια τοπικά ιδιώματα, όπως της Αμισού, Σάντας, Τρίπολης, Τραπεζούντας κ.λ.π. (για τα ιδιώματα θα μιλήσουμε ειδικά σε επόμενα φύλλα του «Αργοναύτη»). Τα κύρια χαρακτηριστικά της ποντιακής διαλέκτου (φωνητικά, τυπικά και συντακτικά) είναι:

1. Η προφορά του αρχαίου ιωνικού η, ως ε, όπως λ.χ. έγκα (Ιων. ήνεκα), έμν'νε (ήμουν) κ.λ.π.
2. Κατάλοιπα του Ιωνικού σ από το Αττικό τ όπως κόττος > κοσσάρα (όρνιθα), τεύτλον > σεύτελον κ.λ.π.
3. Η προφορά του σ ως ηχηρό σ μπροστά από το ουρανικό κ, όπως σκεύος, σκύλον, σχίζω, σκωκίνιν, αλλά σκαμνίν, σκόρδον κ.λ.π. (εξαιρέσεις).
4. Τα άρθρα ο, η, οι αποσιωπούνται γι' ευφωνία μπροστά από το φωνήεν (αρχομένων λέξεων)
5. Τα θηλυκά ουσιαστικά, που δηλώνουν πράγματα ή ζώα κλίνονται στον πληθυντικό με το ουδέτερο άρθρο τα, όπως η κοσσάρα - τα κοσσάρας, η κορώνα - τα κορώνας, η αγκώνα - τ' αγκώνας κ.λ.π.

(Συνέχεια στο επόμενο φύλλο)

Βιβλιογραφία

«Αρχαίον Πόντου», τόμ. 11, σελ. 170- 180

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ 4447/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπρου Πορφύρα 1 - Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59100
Email: eflever@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΛΑΖΑΡΟΣ Θ. ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Μητροπόλεως & Λουτρού 1

Βέροια - Τ.Κ. 59100

Τηλ.: 23310 21703

Fax: 23310 21704

Email: kouboulidis@yahoo.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΑΒΡΑΑΜ ΧΩΡΑΦΑΪΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΪΡΜΕΝΤΖΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

10,00 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ»

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 194 ΒΕΡΟΙΑ - ΤΗΛ. / FAX 23310 72236

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ - Λ. Πορφύρα 1

59100 ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 4447

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. αγλούπιστος= ο μη ξεφλουδισμένος
2. άγλωσσοσ= άλαλος, μουγγός
3. αγναίος= παράδοξος, περίεργος
4. αγνήστικός= νηστικός
5. αγνωσία= ανοησία, απερισκεψία κ.λ.π.
6. αγούλωτος= ο μη λαίμαργος, λιτοδίαιτος κ.λ.π.
7. άγουρος= άντρας, σύζυγος κ.λ.π.
8. άγραστος= άφθαρτος (στα ενδύματα)
9. αγριεύω= άγρια έκφραση, εκφοβίζω
10. αγροθέριον= άγριο θηρίο κ.λ.π.
11. αγρολαλώ= φωνάζω άγρια
12. αγρομέρετα= άγρια μέρη
13. αγροτερώ= κοιτάζω άγρια, βλοσυρώς
14. αγροχάπαρον= θλιβερή είδηση

ΔΙΣΤΙΧΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ

1. Καλαντάρτς και Νέον Έτος άμον πάντα και οφέτος.
2. Ο Κούντουρον, ο κούτσουρον ο ουραδοκομμένον.
3. Ο Μάρτ'ς έρται και δαβαίν' άλλτς παγών' και άλλτς χουλαίν'.
4. Απρίλτς φέρ'τα χελιδόνε κελαηδούν και λιών' τα χιόνε.
5. Έρθεν ο Καλομηνάς βοστ' τσιτσέκε αν πεινάς.
6. Τη Κερασινού ο ήλον κοκκινίει σε άμον μήλον.
7. Έρθεν και ο χορτοθέρτς έπαρ' το καγάν' σο χέρ'τς'.
8. Ο Αύγουστον αλωνίζ', τ' οικοκέρτς χαρεντερίζ'.
9. Ο Σταυρανίτες ρούζ' τα φύλλα και ξεραίντανε τα ξύλα.
10. Έρθεν ο Τρυγομηνάς εύκαιρον τ' αμπάρ'τς' Πεινάς!
11. Αεργίτες μουρδουλ' σο ρασίν ανθρώπ'ς φουρκίζ'.
12. Χριστιενάρτς φέρ' τον κρύον σαν εκείνον π' έσ' τον βίον.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1. Έναν έν' και πάντα μετ' εσέν πάει, ντο να έν';' (η σκιά).
2. Πέντ' αδέλεφε γουστουρεύ' νε τ' έναν τ' άλλο, ντο να έν';' (οι καλτσοβελόνες)
3. Έναν έν' και σ' ούλα εμπαιν, ντο να έν';' (το όνομα)
4. Τη πάππονος ι μ' το σαλβάρ χιλεμπάλιστον, ντο να έν';' (η καταμάγια)
5. Κοντός κοντός κοντίσικος και σάπκαν (κασκέτο) σκεπασμένος, ντο να έν';' (το καρφί)
6. Θεός' κ' είμαι κι άγιος' κι είμαι κι ούλ' εμέν πιστεύ'νε, ντο να έν';' (το κοντάρι)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Τη Μαρίας γάιδαρν

Η Μαρία τη εχέρεπεν κι υστέρια επήραν τον Νικόλαν τη Πωρικά δέκα χρόνια κι άλλον μικρός απ' ατέν. Οι συντεοί ατς είπαν ατην "Πώς επήρες ατόν τον ζαντόν ... Εσέγκες'σ αλογού τον τόπον κεικά είναι γάιδαρν. (για να τον εκμεταλλεύεται)

2. Ο άσκεμον ο Στοφόρον

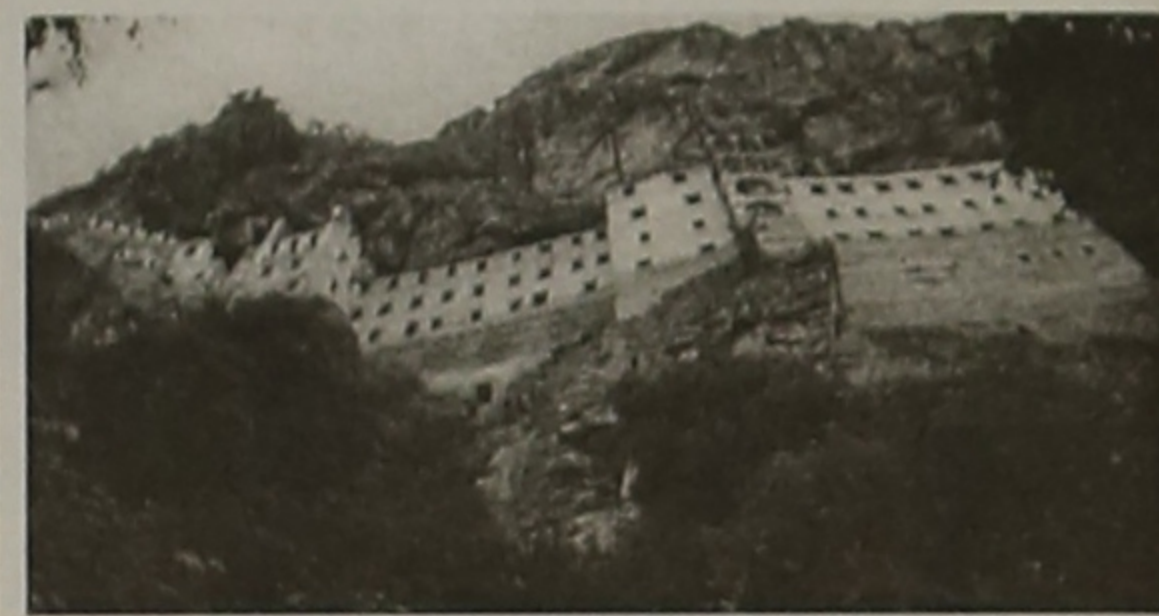
Είνας παιδάς, ο Στοφόρον, ατόσον κι άσκεμος έτον'ς σο χωρίον, τεμέκ, τα κορίτσε έλεγαν μασχαρεντά "ναίλλοι φη θα πέρ' από το τσαναβάρ κοτζαμάνον (άντρα).

ΓΙΑ ΤΟ ΓΑΜΟ ΕΛΕΓΑΝ

- έντον με το καλόν
- ελτούρεψαν ας'ς ατέν
- έι, κι αφωρισμένα ιτουρεύ'ς τ' αίκα τα δουλειάς (στα συνοικέσια)
- από την δουλείαν η (τάδε) επόικεν α
- ιτούρεψαν ας'ς σον (το ταίριασαν)
- ελτούρεψες κι από τη δουλείαν (για τον προξενητή)
- έι, κι αμόν δέβολος όλε επροφάντς (για την προξενήτρια)

Ο,ΤΙ ΜΑΣ ΠΗΡΑΝ ΜΕ ΒΙΑ

Ας όψονται Και δεν είναι μόνο αυτά!

Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά

Το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας

Το κολέγιο "Ανατόλια" στη Μερζιφούντα

Μονή Αγ. Σοφίας στην Τραπεζούντα.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Η οικογένεια στον Πόντο ήταν πατριαρχική. Συνήθως την αποτελούσαν ο πάππον (παπούς), που είχε το ρόλο του αρχηγού, μαζί με την καλομάναν (γιαγιά), τα παιδιά τους, ελεύθερα ή παντρεμένα, τα εγγόνια και τα δισέγγονα. Μια τέτοια πατριαρχική οικογένεια έφτανε πολλές φορές τις τρεις δεκάδες ατόμων. Σε περίπτωση που πάθαινε ο παπούς, την αρχηγία αναλάμβανε ο μεγαλύτερος σε ηλικία υιός, που τον αποκαλούσαν πάσα (πασά).

Το καταπληκτικό ήταν, ότι η νύφη δεν επιτρεπόταν να μιλά στα πεθερικά κατά τα πρώτα έτη του γάμου της. Η φωνή της ήταν άγνωστη στον πεθερό, στην πεθερά και στον γυναικάδελφο, στο μεγάλο υιό της οικογένειας. Σε περιπτώσεις που έπρεπε να απαντήσει σε ερωτήματα, τον διερμηνέα έκαμνε κάποιο μέλος της οικογένειας. Αν δεν υπήρχε διερμηνέας τότε οι απαντήσεις δίνονταν με νεύματα. Η αφωνία αυτή της νύφης μπροστά στα πεθερικά λεγόταν "μωσ".

Η αφωνία αυτή μεταφέρθηκε και στην Ελλάδα. Ο γράφων τη συνάντησε.

Από το Σοχούμ

ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ ΓΑΜΟΥ

“Γ’ εμετέρ” (οι δικοί μας) οι πατριώτες έγραψαν σε άπταιστα ελληνικά, όπως αποδεικνύεται από το αφιεγιάδιαστο κείμενο του προσκλητηρίου. Ακόμα εντύπωση προκαλεί η καλλιτεχνία των τυπογραφικών στοιχείων.

Ποντιακό θέατρο στο ανοιχτό θέατρο Άλσους Παπάγου «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ» στη Βέροια

Τη Δευτέρα 23 Ιουνίου 2008, στα πλαίσια των πνευματικών εκδηλώσεων ΠΑΥΛΕΙΑ 2008, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πατρίδας «ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΧΩΡΑΦΑΣ» θα συμμετάσχει με την παρουσίαση ποντιακού θεάτρου με την «Ποντιακή ηθογραφία» κωμωδία με τίτλο: «Τσαναβάρ σα λάχανα», από τη θεατρική ομάδα του Ποντιακού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλλιθέας Συκεών Θεσ/νίκης, σε κείμενα και σκηνοθεσία της Ερρικας Νικολαΐδου.

ΞΕΠΕΡΑΣΕ ΑΙΣΙΩΣ ΤΙΣ 240.000 ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ Η ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.
www.elverias.gr

Ακούτε την εκπομπή της Ε.Λ.Β. στους 97,8 fm Ράδιο Αλεξάνδρεια Κάθε Τετάρτη από 20:00 έως 22:00 με τον Μελέτη Σισμανίδη Τηλ. εκπομπής: 23330 27535 radio978@otenet.gr

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟ

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας στα πλαίσια συλλογής λαογραφικού υλικού, εδώ και 3 χρόνια πραγματοποιεί καταγραφές ποντίων Α΄ γενιάς (γεννηθέντες στον ιστορικό Πόντο) αλλά και πόντιους Β΄ γενιάς που ομιλούν πολύ καλά την ποντιακή διάλεκτο. Όσοι επιθυμούν να βοηθήσουν με τις συνεντεύξεις τους στη συλλογή πολύτιμων πληροφοριών, μπορούν να επικοινωνήσουν στα τηλέφωνα της Ε.Λ.Β. 23310- 72060 και 23310-28356 (fax), καθημερινά από τις 10:00 έως τις 14:00.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ...

Συνέχεια από την 1η σελίδα

«Θέμα πολιτικού πολιτισμού», «Ανάγκη Ιστορικής Δικαίωσης και Μνήμης».

Πολλές και φιλότιμες οι προσπάθειες για τη διεθνοποίηση τα τελευταία χρόνια, οι οποίες μάλιστα απέδωσαν «καρπούς», με τη συνέχιση και την εντατικοποίηση των οποίων σιγά σιγά μπορούν αυτοί οι καρποί να ωριμάσουν μέχρι να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα της διεθνοποίησης. Διεθνή φόρα έχουν ασχοληθεί με το θέμα, συνέδρια επιστημονικών οργανώσεων, ακόμη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θετική εισήγηση της αρμόδιας Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάποιες πολιτείες των Η.Π.Α. ήδη έχουν φτάσει στην Αναγνώριση, στην Αυστραλία το ίδιο. Η Ομογένεια καθώς φαίνεται δίνει τη δική της μάχη, τη δική μας μάχη, επιτυγχάνοντας τον επιθυμητό στόχο.

Η Διεθνοποίηση του ζητήματος της Γενοκτονίας με τις άοκνες προσπάθειες των απανταχού Ποντίων έχει αρχίσει να παίρνει πλέον «σάρκα και οστά».

Εκτός των «τοιχών» όμως.

Εκτός «των τοιχών» της ελληνικής πολιτικής, του «επίσημου» Ελληνικού Κράτους.

Δεν πρόκειται απλώς για την απουσία του Κράτους, για έλλειψη στόχων και συγκεκριμένης πολιτικής, για αδράνεια στο θέμα.

Πρόκειται για μία συγκεκριμένη κυβερνητική επιλογή θρυμματισμού και «καπελώματος» κάθε προσπάθειας για την αναγνώριση της Γενοκτονίας. Πρόκειται για υιοθέτηση ενδοτικών πολιτικών, που υπηρετούν αντιλήψεις ραγιαδισμού και όχι την εθνική μας αξιοπρέπεια και την ιστορική αλήθεια.

Πολιτικές που όχι μόνο βάζουν τροχοπέδη στις έντονες πιέσεις για μία ολοκληρωμένη διδασκαλία της Ιστορίας των Ελλήνων της Ανατολής και της Γενοκτονίας του από το Κράτος του Κεμάλ, αλλά αλλοιώνουν την Ιστορία και αμαυρώνουν τη μνήμη των θυμάτων της Γενοκτονίας παρουσιάζοντας τον Κεμάλ ως Ειρηνοποιό.

Όχι μόνο δεν καταδικάζουν τα εγκλήματα του Κεμαλισμού απέναντι σε εκατοντάδες χιλιάδες Πόντιους, Αρμένιους, Ασσύριους, αλλά αντιθέτως αποδίδουν τιμές στον Κεμάλ με την κατάθεση στεφάνου στο μασωλείο του. Και οι πράξεις αυτές, δεν είναι πράξεις του «Πωργάκη» ή του «Κωστάκη». Είναι η επίσημη έκφραση της Ελληνικής Πολιτείας από τον τότε Υπουργό Εξωτερικών της Ελληνικής Κυβέρνησης και τον νυν Πρωθυπουργό της Χώρας, με ολόκληρο το επιτελείο του.

Εάν αυτό δεν αποτελεί στην πράξη ακύρωση κάθε προσπάθειας για την διεθνοποίηση της Γενοκτονίας με τον πιο επίσημο και αποκάλυπτο τρόπο, τότε πως μπορεί να ερμηνευθεί; Πώς να αναγνωρίσει η διεθνής κοινότητα τη Γενοκτονία από τον Κεμαλισμό, όταν το Ελληνικό Κράτος τιμά τον Κεμάλ ως Ειρηνοποιό;

«Σφαλίαρα» σε όσους επιζητούν την ηθική δικαίωση και αγαλλίαση των χαμένων ψυχών..

«Γροθιά στο στομάχι» σε όσους ανοίγουν το δρόμο για τις αποζημιώσεις από την Τουρκία για τις περιουσίες των Ποντίων που απαλλοτρίωσαν, όπως έπραξε αναλόγως η Γερμανία στα θύματα του Ναζισμού.

«Κλοτσιά στα χαμηλά» όσων κοπιάζουν για την ανάδειξη της Ιστορικής αλήθειας, και ενώ από τη μια «κερδίζουν» τη μάχη της απόσυρσης του βιβλίου της ιστορίας της 6ης δημοτικού για την αναλήθεια «του συνωστισμού των Ελλήνων στο λιμάνι της Σμύρνης», δεν καταφέρνουν από την άλλη την «απόσυρση» της πολιτικής και των πολιτικών που «συνωστίζονται ως αυλικοί στην

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2193

Η 19η Μαΐου καθιερώνεται ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Ορίζεται η 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

Άρθρο 2

Ο χαρακτήρας, το περιεχόμενο, ο φόρμας και ο τρόπος οργάνωσης των εκδηλώσεων μνήμης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από γνώμη των πλέον αντιπροσωπευμένων Ποντιακών σωματείων.

Άρθρο 3

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα 7 Μαρτίου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΛ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα 8 Μαρτίου 1994

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ Γ. ΚΟΥΒΕΛΗΣ

Ο νόμος 2193/1994 της Βουλής των Ελλήνων που αναγνωρίζει τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

αυλή του Κεμάλ Πασά και των επιγόνων του»...

Δεν αρκεί μονάχα η ψήφιση του Νόμου του 1994 για την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως ημέρα μαύρης επετείου και μνήμης για την Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Είναι επιβεβλημένος και ο Σεβασμός αυτού του Νόμου.

Όχι μονάχα με μνημόσυνα και καταθέσεις στεφάνων για τους λίγους επίσημους και ενημερωμένους ενεργούς πολίτες. Αλλά και με σχολικές εκδηλώσεις μνήμης ανάλογες της 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου, και μάλιστα την ημέρα της 19ης Μαΐου και όχι την αμέσως επόμενη Κυριακή, όπως έχει οριστεί, υποβαθμίζοντας την επέτειο. Και πρωτίστως με πολιτικές που να μην ακυρώνουν το Νόμο αυτό στην πράξη, συνεχίζοντας τη Γενοκτονία σε διάσταση Ιστορική και Πολιτισμική.

Ορθώς αντιδρούν τα Σωματεία. Ορθώς αποστέλλονται δριμύτατες επιστολές διαμαρτυρίας στην Κυβέρνηση από ποντιακές οργανώσεις και Ομοσπονδίες του Εσωτερικού και της Ομογένειας. Ορθώς διατυπώνεται η πρόταση ακόμη και να κηρυχθούν ανεπιθύμητοι στις επικείμενες εκδηλώσεις για τη Γενοκτονία, οι εκπρόσωποι της Κυβέρνησης και των λοιπών παρατάξεων εάν δεν αναγνωρίσουν το σφάλμα της ανιστόρητης προσβολής τους απέναντι στους πόντιους και εν γένει τον ελληνισμό της Ανατολής.

Λογική η αγανάκτηση όλων.

Οι πολιτικοί μας όμως δυστυχώς κινούνται στη λογική ότι «ακόμη κι ένα θαύμα κρατά μονάχα τρεις μέρες. Και του Χριστού η Ανάσταση σαράντα!!!».

Προτιμούν να φλομώνουν τέτοιες ημέρες τον λαό με Πουροβίζιον – παρουσιάζοντας ακόμη και την ευλογία της υποψήφιας μας από τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο απευθείας από το Φανάρι- παρά να θίξουν το καυτό θέμα της Γενοκτονίας των Ποντίων, μην τυχόν και προκαλέσουν το θυμό της γείτονος Τουρκίας...

Ας μην περιμένουμε λοιπόν ένα «θαύμα να τους φωτίσει και να μας σώσει...».

Μονάχα η «σταύρωση» τέτοιων πολιτικών επιλογών μπορεί να τους οδηγήσει να περιμένουν αυτοί την ... «Δευτέρα Παρουσία»...

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΣ «ΝΙΚΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ» ΣΤΗ ΒΕΡΟΙΑ

Επιμέλεια κειμένου: Γιάννης Μιχαηλίδης, π. πρόεδρος Ευξ. Λέσχης Βέροιας

Η ονομασία «ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ» δόθηκε ύστερα από την μετονομασία της υπάρχουσας (πριν) ομώνυμου οδού, σε οδό «ΘΕΑΝΩΣ ΖΩΓΙΟΠΟΥΛΟΥ» στη Βέροια. Τις ενέργειες για την προώθηση της διαδικασίας να πάρει η μέχρι το 1994 ανώνυμος οδός την ονομασία του Εθνομάρτυρα, έκανε η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας. Το Δημοτικό συμβούλιο έκανε δεκτή την πρόταση και αποφάσισε ομόφωνα για την ονομασία της ανώνυμου οδού.

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας με την ευκαιρία των αποκαλυπτηρίων της Ονοματοθεσίας της οδού, πραγματοποίησε τιμητικές εκδηλώσεις στη μνήμη του Εθνομάρτυρα Νίκου Καπετανίδη. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν με το ακόλουθο πρόγραμμα:

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 1994, ώρα 7μ.μ.

στην Αντωνιάδειο Στέγη

- Χαιρετισμός του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Βέροιας Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονος.
- Χαιρετισμός του Δημάρχου Βέροιας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.
- Χαιρετισμός του Προέδρου της ΠΟΠΣ κ. Στέφανου Τανιμανίδη.
- Χαιρετισμός του Προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.
- Ομιλία από τον οικονομολόγο- συγγραφέα κ. Γιάννη Μελετίδη με θέμα: «Ο Εθνομάρτυρας Νίκος Καπετανίδης ως δημοσιογράφος».
- Σιγή ενός λεπτού.
- Πυρρίχιος χορός από το Χορευτικό Τμήμα της Ε.Λ.Β.

Κυριακή 6 Νοεμβρίου 1994

- Αρχιερατική λειτουργία στον Ι. Ναό του Αγ. Αντωνίου Βέροιας Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονος.
- Αρχιερατικό μνημόσυνο.
- Επιμνημόσυνη ομιλία από τον Γεν. Γραμματέα της Ευξείνου Λέσχης κ. Μιχάλη Γερασιμίδη.
- Ώρα 11π.μ. επιμνημόσυνη δέηση στον Χώρο Ονομασίας της οδού.
- Ομιλία του Προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.
- Χαιρετισμός και αποκαλυπτήρια της Ονομασίας της οδού του Εθνομάρτυρα Νίκου Καπετανίδη από τον Δήμαρχο Βέροιας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.
- Κατάθεση στεφάνων.
- Σιγή ενός λεπτού.
- Εθνικός ύμνος από την μπάντα του Δήμου Βέροιας.
- Δεξίωση με ποντιακά εδέσματα από την Ε.Λ.Β.

Παράλληλα με την Ονοματοθεσία της ανώνυμου οδού, ονομάστηκε και η γειτνιάζουσα με την οδό Πλατεία, σε «Πλατεία Νίκου Καπετανίδη». Τα αποκαλυπτήρια της Ονοματοθεσίας έγιναν από τον Δήμαρχο Βέροιας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.

Το 1995 στα πλαίσια των εκδηλώσεων Εθνικής Μνήμης των θυμάτων γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από το Τουρκικό Κράτος, έγιναν την 21η Μαΐου τα αποκαλυπτήρια του επιγράμματος του Εθνομάρτυρα από τον Πρόεδρο της Ευξείνου Λέσχης κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.

Το επίγραμμα είναι Πνευματική Προσφορά του συμπολίτη μας Φιλολόγου- Ιστορικού κ. Θωμά Γαβρηλίδη και έχει ως εξής:

«ΟΙ ΕΚ ΠΟΝΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΙΟΙ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ»

«Για την Ελλάδα στάθηκε στα μαρμαρένια αλώνια του Πόντου κι όπως έπρεπε, Νίκο Καπετανίδη, σαν παλικάρι πάλεψες τον Διγενή τον Ακρίτα. Τα φτερωτά σου τα άρματα, ψυχή, γραφίδα, πίστη, λεβεντονιέ, δεν μπόρεσε Χάροντας να τ' αγγίξει κι ευθύς για σένα ανοίγανε τα δώματα του Ολύμπου.»

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας, με το σκεπτικό ότι «εν τη ενώσει η δύναμις», ζητούσε στα Πανελλήνια και Παγκόσμια συνέδρια του Ποντιακού Ελληνισμού, να διεκδικήσουμε την διεθνή αναγνώριση της Γενοκτονίας από κοινού με τους Μικρασιάτες και τους Θρακιώτες. Ζητούσαμε ακόμα κάθε μνημείο που στήνουμε να θυμίζει όλες τις Πατρογονικές Εστίες, Πόντο, Μικρά Ασία, Θράκη, όπου εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες θανατώθηκαν στα χρόνια της Τουρκικής θηριωδίας.

Και μπροστά στα μνημεία αυτά ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ να τελούμε τις εκδηλώσεις μνήμης μια φορά το χρόνο. Με το πνεύμα αυτό και με τη σύμφωνη γνώμη του Δημάρχου Γιάννη Χασιώτη, ο Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας Γιάννης Μιχαηλίδης πρότεινε την συγκρότηση μιας τετραμελούς επιτροπής πρωτοβουλίας για την εκπλήρωση του Ιερού αυτού σκοπού. Η επιτροπή αποτελούμενη από τον Πρόεδρο της Ε.Λ.Β. Γιάννη Μιχαηλίδη, τους Προέδρους του 2ου και 3ου Συνοικιακού Συμβουλίου Δήμου Βέροιας και του τότε Προέδρου του Μορφωτικού συλλόγου «Η ΚΑΛΛΙΘΕΑ» κ. Κων/νου Κωνσταντινίδη, υιοθέτησε ομόφωνα την ανέγερση ενός μνημείου για όλες αυτές τις μαρτυρικές περιοχές, άλλοτε Ελληνικές και έκανε γνωστή την επιθυμία της στο σύλλογο Μικρασιατών Βέροιας και στη Θρακική Εστία Βέροιας.

Πέρασε ένας μήνας από τότε που εστάλη το σχετικό έγγραφο- πρόσκληση (30-12-97) και παρά τις υπομνήσεις μας δεν είχαμε καμιά εκδήλωση ενδιαφέροντος.

Αν και η ενιαία «Προβολή» της γενοκτονίας σε όλη τη γεωγραφική της έκταση αποτελεί ύψιστο χρέος όλων μας, πάνω και πέρα από κάθε διαφορετική άποψη, προχωρήσαμε, για διάφορους λόγους (δέσμευση πίστωσης του Δήμου Βέροιας κ.λ.π.) στην ανέγερση ενός μνημείου ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.

Έτσι στη συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου 1998 παρουσία

μόνο των τεσσάρων εκπροσώπων, συζητήθηκαν λεπτομερώς όλα τα συναφή με το υπό κατασκευή μνημείο και πάρθηκαν αποφάσεις σχετικά με τις οικονομοτεχνικές μελέτες, τη διαμόρφωση της πλατείας, την ανάθεση των εργασιών για τις παραστάσεις και τον ανδριάντα απευθείας στον γλύπτη Ευθύμιο Καλεβρά, την χωροθέτηση του μνημείου, την ανεύρεση οικονομικών πόρων κ.λ.π.

Λέξει να σημειωθεί ότι μεγάλο ήταν το ενδιαφέρον και η προσφορά του αείμνηστου πολιτικού μηχανικού και συμπολίτη μας Νίκου Παχατουρίδη και τότε προέδρου του 2ου Συνοικιακού Συμβουλίου στο θέμα σύνταξης μελέτης και σχεδίων (αφιλοκερδώς) για την τακτοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της έκτασης που διαμορφώθηκε αργότερα και ονομάστηκε «Πλατεία Νίκου Καπετανίδη».

Οι διαχρονικές παραστάσεις σε μήκος 9 μέτρων μαζί με τον ανδριάντα του Ακρίτα του Πόντου ύψους 2,80 μέτρων, κόστισαν 15 εκατομμύρια δρχ.

Η δαπάνη αυτή καλύφθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ν. Ημαθίας με Νομάρχη τον κ. Γιάννη Σπάρτη και από τον Δήμο Βέροιας με Δήμαρχο τον κ. Γιάννη Χασιώτη.

Οι βάσεις και οι επενδύσεις μαρμάρων μαζί με τις ανάλογες εργασίες κόστισαν 3,5 εκατομμύρια δρχ. και πληρώθηκαν από το ταμείο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Το επίγραμμα που αναφέρεται στους προγόνους και είναι τοποθετημένο στη βάση του ανδριάντα, γράφτηκε από τον συμπολίτη μας φιλόλογο- συγγραφέα κ. Θωμά Γαβρηλίδη αφιλοκερδώς.

Την εργασία, την χάραξη και την επιμέλεια γραφής των επιγραμμάτων του Εθνομάρτυρα Νίκου Καπετανίδη και του Ακρίτα του Πόντου είναι προσφορά του μέλους της Ε.Λ.Β. καλλιτέχνη κ. Γιάννη Σοφινίδη, από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Στις 21 Μαΐου 2000, στα πλαίσια των εκδηλώσεων μνήμης για τα θύματα της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, έγιναν τα αποκαλυπτήρια του μνημείου από τους κ. Νομάρχη Ημαθίας Γιάννη Σπάρτη και τον Δήμαρχο Βέροιας Γιάννη Χασιώτη.

Το επίγραμμα που υπάρχει στη βάση του Πόντιου Ακρίτα έχει ως εξής:

Ο ΑΚΡΙΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

*«Τον Πόντο μ' αίμα και με ιδρώτα τον ποτίσαμε
Χιλιετίες ποιός θα λογαριάσει πόσες
Κι έφτασαν χρόνοι και καιροί Ξεριζωθήκαμε
Κι ήρθαμε πίσω στ' άγια χώματα τ' αναστημένα
Τους νέους αργοναύτες να γεννήσουμε
Για τα καινούργια της φυλής μας πεπρωμένα.»*

Λίγα λόγια για τον ήρωα

ΝΙΚΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ

Ο Νίκος Καπετανίδης εγεννήθη εις Ριζαίον ή Ριζούντα του Πόντου τον Δεκέμβριο του 1889, εκ πατρός Ριζούντιου και μητρός Τραπεζούντιας, το γένος Βελισσαρίδου.

Απεφοίτησε το 1905 από το Φροντηστήριον Τραπεζούντος. Ειργάσθη ως λογιστής εις τον Τραπεζικόν Οίκον Αδελφών Φωστηροπούλου. Έγραψε χρονογραφήματα εις εφημερίδας και περιοδικά της Τραπεζούντος. Το 1917 εδημοσίευσε σειράν διηγημάτων του.

Επί Ρωσικής Κατοχής της Τραπεζούντος εξέδιδε την εφημερίδα «Σάλπιγξ» (1917-1918). Μετά την ανακατάληψιν της Τραπεζούντος υπό των Τούρκων εξέδιδε την εφημερίδα «Εποχή» (1918- 1921) μέχρι της συλλήψεως και φυλακίσεως του υπό των Τούρκων. Αψηφών την τρομοκρατίαν του καθεστώτος του Κεμάλ, εκαυτηρίαζεν εις κύρια άρθρα της εφημερίδος του τας δολοφονίας και λεηλασίας της υπαίθρου και των γειτονικών πόλεων. Ήτο παράγων της πνευματικής κινήσεως του Πόντου και ενθουσιώδης πατριώτης.

Εξετελέσθη δι' αγχόνης την 21ην Σεπτεμβρίου 1921 εις ηλικίαν 32 ετών, καταδικασθείς από τα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας της Αμασείας μετ' άλλων προκρίτων Ελλήνων του Πόντου, διότι ειργάζετο δια την ίδρυσιν της Δημοκρατίας του Πόντου.

Ολίγας στιγμάς προ του απαγχονισμού του ανέκραξε «Ζήτω η Ελλάς»

(Αναδημοσίευση από την Ποντιακή Στοά 1972-1974)

Λίγα λόγια για τον ήρωα

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΛΕΒΡΑΣ

Ο Ευθύμιος Καλεβράς γεννήθηκε το 1929 στον Καταχά Πιερίας. Σπούδασε γλυπτική στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών με καθηγητή τον Θανάση Απάρτη (1962-1967) και με υποτροφία του Οργανισμού Καπνού και του Σωματίου Παναγία Σουμελά.

Η συμμετοχή του σε διαγωνισμούς γλυπτικής τιμήθηκε συχνά με το πρώτο βραβείο και σημαντικά έργα του είναι τοποθετημένα σε χώρους δημόσιους, όπως το Ηρώον Ποντίων στην Καλλιθέα και το μνημείο Εθνικής Αντίστασης του Δήμου Σταυρούπολης Θεσσαλονίκης. Σε δημόσιους χώρους είναι επίσης τοποθετημένα έργα του κατόπιν ανάθεσης ή παραγγελίας, όπως ο ανδριάντας του Νικολάου Κασομούλη και η προτομή του Μανόλη Ανδρόνικου στη Θεσσαλονίκη. Έργα του βρίσκονται ακόμη σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στην Αμερική.

Από το 1970 παρουσίασε γλυπτά του σε ατομικές εκθέσεις (Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης- Αίθουσα Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου 1983, Πνευματικό Κέντρο Κατερίνης 1984, Αίθουσα Τέχνης Λεονάρντο, Θεσσαλονίκη 1986) και σε ομαδικές (Πανελλήνιος 1970, Πνευματικό Κέντρο Κατερίνης 1980, Παμβορειοελλαδικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης 1985).

Μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας και του Συλλόγου Ελλήνων Γλυπτών, ζει και εργάζεται στον Καταχά Πιερίας.

Ο γλύπτης γράφει για το έργο του

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Παρουσιάζω τον Πόντιο Ακρίτα ύψους 2,75, δυναμικό σαν βράχο.

Δεξιά όπως τον βλέπουμε, τοποθετώ ανάγλυφη παράσταση τεσσάρων μέτρων κάνοντας μερική εξιστόρηση.

Εξικίνω παρουσιάζοντας την Αργώ που μας παραπέμπει στην Αργοναυτική εκστρατεία στη Μικρά Ασία και στον Εύξεινο Πόντο, όπως αναφέρεται στην ιστορία.

Συνεχίζω με την ανάγλυφη προσωπογραφία του βασιλιά Μιθριδάτη με ιππικό, δημιουργό της Αυτοκρατορίας του Πόντου και πάμε στην μετέπειτα εποχή με χορευτές χορεύοντας τον πυρρίχειο χορό με έναν λυράρη, έναν ζουρνατζή και έναν νταουλτζή και μια παρέα νέους.

Μετά έρχεται η καταστροφή παρουσιάζοντας φλεγόμενες εκκλησίες με σταυρούς που θυμίζουν τους νεκρούς μας.

Στην άλλη πλευρά του Πόντιου Ακρίτα, τρία μέτρα ανάγλυφη παράσταση, δείχνω την προσφυγιά με γυναίκο-παιδα και με τον παπά της θρησκείας μας που φεύγουν στην Ελλάδα, την πατρίδα μας.

Ευθύμιος Καλεβράς

Γλύπτης

Καταχάς, Φεβρουάριος 2008

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

Ένα εκλεκτό τμήμα του Ελληνισμού ζούσε στα βόρεια της Μικράς Ασίας, στην περιοχή του Πόντου, μετά τη διάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η άλωση της Τραπεζούντας το 1461 από τους Οθωμανές δεν τους αλλοίωσε το φρόνημα και την ελληνική τους συνείδηση, παρότι ζούσαν αποκομμένοι από τον εθνικό κορμό. Μπορεί να αποτελούσαν μειονότητα -το 40% του πληθυσμού, αλλά γρήγορα κυριάρχησαν στην οικονομική ζωή της περιοχής, ζώντας κυρίως στα αστικά κέντρα.

Η οικονομική τους ανάκαμψη συνδυάστηκε με τη δημογραφική και την πνευματική τους άνοδο. Το 1865 οι Έλληνες του Πόντου ανέρχονταν σε 265.000 ψυχές, το 1880 σε 330.000 και στις αρχές του 20ου αιώνα άγγιζαν τις 700.000. Το 1860 υπήρχαν 100 σχολεία στον Πόντο, ενώ το 1919 υπολογίζονται σε 1401, ανάμεσα τους και το περίφημο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας. Εκτός από σχολεία διέθεταν τυπογραφεία, περιοδικά, εφημερίδες, λέσχες και θέατρα, που τόνιζαν το υψηλό τους πνευματικό επίπεδο.

Το 1908 ήταν μια χρονιά - ορόσημο για τους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τη χρονιά αυτή εκδηλώθηκε και επικράτησε το κίνημα των Νεότουρκων, που έθεσε στον περιθώριο τον Σουλτάνο. Πολλές ήταν οι ελπίδες που επενδύθηκαν στους νεαρούς στρατιωτικούς για μεταρρυθμίσεις στο εσωτερικό της θνήσκουσας Αυτοκρατορίας.

Σύντομα, όμως, οι ελπίδες τους διαψεύστηκαν. Οι Νεότουρκοι έδειξαν το σκληρό εθνικιστικό τους πρόσωπο, εκπονώντας ένα σχέδιο διωγμού των χριστιανικών πληθυσμών και εκτουρκισμού της περιοχής, επωφελούμενοι της εμπλοκής των ευρωπαϊκών κρατών στο Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ελληνικό κράτος, απασχολημένο με το «Κρητικό Ζήτημα», δεν είχε τη διάθεση να ανοίξει ένα ακόμη μέτωπο με την Τουρκία.

Οι Τούρκοι με πρόσχημα την «ασφάλεια του κράτους» εκτοπίζουν ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού στην αφιλόξενη μικρασιατική ενδοχώρα, μέσω των λεγόμενων «ταγμάτων εργασίας» («Αμελέ

Ταμπουρού»). Στα «Τάγματα Εργασίας» αναγκάζονταν να υπηρετούν οι άνδρες που δεν κατατάσσονταν στο στρατό. Δούλευαν σε λατομεία, ορυχεία και στη διάνοιξη δρόμων, κάτω από εξοντωτικές συνθήκες. Οι περισσότεροι πέθαιναν από πείνα, κακουχίες και αρρώστιες.

Αντιδρώντας στην καταπίεση των Τούρκων, τις δολοφονίες, τις εξορίες και τις πυρπολήσεις των χωριών τους, οι Ελληνοπόντιοι, όπως και οι Αρμένιοι, ανέβηκαν αντάρτες στα βουνά για να περισώσουν ό,τι ήταν δυνατόν. Μετά τη Γενοκτονία των Αρμενίων το 1916, οι τούρκοι εθνικιστές υπό τον Μουσταφά Κεμάλ είχαν πλέον όλο το πεδίο ανοιχτό μπροστά τους για να εξολοθρεύσουν τους Ελληνοπόντιους. Ό,τι δεν κατάφερε ο Σουλτάνος σε 5 αιώνες το πέτυχε ο Κεμάλ σε 5 χρόνια!

Το 1919 οι Έλληνες μαζί με τους Αρμένιους και την

πρόσκαιρη υποστήριξη της κυβέρνησης Βενιζέλου προσπάθησαν να δημιουργήσουν ένα αυτόνομο ελληνοαρμενικό κράτος. Το σχέδιο αυτό ματαιώθηκε από τους Τούρκους, οι οποίοι εκμεταλλεύθηκαν το γεγονός για να προχωρήσουν στην «τελική λύση».

Στις 19 Μαΐου 1919 ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα για να ξεκινήσει τη δεύτερη και πιο άγρια φάση της Ποντιακής Γενοκτονίας, υπό την καθοδήγηση των γερμανών και σοβιετικών συμβούλων του. Μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή το 1922 οι Ελληνοπόντιοι που έχασαν τη ζωή τους ξεπέρασαν τους 200.000, ενώ

κάποιοι ιστορικοί ανεβάζουν τον αριθμό τους στις 350.000.

Όσοι γλίτωσαν από το τουρκικό σπαθί κατέφυγαν ως πρόσφυγες στη Νότια Ρωσία, ενώ γύρω στις 400.000 ήλθαν στην Ελλάδα. Με τις γνώσεις και το έργο τους συνεισέφεραν τα μέγιστα στην ανόρθωση του καθημαγμένου εκείνη την εποχή ελληνικού κράτους και άλλαξαν τις πληθυσμιακές ισορροπίες στη Βόρειο Ελλάδα.

Με αρκετή, ομολογουμένως, καθυστέρηση, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα στις 24 Φεβρουαρίου 1994 την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

ΣΥΛΛΗΠΗΤΗΡΙΑ

Το Δ.Σ. και τα μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας εκφράζουμε τα θερμά συλληπητήριά μας στην οικογένεια Τοπαλίδη για τον άδικο χαμό του Χαράλαμπου Τοπαλίδη, που στις 2 Μαΐου «έφυγε» από κοντά μας.

το Δ.Σ. και τα μέλη της Ε.Λ.Β.

ΜΝΗΜΗ ΜΟΥ ΣΕ ΛΕΝΕ ΧΡΥΣΑΝΘΟ

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Το Κέντρο Ποντιακών Μελετών και ο Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών, διοργάνωσαν με μεγάλη επιτυχία ένα πνευματικό και μουσικό συμπόσιο στις 29 και 30 Μαρτίου 2008 στη Θεσ/νίκη.

Το Σάββατο 29 Μαρτίου στο Αμφιθέατρο του Δήμου Πολίχνης, μίλησαν για το μεγάλο μουσικό φαινόμενο, τον μεγάλο δάσκαλο, τον πρεσβευτή της ποντιακής παράδοσης, τον καπετάνιο, τον θείο Χρυσάνθο, οι: Κων/νος Φωτιάδης, Κων/νος Τσαχουρίδης, Χριστόδουλος Χάλαρης, Ηλίας Πετρόπουλος, Θεόδωρος Βεροιώτης, Παύλος Γαϊτανίδης, Παύλος Τσακαλίδης, Μιχάλης Καλιοντζίδης, Σάββας Μαυρίδης, Κων/νος Διαμαντίδης, Δημήτρης Πιπερίδης και ο Χρήστος Αντωνιάδης.

Την Κυριακή στις 30 Μαρτίου το πρωί στα Κοιμητήρια δυτικών συνοικιών Εόσμου Θεσ/νίκης, ετελέσθη παλλαϊκό μνημόσυνο και τρισάγιο για τον Χρυσάνθο. Το βράδυ στο κέντρο διασκέδασης "Πύλη Αξίου", πραγματοποιήθηκε για τη μνήμη του μεγάλου δασκάλου μουσική εκδήλωση, όπου συμμετείχαν πολλοί καλλιτέχνες.

Φόρος τιμής λοιπόν στο Χρυσάνθο από τα πνευματικά παιδιά του.

ΚΑΛΕΣΟΧΑΡΤ'

Οι φίλοι του Χρυσάνθου τρία χρόνια μετά το μεγάλο ταξίδι του στη γειτονιά των αγγέλων, τον θυμόμαστε με αγάπη και τον καλούμε να έρθει στις 30 Μαρτίου 2008 στην πόλη που αγάπησε, την Θεσσαλονίκη και να μας τραγουδήσει στον ίδιο χώρο όπου όρθιος μας αποχαιρέτησε.

ΤΟ 'ΠΑΡΑΚΑΘ' ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΤΣΑΡΤΙΛΟ

Την Παρασκευή 28 Μαρτίου, η ποντιακή ταβέρνα 'Παρακάθ' τίμησε τον Γιώργο Τσαρτιλίδη - ο οποίος είναι και μέλος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας - για την προσφορά του στην ποντιακή παράδοση.

Συγχαρητήρια λοιπόν στη διεύθυνση του καταστήματος κ.κ. Αχιλλέα Βασιλειάδη και Κώστα Σιαμιδή για την πρωτοβουλία αυτή.

Ο Γιώργος Τσαρτιλίδης γεννήθηκε από πόντιους γονείς στους Γεωργιανούς της Βέροιας, όπου και κατοικεί. Είναι ένας άνθρωπος σεμνός, με ήθος και ύφος που πρέπει να έχουμε όλοι μας και χωρίς καμία προβολή από διάφορα μέσα. Παρ' όλα αυτά, είναι γνωστός σ' όλους όσους ασχολούνται με την παράδοσή μας διότι εκτός αυτών που προαναφέραμε τραγουδάει με μοναδικό αυθεντικό τρόπο τα παραδοσιακά μας τραγούδια και το παίξιμο της λύρας του, θυμίζει Πόντο.

Επιμέλεια
Καπουρτίδης
Χαράλαμπος

Ο Τσάρτιλος δεν είναι ο επαγγελματίας καλλιτέχνης που τραγουδάει σε χορούς και σε κέντρα διασκέδασης. Είναι αυτός που στα παρακάθια μαγεύει τους πάντες, διασκεδάει τους παρευρισκόμενους, αλλά κυρίως διδάσκει τους επαγγελματίες καλλιτέχνες μας οι οποίοι τακτικά τον επισκέπτονται και παίρνουν κάτι από την χαρισματική φωνή του και από την μοναδική, αυθεντική τεχνική εκτέλεση των παραδοσιακών σκοπών.

Το σπίτι του, έχουν επισκεφθεί πάρα πολλοί καταξιωμένοι καλλιτέχνες, όπως ο μεγάλος ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ και πολλές άλλες προσωπικότητες. Αλλά τι να πούμε για τη φιλοξενία!!! Η σύζυγός του Γεωργία, άξια πόντια, σε κάθε επίσκεψη, επιμελείται της φιλοξενίας με τα εξαιρετικά εδέσματα που ετοιμάζει μέσα σε λίγα λεπτά και γεμίζει το τραπέζι.

Είχα κι εγώ την τιμή και τη χαρά να παρευρεθώ στο σπίτι και στην ταβέρνα του, όπου οργανώνονται παρακάθια αυθόρμητα "πίνοντας" το νέκταρ της παράδοσης και της φιλοξενίας.

Την τιμητική εκδήλωση, όπως προαναφέραμε την διοργάνωσε το 'Παρακάθ' και δια χειρός του Αχιλλέα Βασιλειάδη έγινε η απονομή στον Τσάρτιλο: μια λύρα, με την οποία βέβαια όπως αντιλαμβανόμαστε θα συνεχίσει να μας χαρίζει αξεχαστες στιγμές.

Αυτό που πρέπει ιδιαίτερα να τονίσουμε είναι ότι για πρώτη φορά γράφτηκε και κυκλοφόρησε δισκογραφία

κά τραγούδι, για εν ενεργεία άνθρωπο της παράδοσης Μπράβο Θεόδωρε Βεροιώτη γι' αυτή σου την ενέργεια.

Για τον τιμώμενο μίλησαν ο Δημήτρης Πιπερίδης, Ξενοφών Σοφινίδης και ο Δαμιανός Χαράλαμπιδης. Παρευρέθηκαν ο πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος Γιώργος Παρχαρίδης, ο οποίος χαιρέτησε την εκδήλωση, ο Νίκος Παλασιδής, κορυφαίος παλαιός χορευτής, ο πρώην πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας Καμπουρίδης Κώστας, ο τραγουδιστής Κυνελίδης Σωκράτης, ο συγγραφέας Κώστας Διαμαντίδης, ο καθηγητής του Α.Π.Θ. ιστορικός Κώστας Φωτιάδης, ο παλαιός χορευτής Πιλαλίδης, εκπρόσωπος του Δ.Σ. και πολλοί μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας και πολλοί φίλοι.

Επαιξαν και τραγούδησαν, εκτός από τον Τσάρτιλο οι: Ασλανίδης Παναγιώτης, Θεόδωρος Βεροιώτης, Λάμπης Πανλίδης, Βασίλης Φωτιάδης, Αχιλλέας Βασιλειάδης, Κώστας Σιαμιδής, Μακούλης Τσαχουρίδης, η Κική Αδαμίδου και ο Δημήτρης Πιπερίδης.

ΧΟΡΗΓΟΣ

Ο Π Τ Ι Κ Α
Σ Α Β Β Α Ϊ Δ Η
Φ Α Κ Ο Ι Ε Π Α Φ Η Σ

e-mail: optika-s@otenet.gr

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 27 - 59100, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΗΛ. 23310-73550
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 22 - 59100, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΗΛ. 23310-20335
ΧΡΙΣΤΟΔ. ΛΑΝΑΡΑ 1 - 59200, ΝΑΟΥΣΑ, ΤΗΛ. 23320-26686
Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 2 & ΚΩΝΣΤ.ΠΟΛΕΩΣ 1 - 54639, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ. 2310-870282

ΧΟΡΗΓΟΣ

DOUBLE
DRIVE

σχολή οδηγών

8, Μιχαήλου 10, Νέοσο, τηλ-fax: 233007607
Πλατεία Παπαδόπου 15, Νέοσο, τηλ: 233000070
Ερμού 58, Κοπενία Ανθραίων, τηλ: 2330043043
Α. Ανοήτων, Βέροια, τηλ-fax: 2331007600

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
ΤΣΟΥΛΦΑΪΔΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 175 ΒΕΡΟΙΑ
(έναντι τελωνείου)
Τηλ.: 2331072945

ΧΟΡΗΓΟΣ

PRISMSTAR

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

«ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΠΑΖΑΡΙ» 2008

από το τμήμα Γυναικών της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Στήθηκε και φέτος -για τρίτη συνεχόμενη χρονιά- το «Πασχαλινό Παζάρι», στο κέντρο της αγοράς της Βέροιας από την Ευξείνου Λέσχη.

Το τμήμα Γυναικών, έδωσε τη μάχη που κράτησε μήνες και κέρδισε τις ψυχές όλων όσων επισκέφθηκαν τον χώρο όπου έγινε το παζάρι. Κανείς βεβαίως δεν έφυγε με άδεια χέρια, διότι οι όμορφες χειροποίητες κατασκευές που με κόπο και μεράκι έφτιαξαν οι Πόντιες γυναίκες ήταν πολλές και ποικίλες για να στολίσουν τα σπίτια τις άγιες αυτές ημέρες του Πάσχα.

Ευχαριστούμε όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους σ' αυτή την μεγάλη προσπάθεια που κατα-

βάλλουμε, για τη διατήρηση των μεγάλων αξιών της ανθρωπιάς και του πολιτισμού. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον κ. Χατζόγλου Ιορδάνη και την οικογένειά του για την ευγενική προσφορά τους.

Με τιμή

Το Δ.Σ. και το τμήμα Γυναικών

ΠΑΡΗΛΑΣΕ Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Το μεγάλο τμήμα του χορευτικού της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας παρήλασε με υπερηφάνεια την 25η Μαρτίου.

Δίκαια βεβαίως η υπερηφάνεια για τους Έλληνες του Πόντου, διότι η συμβολή τους στους αγώνες για την απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους ήταν μεγάλη και καθοριστική. Μην ξεχνάμε από πού ξεκίνησε η Φιλική Εταιρεία, τους μεγάλους αρχηγούς της Επανάστασης όπως π.χ. ο Δημήτριος και ο Αλέξανδρος Υψηλάντης και πολλούς άλλους αγωνιστές που έδωσαν όλα τα υπάρχοντά τους και την ζωή τους ακόμη για τη λευτεριά της πατρίδας.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

19 ΜΑΪΟΥ

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

1916 - 1923

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΝΗΜΗΣ:

18/5

10:00-13:00 - Δενδροφύτευση στην περιοχή ΒΙΚΕΛΑ "Μία ρίζα για την ρίζα μας"

19/5

α) Αιμοδοσία στο Δημαρχείο Βέροιας, από τις 09:30-13:30.

"Δώσε αίμα για το αίμα που χάθηκε"

β) Περίπτερο ενημέρωσης, πλ. Δημαρχείου, από 09:00 - 14:30.

γ) Συμμετοχή στην κεντρική εκδήλωση της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ στη Θεσσαλονίκη - Πλατεία Αγίας Σοφίας, ώρα 19:30.

25/5

α) Τέλεση μνημοσύνου για τα 353.000 θύματα, στον Ι.Ν. Αγ. Αντωνίου, ώρα 10π.μ.

β) Επιμνημόσυνη δέηση & κατάθεση στεφάνων στην Πλ. Καπετανίδη, ώρα 11π.μ.

γ) Κεντρική εκδήλωση στο πολιτιστικό κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο Πανόραμα, 19:30-21:00

Οι εκδηλώσεις γίνονται υπό την αιγίδα της ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΗΜΑΘΙΑΣ.

Συνδιοργάνωση - ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Συνεργασία με τους Ποντιακούς Συλλόγους του Ν. Ημαθίας & της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας & Θεσσαλίας της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

ΧΟΡΗΓΟΣ

Πόσα τετραγωνικά είναι το όνειρό σας;

ΣΑΡΡΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

Παλούνται διαμερίσματα με απεριόριστη θέα από 70-110 τ.μ.

Τηλ.: 2331075757 - Κιν.: 6976555454-5

www.sarras.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΟΠΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ - ΓΥΑΛΙΑ ΟΡΑΣΕΩΣ & ΗΛΙΟΥ
ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ι. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ
Οπτικός - Οπτομέτρης

Αντ. Καμάρα 1 & Βικέλα
(γωνία κάτω από την π. κλινική Αβραμίδη)
Τηλ. 0331 75506
Fax: 75507
Β Ε Ρ Ο Ι Α

ΧΟΡΗΓΟΣ

HYUNDAI

KIA
MOTORS

Γ. & Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ - ΦΑΝΟΒΑΦΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 184 ΒΕΡΟΙΑ
ΤΗΛ.: 2331073737, 2331024080

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ

(μέρος πρώτο)

Η Τραπεζούντα λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτέλεσε στο διάβα των αιώνων σημαντικό παράγοντα των ιστορικών τεκταινόμενων συνολικά του Ευξείνου Πόντου. Ιδιαίτερα σημαντικός ήταν ο ρόλος της κατά την ρωμαϊκή περίοδο & κατόπιν στους βυζαντινούς χρόνους. Στην επαρχία Τραπεζούντας πριν από τον α' παγκόσμιο πόλεμο, κατοικούσαν 80.000 Έλληνες από τους οποίους 15.000 αποτελούσαν τον πληθυσμό της Ελληνικής κοινότητας Τραπεζούντας, οι υπόλοιποι ζούσαν στα χωριά & τις κωμοπόλεις της επαρχίας.

Γράφει ο
Βασίλης Ασβεστάς
Χοροδιδάσκαλος
της Ε.Λ.Β.

Λόγω της μεγάλης έκτασης που καταλάμβανε συναντούμε κι εδώ ιδιαιτερότητες των χορών ακόμη & ανάμεσα σε χωριά & κωμοπόλεις της ίδιας επαρχίας.

Αν αναλογιστούμε ότι η Τρίπολη, τα Σούρμενα, τα Γέμουρα, το Ριζαίο, η Ματσούκα, η Σάντα, τα χωριά του Όφη, τα Πλάτανα, η Τόνγια κ.α. υπάγονταν στην διοικητική περιφέρεια της Τραπεζούντας είναι εύκολο να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα ότι διαμορφώθηκαν κατά περιοχές ιδιαίτεροι χοροί αλλά & διαφορές τόσο στον τρόπο

εκτέλεσης των χορών, όσο & στις μελωδίες & στα μουσικά όργανα.

Το ίδιο γεγονός διαπιστώνεται & με την ενδυμασία κυρίως τη γυναικεία. Οι τρεις αντιπροσωπευτικές μορφές γυναικείας ενδυμασίας πριν το 1922 εμφανίζονται & οι τρεις στην περιφέρεια Τραπεζούντας γεγονός μοναδικό που δεν απαντάται σε άλλη επαρχία του Πόντου.

Λόγω του μεγάλου αριθμού των χορών της περιοχής, η παρουσίαση τους θα γίνει τμηματικά & αλφαβητική σειρά. Στο παρόν φύλλο θα ασχοληθούμε με τους χορούς: 1) Ανεφορίτσα, 2) Κιζέλα, 3) Από παν και κα, 4) Αρμενίτσα, 5) Γέμουρα, 6) Παβαστόν - Διπάτ.

- 1) **ΑΝΕΦΟΡΙΤΣΑ.** Η ανεφορίτσα χορεύονταν στην Γαλιανα της Τραπεζούντας. Η βάση του χορού είναι το τικ μονόν ενώ η φορά του είναι προς τα αριστερά Συνοδεύεται κυρίως με λύρα & με το παρακάτω τραγούδι:

*Κόρη κατήβα 'ς σο μαντριν
Ελύν η κιζέλα
Εφώταξεν ο πρόσωπο σ'
Αμόν ντο εν ημέρα.*

- 2) **ΚΙΖΕΛΑ.** Πρόκειται για τον ίδιο χορό με την ανεφορίτσα με τη διαφορά ότι η βάση του χορού είναι το τικ διπλόν. Έχει την ίδια μουσική & συνοδεύονται από το ίδιο τραγούδι. Χορεύεται σε κλειστό κύκλο & είναι μεικτός χορός, όπως & η ανεφορίτσα. Ο ρυθμός είναι 5/8.

- 3) **ΑΠΟ ΠΑΝ ΚΑΙ ΚΑ.** Χορός της Ματσούκας. Ουσιαστικά πρόκειται για μία παραλλαγή του τικ σ' γόντον στην οποία εκτελούνται μόνο τα βήματα δεξιά-αριστερά. Ο χορός είναι στασιμικός, ενώ οι χορευτές πιάνονται με τους παραδιπλανούς τους πίσω από την πλάτη. Χορεύεται σε κλειστό κύκλο & είναι μεικτός. Ο ρυθμός είναι πεντάσημος 5/8. Τον ίδιο χορό σε άλλα χωριά της Ματσούκας τον συναντάμε με άλλη ονομασία. Στο χωριό Κοσμά της Ματσούκας κοντά στη Λιβερά, λεγόταν Καπικεέτ'κον & συνοδεύονταν με το τραγούδι: Εχκ'έρται ο Πακούπ'αγάς, Ελένε μου τέρεν την 'τοιμασία σ', ωφ, ωφ. Ο ίδιος χορός στην Γαλιανα της Ματσούκας ονομαζόταν Αγκαλιαστόν. Ο χορός συνοδεύονταν συχνότερα με λύρα, τουλούμ & ζουρνά.

- 4) **ΑΡΜΕΝΙΤΣΑ.** Χορός που τον συναντάμε σε πολλές περιοχές του Πόντου με διαφορετική ονομασία όπως γιουβαρλάντουμ (Ακ Νταγ Ματέν), φόνα (Αργυρούπολη), σαρί κουζ μαντιλί (Κάρς), Κωνσταντίν Σάββας (Μπάφρα). Σημαίνει χορός της Αρμενίτσας (γυναίκα από την Αρμενία). Μπορεί να χορευτεί & προς τα δεξιά & προς τα αριστερά κατόπιν παραγγέλματος αλλάζει η φορά του χορού. Το βασικό κινητικό μοτίβο είναι μικρά τριαράκια χωρίς να εναλλάσσονται τα πόδια.

Χορεύεται σε κύκλο & είναι μεικτός χορός. Ο ρυθμός είναι πεντάσημος.

- 5) **ΓΕΜΟΥΡΑ.** Το όνομα γέμουρα το συναντάμε σε μια σειρά χορών σε αρκετές περιοχές του Πόντου π.χ. Σεβάστεια, Σάντα, Κακάτση. Στην ουσία πρόκειται το χορό τρυγόνα. Στην περιοχή της Τραπεζούντας & ιδιόμορφα στο χωριό Γέμουρα δίπλα από την Τραπεζούντα από όπου προφανώς προήλθε & το όνομα του χορού. Ο χορός στη συγκεκριμένη περιοχή δεν μοιάζει με την τρυγόνα. Ο ρυθμός είναι εφτάσημος 7/8 με γρήγορη αγωγή & το κινητικό μοτίβο μοιάζει με αυτό της χερενίτσας & του έταϊρε. Είναι μεικτός χορός, ο κύκλος είναι ανοικτός & κινείται προς τα αριστερά ενώ συνοδεύεται με το τραγούδι γέμουρα.

- 6) **ΔΙΠΑΤ - ΠΑΒΑΣΤΟΝ - ΚΟΔΕΣΠΑΙΝΙΑΚΟΝ - ΟΜΑΛ ΜΟΝΟΝ - ΟΜΑΛ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ.** Το διπάτ αποτελεί τη βάση ολόκληρης ομάδας χορών (γετίερε, τάμζα). Τον συναντάμε στην ευρύτερη περιοχή του ανατολικού Πόντου με τις παραπάνω ονομασίες. Ανήκει στους τελετουργικούς χορούς. Έχει χαρακτήρα ομαδικό, μεικτό & κυκλική μορφή, ανάλογος με τους αρχαίους θρησκευτικούς χορούς. Διατηρεί την τριαδική σύσταση: μουσική - κίνηση - ποίηση όπως & οι αρχαίοι τελετουργικοί χοροί που χορεύονταν γύρω από το βωμό. Ο χορός λεγόταν γιαβαστόν σε χωριά της ματσούκας από την τουρκική λέξη 'γιαβάς' που σημαίνει αργά. Τον ονόμαζαν & κωδεσπενακόν διότι χορεύονταν & από τις οικοδέσποινες. Πολλοί μελετητές θεωρούν ότι έλκει την καταγωγή του από τον αρχαίο τελετουργικό χορό προς τιμή της θεάς Εστίας, προστάτιδας της οικογένειας. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι τα περισσότερα ακριτικά τραγούδια έχουν γραφεί πάνω στο σοβαρό & μεγαλόπρεπο ρυθμό του διπάτ τα 9/8 (εννεάσημος ρυθμός)

(συνεχίζεται)

Πηγή:
Εγκυκλοπαίδεια του Ποντιακού Ελληνισμού
Μαλλιάρης παιδεία
Χορευτικές διαδικασίες & χοροί του Πόντου
Ασβεστάς Βασίλης
Χοροδιδάσκαλος της Ε.Λ.Β.

ΤΜΗΜΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Στις 7 Μαρτίου έγινε η συνάντηση των μελών του τμήματος Γυναικών της Ε.Λ.Β. στην ταβέρνα 'Ήμαρτον'. Η συμμετοχή ήταν καθολική και έτσι οι 28 γυναίκες του τμήματος έφαγαν, ήπιαν, χόρεψαν και ξεφάντωσαν με τη βοήθεια της ορχήστρας του καταστήματος.

Η συνάντηση έγινε με σκοπό τη σύμφιξη των σχέσεων μεταξύ των μελών και μέσα από αυτή την ωραία ανάπαυλα να δημιουργηθεί νέα δυναμική.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι το τμήμα Γυναικών όλο το χρόνο είναι στις επάλξεις του καθήκοντος προς την Εύξεινο Λέσχη παράγοντας σημαντικό έργο, όπως τις μέρες αυτές με τις κατασκευές για το πασχαλινό παζάρι.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το τμήμα χορού της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας ευχαριστεί θερμά τον κο **Τζεδάκη Σοφοκλή**, χοροδιδάσκαλο κρητικών χορών, για την αφιλοκερδή προσφορά του τη φετινή χρονιά στο χορευτικό τμήμα του συλλόγου μας.

Ήμαστε ιδιαίτερα ευτυχής διότι είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε όχι μόνο έναν εξαιρετικό χορευτή & χοροδιδάσκαλο, αλλά έναν άνθρωπο με ήθος & αξίες ανάλογες της λαϊκής μας παράδοσης.

Με τιμή
το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μέλος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας έδωσε 50€ ως οικονομική ενίσχυση, στη μνήμη του φίλου του, Μπάμπη Σαββίδη.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. γνωστοποιεί στα μέλη και τους φίλους της ότι η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας είναι επίσημα μέλος του Διεθνούς Χορευτικού Συμβουλίου - CID (International Dance Council).

Σχόλιο του Προέδρου τη Ε.Λ.Β.

Για τον ομαδικό τάφο του χωριού Γιαζιλάρ του νομού Σαμψούντας

Η πρόσφατη τυχαία ανεύρεση ενός ομαδικού τάφου, ανέσυρε στην επιφάνεια το δράμα ενός ολόκληρου λαού.

Κατά τη διάρκεια εκσκαφής στον αύλειο χώρο Δημοτικού Σχολείου του χωριού Γιαζιλάρ της επαρχίας Τεκέκιοι του νομού Σαμψούντας ανακαλύφθηκε ομαδικός τάφος που τεκμηριώνει τις προφορικές και γραπτές μαρτυρίες των προγόνων μας για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε βάρος τους.

Αξιοσημείωτη ήταν η στάση της τουρκικής πλευράς, όπου το τουρκικό πρακτορείο ειδήσεων πρόβαλε και μετέδωσε το γεγονός. Δεν το απέκρυψε, δεν το κουκούλωσε. Η εμφάνιση των τελευταίων ετών, Τούρκων αριστερών αντικεμαλικών ιστορικών δείχνει την ωρίμανση της κοινωνίας στη γείτονα χώρα.

Αξιοσημείωτη βέβαια, ήταν και η στάση της ελληνικής πλευράς, όπου κανένα μέσο ενημέρωσης, πλην ελαχίστων που άπτονται του ποντιακού χώρου, δεν αναφέρθηκε στον ενταφιασμό και την υπονόμευση όλων των προσπαθειών του ποντιακού ελληνισμού. Από κανέναν επίσημο φορέα δεν μεταδόθηκε και δεν προβλήθηκε η απότιση φόρου τιμής και κατάθεση στεφάνου στο μνήμα του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, από τον πρωθυπουργό της χώρας κ. Κ. Καραμανλή. Από κανέναν επίσημο φορέα δεν προβλήθηκε αυτός ο εμπαιγμός που έρχεται να επικυρωθεί και με τις φετινές εκδηλώσεις μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου.

Αναλογιζόμενοι τις προσωπικές ευθύνες, αρχικά, θα πρέπει να απαιτήσουμε μια ξεκάθαρη θέση από την πολιτεία. Ευχόμενοι να μην γίνουμε πλέον μάρτυρες παρόμοιων ομαδικών τάφων, ας μερμνήσουμε ώστε οι εκδηλώσεις μνήμης να μην καταλήξουν φιέστες για εσωτερική και μόνον κατανάλωση.

Λάζαρος Ζευγαρόπουλος

Αφιερωμένο στην ποντιακή διάλεκτο και το ποντιακό θέατρο 2ο Πανελλαδικό Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού

Ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι εργασίες του 2ου Πανελλαδικού Συνεδρίου Ποντιακού Πολιτισμού που πραγματοποιήθηκε 12 και 13 Απριλίου στην Καστοριά.

Το Συνέδριο ήταν αφιερωμένο στην ποντιακή διάλεκτο και το ποντιακό θέατρο και διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Ποντιακών Σωματείων της Π.Ο.Ε. Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου, σε συνεργασία με την επιτροπή Πολιτισμού της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Π.Ο.Ε.).

Κορυφαίοι επιστήμονες και άνθρωποι του πολιτισμού έκαναν εισηγήσεις τις οποίες παρακολούθησαν στελέχη των ποντιακών σωματείων από όλη την Ελλάδα. Το Σάββατο 12 Απριλίου ήταν αφιερωμένο στην ποντιακή διάλεκτο και η Κυριακή 13 Απριλίου στο ποντιακό θέατρο.

Η εναρκτήρια ομιλία έγινε από τον κ.Ευστάθιο Πελαγίδη Καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με θέμα: «Η συμβολή του ποντιακού ελληνισμού στην πρόοδο της χώρας μετά τον ξεριζωμό και την προσφυγική αποκατάσταση».

Ο κ. Κωνσταντίνος Ντίνας αναπληρωτής καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας μίλησε με θέμα: «Το Παρόν και το μέλλον της Ποντιακής Διαλέκτου. Μια διδακτική πρόταση». Ο κ. Ντίνας αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στο σχετικό πρόγραμμα που υλοποιείται από τον ίδιο σε συνεργασία με την Π.Ο.Ε για την διαμόρφωση διδακτικού υλικού τριών επιπέδων της ποντιακής διαλέκτου.

Ο ομότιμος καθηγητής του Α.Π.Θ κ. Δημήτριος Τομπαΐδης αναφέρθηκε στο «Παρόν και το μέλλον της ποντιακής Διαλέκτου» εκφράζοντας την ελπίδα του ότι θα μπορέσει να παραταθεί η ζωή της γλώσσας των Ελλήνων του Πόντου.

Στο στρογγυλό τραπέζι για το παρόν και το μέλλον της ποντιακής διαλέκτου συζητήσαν οι κ.κ. Δημήτριος Τομπαΐδης, Κωνσταντίνος Ζουρουφίδης, Χριστόφορος Χριστοφορίδης, Ιωάννης Κασκαμανίδης, Κωνσταντίνος Διαμαντίδης και Γεώργιος Παρχαρίδης.

Ο Πρόεδρος της Π.Ο.Ε κ. Γεώργιος Παρχαρίδης εξέφρασε την βούληση του να ξεκινήσει την επομένη του συνεδρίου η υλοποίηση των συμπερασμάτων του και τόνισε με αποφασιστικότητα πως με την ολοκλήρωση του σχετικού διδακτικού υλικού από το Πανεπιστήμιο Δυτική Μακεδονίας, ανοίγει ο δρόμος για την σύγχρονη διδασκαλία της ποντιακής γλώσσας σε όλους τους ποντιακού συλλόγους.

Η εισήγηση του κ. Κωνσταντίνου Ζουρουφίδη, που έγινε αποκλειστικά στην ποντιακή διάλεκτο, αποτέλεσε μια ισχυρή μαρτυρία για τις εκφραστικές δυνατότητες της γλώσσας των Ελλήνων του Πόντου, συνέχεια της αρχαίας Ιωνικής «που δεν έχει το κουράγιο να πεθάνει» όπως χαρακτηριστικά είχε πει ο αείμνηστος Ανδρέας Παπανδρέου το 1985 χαιρετίζοντας το Α' Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού.

Για το ποντιακό θέατρο στο στρογγυλό τραπέζι που οργανώθηκε μίλησαν ο κ. Κωνσταντίνος Αλεξανδρίδης, ηθοποιός, συντονιστής της επιτροπής Πολιτισμού της Π.Ο.Ε και ο κ. Ιεροκλής Μιχαηλίδης-ηθοποιός.

Ο ηθοποιός κ. Τάκης Βαμβακίδης

έστειλε χαιρετισμό επειδή δεν μπόρεσε να παραβρεθεί, καθώς λόγω ομίχλης δεν μπόρεσε να προσγειωθεί το αεροπλάνο στη Θεσσαλονίκη.

Ο κ. Γιώτης Βασιλειάδης, ηθοποιός-σκηνοθέτης ανέπτυξε το θέμα «Τα ποντιακά δρώμενα σαν σημείο αναφοράς και προέκτασης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ο κ.Θεμιστοκλής Απατσίδης, δάσκαλος εισηγήθηκε με θέμα «Από τις ανιμιστικές τελετουργίες του μώμου στα σύγχρονα λαϊκά δρώμενα».

Για «το ποντιακό θέατρο χθες και σήμερα μίλησε ο κ. Λάζος Τερζάς ηθοποιός-σκηνοθέτης. Ο κ.Ιωάννης Γεωργιάδης, ερασιτέχνης, ηθοποιός σκηνοθέτης αναφέρθηκε στα προβλήματα και τις προοπτικές του ερασιτεχνικού ποντιακού θεάτρου».

Τέλος ο κ. Χάρρυ Κλύνν, συγγραφέας, ηθοποιός ανέπτυξε τις σκέψεις του «για ένα σύγχρονο ποντιακό θέατρο» και πρότεινε στην Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος να δημιουργηθεί μόνιμη θεατρική στέγη.

Ο Πρόεδρος της Π.Ο.Ε Γιώργος Παρχαρίδης ανταποκρινόμενος στην παραπάνω πρόταση σημείωσε πως η Ομοσπονδία

είναι έτοιμη να ανταποκριθεί και περιμένει συγκεκριμένες προτάσεις.

Το 2ο Πανελλαδικό Συνέδριο Ποντιακού στήριξαν ως χορηγοί οι: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καστοριάς, ΤΕΔΚ Καστοριάς, Δήμος Καστοριάς, Δήμος Αγίας Τριάδας, Δήμος Ορεστίδος, Δήμος Μεσοπο-

ταμίας, Δήμος Ακριτών- ΔΕΔΗΣ Hotel, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κοζάνης και Δήμος Ελλησπόντου Κοζάνης. Εκπρόσωποι των παραπάνω φορέων, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, αντινομάρχες τίμησαν με την παρουσία τους το συνέδριο και παρακολούθησαν τις εργασίες του.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:

Η ΕΠΤΑΚΩΜΗ ΗΡΩΙΚΗ ΣΑΝΤΑ

Για την γενική ελληνική ιστορία η Σάντα ίσως να μη λέει τίποτα, για την ποντιακή όμως στέκεται σαν ένα παράδειγμα κοινωνικής και πνευματικής ακμής, σαν ένα παράδειγμα ηρωισμού και παλικαριάς.

Δεν ήταν πολιτεία η Σάντα. Ήταν ένα συγκρότημα 7 χωριών - συνοικιών σκαρφαλωμένων στον ορεινό όγκο

Γράφει ο
Χωραφαΐδης Αβραάμ

με φυσική οχύρωση και ελεύθερη ζωή. Η γεωργία και η κτηνοτροφία ήταν οι πόροι της, αλλά η επιθυμία για μάθηση ήταν μεγάλη. Πολλούς δασκάλους, καθηγητές και επιστήμονες έβγαλε η Σάντα, αυτό το ορεινό καταφύγιο των ελεύθερων ανθρώπων.

Ήρθε όμως ο χαλασμός, ο πόλεμος. Ο τουρκικός στρατός υποχωρούσε στην προέλαση του ρωσικού (1918).

Οι κάτοικοι των τουρκικών χωριών έφευγαν καταστρέφοντας και σφάζοντας. Προσπαθούσαν ν' ανέβουν και στη Σάντα, αλλά η πορεία προς τη Σάντα ήταν δύσκολη. Η Σάντα υποστήριζε την ύπαρξή της με όλα τα μέσα.

Όταν η κατάσταση άρχισε να χειρότερευει οι Σανταίοι ανέβηκαν πιο ψηλά, στα δασωμένα βουνά με τις οικογένειές τους για να σωθούν. Στην ερημωμένη πια Σάντα ανέβηκε δύναμη στρατού, τζανταρμάδων και τσετεδών, κατέστρεψε ένα μεγάλο μέρος των σπιτιών και έσφαξε πολλούς από τους εναπομείναντες.

Η μεγαλύτερη όμως καταστροφή της Σάντας συντέλεστηκε κατά τις μάχες Ρώσων και Τούρκων, όταν η γύρω περιφέρεια περιήλθε εκ περιτροπής στους δύο αντιπάλους. Οι σκληρές μάχες για την κατοχή του ορεινού όγκου της Σάντας εκμηδένισαν σχεδόν της ύπαρξη ζωής. Σαν αγρίμια οι Σανταίοι μέσα στα δάση, χωρίς τροφή, χωρίς εφόδια ταλαιπωρήθηκαν αφάνταστα και πολλοί πέθαναν από τις στερήσεις και την εξάντληση.

Όταν πλέον απελευθερώθηκαν με τη ρωσική προέλαση οι Σανταίοι άρχισαν και πάλι να οργανώνουν τη ζωή τους. Όμως πολύ γρήγορα ξανασυννέφιασε ο ουρανός: η ρωσική επανάσταση, η κατάρρευση του ρωσικού μετώπου επανέφεραν τους Τούρκους που ήθελαν την ριζική συντριβή του οχυρού των Ελλήνων.

Από τις 1.000 οικογένειες που αποτελούνταν η Σάντα - όπως αναφέρει ο ιστορικός Γ. Βαλαβάνης - οι 600 έφυγαν μαζί με το ρωσικό στρατό και οι 400 που έμειναν άρχισαν να οργανώνουν την άμυνά τους.

Οι πρόεδροι των κοινοτήτων έχοντας συναίσθηση του μίσους των Τούρκων και του κινδύνου που διέτρεχαν από τα γειτονικά τουρκικά χωριά, ίδρυσαν νυχτερινά φυλάκια (κυρίως στα χωριά που ήταν στα άκρα, δίπλα από τουρκικά).

Ένα τέτοιο φυλάκιο δημιουργήθηκε στο χωριό Χαράτζάντων, σε απόσταση μισής ώρας από το πρώτο τουρκικό χωριό. Το φυλάκιο αυτό φρουρούσε το δημόσιο δρόμο από τα τουρκικά χωριά προς τη Σάντα. Το φυλάκιο φρουρούσαν εναλλάξ παλικάρια από τα χωριά Ισχανάτων, Πινιαντών και Τερζάντων.

Τα γενναία παλικάρια της Σάντας δημιούργησαν «αντάρτικο» σώμα και κατέστησαν την ιερή γη τους απροσπέλαστη και απάτητη από τους Τούρκους. Πολλές φορές η «ποντιακή Μούσα» εμπνεύστηκε από τον ηρωισμό και την αυτοθυσία των ανταρτών της Σάντας και ύμνησε τα παλικάρια της.

Όμως το αποκορύφωμα της τραγωδίας του ποντιακού ελληνισμού στα 1921, έμελλε να χτυπήσει και τη Σάντα.

Η Σάντα ξεψυχάει...

Η μανιασμένη θύελλα των εκτοπισμών και των σφαγών που εκδηλώθηκε σ' όλο τον Πόντο, μ' ένα σαφές εκ των προτέρων πρόγραμμα εξόντωσης από τον Ιούνιο του 1921, έφτασε στη Σάντα κάπως αργά, κατά το Σεπτέμβριο του 1921.

Δεν ήταν εύκολη η εφαρμογή του γενικού προγράμματος νωρίτερα γιατί η Σάντα αποτελούσε ένα φυσικό οχυρό, το οποίο υποστήριζαν ένοπλοι Σανταίοι.

Οι επιχειρήσεις εναντίον της Σάντας άρχισαν από τις 9 Σεπτεμβρίου 1921 από στρατιωτικές δυνάμεις και τσετέδες.

«Κι εκινητοποιήθηκε το σύμπαν κατά της Σάντας», γράφει ο Νίκος Τοπαλίδης σ' ένα σημείωμά του για τις τελευταίες στιγμές της τραγωδίας της Σάντας. «Και σαν να μην έφθανε ολόκληρη μεραρχία με το πυροβολικό της, στείλανε κοινοποίηση σ' όλα τα τουρκικά χωριά της περιφέρειας Τραπεζούντας, να πάρουν όλοι όπλα και να κινηθούν εναντίον της Σάντας».

Και όπως βεβαιώνει ο ιστορικός Γ. Βαλαβάνης: «συγκεντρώθηκαν περί τις οχτώ χιλιάδες. Το σώμα αυτό, στο οποίο προστέθηκαν και οχτακόσιοι τσετέτες, εκίνησε κατά της Σάντας από δύο διευθύνσεις».

Ο Ευριπίδης Χειμωνίδης Σανταίος, σ' ένα σημείωμά του με τίτλο «όταν ψυχοραγούσε η Σάντα» γράφει: «Επί τρεις ημέρες οι στρατιωτικές δυνάμεις δεν έκαναν καμιά ενέργεια που θα φανέρωνε τις προθέσεις τους και μόνο στις 9 Σεπτεμβρίου εξόρμησαν αιφνιδιαστικά το πρωί και στα υπόλοιπα χωριά και αφού συγκέντρωσαν όλους τους κατοίκους, χωρίς να τους αφήσουν να πάρουν τίποτα από τα σπίτια τους, τους οδήγησαν στου Πιστοφάντων (ένα από τα επτά χωριά).

«Την εκκένωση κάθε χωριού, συνεχίζει ο Ευρ. Χειμωνίδης, ακολουθούσε όργιο αρπαγής και λεηλασίας. Άνδρες και γυναίκες από τα γύρω τουρκικά χωριά, ειδοποιημένοι για την εκτόπιση των Σανταίων, ορμούσαν κατά ομάδες στα σπίτια μόλις έβγαιναν οι στρατιώτες με τους απαγομένους ενοίκους και αποδίδονταν σε λεηλασία. Αλλά δεν ήταν μόνο η λεηλασία, ήταν και οι κακοποιήσεις και οι ξυλοδαρμοί των δύστυχων κατοίκων της Σάντας, μιας περιοχής που παρά το άγονο του εδάφους της ανέπτυξε τα γράμματα και δημιούργησε πολλούς πνευματικούς ανθρώπους».

Όταν πια είχαν συγκεντρώσει τα γυναικόπαιδα της Σάντας στο συνοικισμό Πιστοφάντων, άρχισαν οι στρατιωτικές δυνάμεις μαζί με τους τσετέδες να κινούνται εναντίον των ανταρτών που είχαν οχυρωθεί στα απρόσιτα σημεία της οροσειράς που καλύπτει την περιοχή της Σάντας.

Η φοβερή επίθεση άρχισε τη μέρα και συνεχίστηκε τη νύχτα της 10ης προς την 11η Σεπτεμβρίου 1921, για να αιφνιδιαστούν οι αντάρτες και τα γυναικόπαιδα που τους ακολουθούσαν (κατά τις ώρες της σύλληψης των κατοίκων για εκτοπισμό, διέφυγαν 400 γυναικόπαιδα και νέοι προς τα απρόσιτα λημέρια των ανταρτών).

Ο Κώστας Κουρτίδης - αδελφός του Καπετάν Ευκλείδη - ένας από τους γενναίους οπλαρχηγούς της Σάντας γράφει στο ημερολόγιό του:

«Η νύχτα αυτή ήταν η πιο τρομακτική νύχτα που έζησα στη ζωή μου. Κάνοντας πρόχειρα προχώματα παραταχτήκαμε για μάχη. Γυναίκες και παιδιά (τριακόσιοι περίπου) μαζεύτηκαν λίγο πιο πάνω μέσα σε μια σπηλιά, τους οποίους φυλούσαν περίπου εκατόν είκοσι νέοι άσπλοι.

Επί εννιά ώρες αγωνιζόμασταν ενάντια στον τουρκικό στρατό, που μας περικύκλωσε από παντού, εκτός από μια δίοδο προς το δάσος Βαϊβάτερε, για να έχουμε διέξοδο τη τελευταία στιγμή.

Τα μεσάνυχτα σταμάτησε το πανδαιμόνιο των πυροβολισμών και οι αντάρτες και τα γυναικόπαιδα αποσύρθηκαν στη θέση Μερτζάν Λιθάρ. Τότε έπρεπε, πριν ξημερώσει, να βρεθεί μια λύση: ν' απομακρύνονταν εντελώς αθόρυβα από εκείνη τη θέση, γιατί αλλιώς θα γινόταν ο τάφος μικρών και μεγάλων, ενόπλων και αμάχων.

Εκείνες τις τραγικές ώρες, μοιραίες, απελπισμένες μάχες αναγκάστηκαν να θανατώσουν βρέφη και μικρά παιδιά που έκλαιγαν, για να μην προδώσουν τις θέσεις τους.

Όταν ξημέρωσε και οι Τούρκοι ξεκίνησαν την επιχείρησή εναντίον των ανταρτών, αντίκρισαν επτά βρέφη σφαγμένα! Τότε ο ίδιος ο μέραρχος επικεφαλής έδωσε διαταγή στον τουρκικό στρατό να γυρίσει πίσω στη Σάντα λέγοντας: άνθρωποι που σκότωσαν τα παιδιά τους είναι αδύνατον να πιστούν και άρα είναι περιττό να μείνουμε άλλο εδώ.

Τελικά η κατάσταση με τα γυναικόπαιδα αποσυμφορήθηκε βαθμιαία. Σε κάθε ευκαιρία οι οικογένειες μόνες τους πλέον διέρρεαν προς την Τραπεζούντα και τα χωριά της Γουμουράς.

Οι αιτήτητοι κάτοικοι της Σάντας, σε δυο αποστολές η μια στις 11 και η άλλη στις 12 Σεπτεμβρίου 1921, θα πάρουν το σκληρό δρόμο της εξορίας και του θανάτου προς το Ερζερούμ και το Χούνουζ.

Και ενώ οι δυο τραγικές αποστολές των εκτοπιζομένων της Σάντας προχωρούσαν προς τους τόπους του αφανισμού τους, οι αντάρτες συνέχιζαν να ζουν αμυνόμενοι πάνω στα βουνά της Σάντας.

Ο Ευρ. Χειμωνίδης που ήταν μαζί με μια ομάδα εξορίστων γράφει: «Από τις 370 ψυχές που φθάσαμε στο Χούνουζ στις 13 Οκτωβρίου 1921, γυρίσαμε τον Ιανουάριο του 1923 λιγότερες από 200 ψυχές...»

«Όταν ξεκινούσαμε, συνεχίζει ο Ευρ. Χειμωνίδης, για την περιπέτεια της δεύτερης προσφυγιάς, μετά τη συμφωνία της Ανταλλαγής, όσοι βρισκόμασταν στο Χούνουζ, γονατίσαμε ευλαβικά στα χιονισμένα τους μνήματα και τους αφιερώσαμε σιωπηλοί τις σκέψεις μας για λίγες στιγμές...».

Η Σάντα, η Επτάκωμη ηρωική Σάντα, είχε σβήσει πια. Είχε καταστραφεί η ελληνική κυψέλη εργασίας και ανάδειξης πνευματικών και γενναίων ανθρώπων.

για το στεφάνι που κατέθεσε στο μνημείο του γενοκτόνου Κεμάλ

Επιστολή της ΠΟΕ προς τον Πρωθυπουργό

Ευσεσαλονίκη, 4-3-2008

Προς: Τον Πρωθυπουργό της Ελλάδος
Κώστα Καραμανλή

Εξοχότατε κ. Πρωθυπουργέ,

Προ της επίσημης επισκέψεώς σας στην Τουρκία η ομοσπονδία μας Σας απύθυνε την από 14-1-2008 επιστολή, εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους οι Πόντιοι είναι αδιαλλάκτως αντίθετοι στην κατάθεση στεφάνου στο μνημείο του αιμόβρεκτου γενοκτόνου μας Μουσταφά Κεμάλ.

Δυστυχώς το φοβούμενο πραγματοποιήθηκε. Μετά ταύτα, διερμηνεύοντας αυθεντικά τα αισθήματα των Πόντιων οφείλουμε με παρηρησία να εκφράσουμε την έντονη δυσαρέσκειά μας και ταυτόχρονα να επιστημονοποιήσουμε την οξυτάτη αντίφαση, διότι ενώ η πολιτεία με την απόφαση της Βουλής στις 24-2-1994 καθιέρωσε την 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, η ίδια αποδίδει την ύψιστη τιμή στον πρωταίτιό της!

Κύριε Πρωθυπουργέ, με επανειλημμένες αιτήσεις μας ζητήσαμε να δεχθείτε το προεδρείο της ομοσπονδίας μας.

Επειδή γνωρίζουμε ότι εκτιμάτε το κύρος της οργάνωσής μας, διαπορούμε μήπως κατά την προεκτίμηση της αλληλογραφίας Σας, δεν θεωρήθηκαν αυτές οι αιτήσεις μας, περιλαμβανομένης και της από 14-1-2008 επιστολής μας, αρκούντως σημαντικές, ώστε να τεθούν υπόψη σας.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο εσωκλείουμε αντίγραφα των προηγηθέντων εγγράφων μας επαναφέροντες και δια της παρούσης το αίτημά να δεχθείτε το προεδρείο μας.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Παρχαρίδης
Καθηγητής Ιατρικής Α.Π.Θ

Ο Γενικός Γραμματέας
Κωνσταντίνος Γαβριδής
Δικηγόρος

ΡΑΔΙΟ «ΑΚΡΙΤΕΣ» 102,3 FM

Ακούτε κάθε

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11.00 με 12.00 το πρωί

την εκπομπή του δημοσιογράφου

Γιώργου Γεωργιάδη

“ΕΔΩ ΠΟΝΤΙΟΠΟΛΗ”

Τηλ επικοινων.: (0030)2310- 608600, (0030)2310- 608400

e-mail: radio@akritestoupontou.gr

και ζωντανά στο ίντερνετ: www.akritestoupontou.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΤΟΥ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ»

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας στη μακρά πορεία των πενήντα δύο (52) χρόνων λειτουργίας της, ανέπτυξε πρωτοβουλίες και δράσεις σε όλο το φάσμα του πολιτισμού, διαδραματίζοντας έναν πολύπλευρο κοινωνικό ρόλο που την ανέδειξε σε «κιβωτό της παράδοσης και του πολιτισμού». Η ανάγκη προβολής αυτού του έργου αλλά κυρίως ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης όλων των μελών και φίλων της οδήγησε πριν από 18 χρόνια στην έκδοση του «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ» και από τον Ιούλιο του 2005 στη δημιουργία της ιστοσελίδας μας (www.elverias.gr) με επισκέψεις που ξεπερνούν μέχρι σήμερα τις 150.000, η συνέχιση της λειτουργίας των οποίων καθίσταται σήμερα πιο αναγκαία από ποτέ. Για το λόγο αυτό το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. πιστεύει ότι ο «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ» δεν πρέπει να λείπει από κανένα ποντιακό σπίτι ή επιχείρηση μέλους ή φίλου της και αποφάσισε την αποστολή του σε όλα τα μέλη της, καλώντας τα να βοηθήσουν με την καταβολή της συνδρομής της εφημερίδας για το έτος 2007, ποσού μόλις δέκα (10) ευρώ, τόσο στην κάλυψη των εξόδων έκδοσης του «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ», όσο και τους σκοπούς της Λέσχης, ενισχύοντας τη φωνή της Λέσχης σε όλα τα μέλη και τους φίλους της, σε ολόκληρη την Ελλάδα και τους ομογενείς μας στο εξωτερικό.

ΜΕΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
(www.elverias.gr)

ΒΟΗΘΗΣΕ ΚΑΙ ΕΣΥ ΝΑ ΔΥΝΑΜΩΣΕΙ Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Πληροφορίες στη γραμματεία της Λέσχης καθημερινά 10.00-02.00 στα τηλέφωνα 23310-72060 και φαξ 23310-28356. Καταβολές συνδρομών (χωρίς προμήθεια) στις Τράπεζες «Εγνατία» & «MILLENNIUM BANK» στο λογαριασμό της Ε.Λ.Β.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

1. ΑΛΑΤΣΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΠΑΤΡ. ΙΩΑΚΕΙΜ 4 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 28291
2. ΑΛΥ-ΣΥΝ Ε.Π.Ε ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 75 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 73281
3. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΑΝΝΑ- ΜΑΡΙΑ, ΟΠΤΙΚΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 26, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΗΛ. 23310- 27920
4. ΑΦΟΙ ΚΑΛΛΙΑΡΙΔΗ Ο.Ε. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ 7ο χλμ. ΒΕΡΟΙΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310- 98188
5. ΒΟΡΓΙΑΤΖΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ 1 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 6974817153
6. CAFÉ- BAR CENTRAL ΕΞΑΡΧΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΛΙΑΣ 14 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71727
7. ΕΛΕΜΕΝΟΓΛΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΠΛΩΝ ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 22220
8. EXPERT ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ- ΤΣΑΝΑΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 45 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 70770, (fax) 2767
9. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ- ΕΣΩΠΟΡΤΕΣ- ΝΤΟΥ- ΛΑΠΕΣ, Β' ΠΑΡ. ΜΕΛΑΓΡΟΥ 17 ΕΡΧΟΧΩΡΙ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 26466
10. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 134 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 27380
11. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ "Ο ΠΕΡΙ- ΚΛΗΣ" ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΙ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 98063
12. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 32 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71419
13. ΓΡΑΜΜΙ ΚΟΥΖΙΝΑ ΝΤΟΥΛΑΠΙΑ-ΕΣΩΤ. ΠΟΡΤΕΣ ΙΟΥΡΔΑΝΙΔΗΣ ΚΩ- ΣΤΑΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 24 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-23539
14. ΚΑΛΠΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΠΙΠΛΑ- ΚΟΥΖΙΝΕΣ- ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ, ΠΙΕΡΙΩΝ 149 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 75374
15. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΑΧΥΜΕΑΦΟΡΕΣ (ΓΕΝΙΚΗ ΤΑΧΥ- ΔΡΟΜΙΚΗ) Λ. ΣΤΡΑΤΟΥ 27 Β', τηλ. 23310- 23615
16. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 73323
17. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ - ΚΑΠΝΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ DELICATESSEN ΠΡ. ΗΛΙΑ & ΒΙΚΕΛΑ (ΓΩΝΙΑ) ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-27322
18. ΚΟΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 63639
19. ΚΟΤΣΥΦΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΟ (ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ) 3ο χλμ. Π.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310- 28070
20. ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΘΗ- ΦΥΤΑ Μ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΗ 11 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 64100
21. ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ- ΚΥΡΤΣΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ, ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΩΝ 2 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 21703
22. ΚΡΕΜΛΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ ΕΠΙΠΛΑ-ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 179 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 20149
23. Λ'ΑΜΙ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΦΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ ΠΙΕΡΙΩΝ 46 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 75200
24. ΛΕΞΙΣ - ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΛΙΓΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 37 & ΠΛ. ΩΡΟΛΟΠΟΥ 14, τηλ. 23310- 73777, 73701
25. ΛΥΜΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 & ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ 22 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24484
26. MAGNET electric - ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ, ΕΠΙΠΛΑ, ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ, ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΓΡ. & ΣΙΑ Ο.Ε. ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΝΑΟΥΣΑΣ, τηλ. 23320- 44244
27. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ Θ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ- ΘΕΡΜΑΝΣΗ- ΚΛΙΜΑΤΙ- ΣΜΟΣ - ΥΓΡΑΕΡΙΟ Λ. ΣΤΡΑΤΟΥ 37 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24855
28. ΜΟΥΤΑΦΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ "ΝΙΚΟΣ" ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 36 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24344
29. ΝΕΟΣΕΤ Α.Ε. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΙΕΡΙΩΝ 139 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 23665
30. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΠΙΕΡΙΩΝ 51 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 28950
31. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ ΧΑΛΙΑ- ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 7 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 61680
32. ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ, ΠΙΕΡΙΩΝ 54 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 27406
33. ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 45 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 65865, 22566
34. ΠΕΤΚΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ- ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ 2ο ΧΙΛ. Ν. ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, τηλ. 23310- 27100
35. ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΑΠΕΔΑ- ΜΟΚΕΤΕΣ- ΤΑΠΕ- ΤΣΑΡΙΕΣ, ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 26723
36. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΥΝΕΓΕΡΜΟΙ - ΗΧΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ 80 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71340
37. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΤΑΒΕΡΝΑ «ΚΟΜΝΗΝΟΣ» ΕΝΑΝΤΙ ΣΧΟΛΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 6981303463
38. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΙΚΗ & ΕΛΣΑ Ο.Ε. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙ- ΜΩΝ, ΚΟΜΒΟΣ Ν.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, τηλ. 23310- 71120
39. SYSTEM DOOR (ΤΖΕΤΖΙΟΣ Α.) ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ - ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 131 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 2331060310
40. ΤΡΑΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ- ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24725
41. ΤΡΑΠΕΖΑΝΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΦΡΟΥΤΩΝ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 71181
42. ΗΜΕ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΟΣ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ- ΟΙΚΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ Ν. Π.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 62006, 71575, 23769(fax)
43. ΧΑΛΚΙΔΗΣ ΙΟΥΡΔΑΝΗΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 33Α ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 61565
44. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΑΦΕ-ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΚΑΛΟΓΡΙΑ- ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 6937416505
45. ΨΗΦΙΚΑΣ- ΤΕΡΤΙΒΑΝΙΔΗΣ ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18, τηλ. 23310- 64261

ΡΑΔΙΟ «ΑΚΡΙΤΕΣ» 102,3 FM

Κάθε Παρασκευή μετά της 22:00 έως της 24:00,
ακούτε την εκπομπή:

«ΕΝΤΑΜΑΝ ΜΕ ΤΟΝ ΦΕΓΓΟΝ»

που επιμελείται και παρουσιάζει
ο Χρήστος ασού Άραχον.

Τηλ επικοινων.: (0030)2310- 608600, (0030)2310- 608400

e-mail: radio@akritestoupontou.gr

και ζωντανά στο ίντερνετ: www.akritestoupontou.gr

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Την Κυριακή 13 Απριλίου 2008 πραγματοποιήθηκε η εκδρομή των τμημάτων της Ε.Λ.Β. Η φετινή μας εξόρμηση είχε ως προορισμό τον νομό Κοζάνης.

Πρώτος μας σταθμός, το περίφημο μουσείο φυσικής ιστορίας & λαογραφίας της Κοζάνης. Ένα στολίδι στο κέντρο της πόλης όπου ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να δει σπάνιες συλλογές μεταλλευμάτων, ζώων, πουλιών, ψαριών, φυτών. Επίσης πολύ σημαντικά είναι τα εκθέματα της σύγχρονης ιστορίας μας καθώς & οι παραστάσεις της καθημερινής αστικής & αγροτικής ζωής του τόπου μας στις αρχές του περασμένου αιώνα.

Δεύτερος σταθμός μας ο ιερός ναός Αγίου Ιωάννη Βαζελώνα ο οποίος βρίσκεται πάνω από το χωριό Άγιος Δημήτριος Κοζάνης. Εκεί μας υποδέχθηκαν εκπρόσωποι του σωματίου, οι οποίοι μας ξενάγησαν στους χώρους της μονής & μας ενημέρωσαν για την ιστορία του πιο παλιού μοναστηριού στον Πόντο.

Είχε φτάσει μεσημέρι & ο τρίτος & τελευταίος σταθμός μας ήταν ο Άγιος Παντελεήμονας, ένα εκκλησάκι τετρακόσια μέτρα κάτω από την μόνη του Βαζελώνα. Ήταν η ώρα της ξεκούρασης & του παιχνιδιού. Παρέα μας είχαμε υπέροχα ελάφια & ζαρκάδια που προστατεύονται στον περιφραγμένο χώρο της εκκλησίας, τα οποία αποτέλεσαν την μεγαλύτερη έκπληξη μικρών & μεγάλων.

Η πολύ όμορφη εκδρομή μας έληξε με ένα παραδοσιακό γλέντι όπως γίνονταν παλιά σα' παρχάρια, μικροί - τρανοί ούλ' αντάμα & ο λυριτζής απές σο' χορόν.

Και του χρόνου με υγεία

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ

«ΤΑ ΑΝΘΕΜΙΑ»

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λευκαδίων ΤΑ ΑΝΘΕΜΙΑ πραγματοποίησε το χειμερινό χορό στις 8 Μαρτίου 2008 στο κέντρο ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ στην Ειρηνούπολη. Παρουσίασε τρία χορευτικά τμήματα με χορούς του Πόντου. Το χορευτικό πρόγραμμα του τμήματος ενηλίκων εμπλουτίστηκε με στοιχεία του Ποντιακού γάμου, συνοδεία τραγουδιών.

Αξίζουν συγχαρητήρια, στο χοροδιδάσκαλο Σεμερτζιδη Λάζαρο, που εκπαίδευσε τους μικρούς και μεγάλους χορευτές, τους μουσικούς Μιχαηλίδη Αριστείδη - Λύρα και Ορδουλίδη Γεώργιο - Νταούλι, που έπαιξαν για τα χορευτικά τμήματα και την Παπαδοπούλου Βίκυ που ερμήνευσε τραγούδια του Ποντιακού γάμου.

Τίμησαν το χορό του συλλόγου οι Βουλευτές Τσαβδαρίδης Λάζαρος, Σιδηρόπουλο Αναστάσιος, η Αντινομάρχης Αλδάκου Μαρία, ο Δήμαρχος Ανθεμίων Σιδηρόπουλο Δημήτριος, η Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Ανθεμίων Παπανδρέου Αλεξάνδρα, ο Δημοτικός Σύμβουλος Θεοδωρίδης Αναστάσιος, ο Πρόεδρος Τοπικού Συμβουλίου Λευκαδίων Ανδρεανίδης Πέτρος, Πρόεδρος ΤΟΕΒ Φωστηρόπουλος Νικόλαος, Ο Πρόεδρος του Αγρ.Συν/σμου Ευθυμιάδης Γεώργιος, Ο Πρόεδρος του Ποδοσφαιρικού Συλλόγου Λευκαδίων Μαυρίδης Φώτιος, η εκπρόσωπος του Σ.Πο.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας-Θεσσαλίας Μπαλατζίδου Δώρα, εκπρόσωποι των Πολιτιστικών Συλλόγων Η ΜΙΕΖΑ Κοπανού, Ευξείνου Λέσχης Κοπανού, Θ.Γαβράς Έδεσσας, συγχαριανοί και φίλοι.

Ευχαριστούμε όλους αυτούς που τίμησαν με την παρουσία τους το χορό καθώς και τους χορηγούς που πρόσφεραν δώρα για τη λαχειοφόρο αγορά.

Ο Πρόεδρος
Ηλίας Αλιτζανίδης

Η Γ.Γραμματέας
Καλλινίκη Καρυπίδου-Ξενίδου

10 ΧΡΟΝΙΑ "ΑΚΡΙΤΑΣ"

Συμπλήρωσε 10 χρόνια λειτουργίας το οικογενειακό κέντρο "ΑΚΡΙΤΑΣ" στην Πατρίδα Βέροιας. Το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας εύχεται στο μέλος της και ιδιοκτήτη του κέντρου κ. Σταύρο Σαββίδη χρόνια πολλά και πάντα επιτυχίες. Εν όψει των γενεθλίων του "ΑΚΡΙΤΑ", πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΓΛΕΝΤΙ, στις 2 Απριλίου, όπου συμμετείχαν 46 πόντιοι καλλιτέχνες.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και πάλι Σταύρο Σαββίδη και να είσαι σίγουρος ότι η προσφορά σου προς την παράδοση και προς την Ευξείνου Λέσχη αναγνωρίζεται από όλους. Καλή πορεία!

expert

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Γ. - Δ. ΤΣΑΝΑΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
Μητροπόλεως 45, 591 00 ΒΕΡΟΙΑ
Τηλ.: 23310 70770/73173, Fax: 23310 27617
e-mail: tsan-1@otenet.gr

Τηλέφωνο χωρίς χρέωση 800 11 10 10 10

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 20^ο

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 170

ΔΗΜΙΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ - ΚΕΡΑΣΙΝΟΣ
(ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ)

Διαβάστε στην Ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β.

“ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

Ιστορία, Ελληνοτουρκικές Σχέσεις,
Εθνική Στρατηγική και Προοπτική”

Του Σάββα Καλεντερίδη

www.elverias.gr

Σελίδα 6

Η ονομασία
της οδού και
της πλατείας
“Νίκου
Καπετανίδη”
στη Βέροια

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

19 Μαΐου - Ημέρα Μνήμης της Γενοτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Πρόγραμμα
Εκδηλώσεων Μνήμης
από την Ευξείνο Λέσχη Βέροιας

Η παρουσία όλων μας είναι απαραίτητη
για να διεκδικήσουμε
τη διεθνοποίηση της αναγνώρισης
της Γενοκτονίας

Σελίδα 7

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε και φέτος
το Πασχαλινό Παζάρι
της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΑΝΑΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ...

«Για να φτάσουν οι Αργοναύτες στα παράλια του Ευξείνου Πόντου, έπρεπε να περάσουν υποχρεωτικά ανάμεσα από τις τρομακτικές και αδιαπέραστες μέχρι τότε Συμπληγάδες Πέτρες. Ένα περιστέρι, σύμβολο Ειρήνης και Πολιτισμού, προπορεύθηκε και τους έδειξε τον τρόπο...»

Γράφει ο **Λάζαρος Κουμπουλίδης**,
Διευθυντής του «Αργοναύτη»
kouboulidis@yahoo.gr

ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ: ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ, ΩΡΑ ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ...

Ως «αιχμή του δόρατος» προβάλλεται η διεθνής αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από τα ποντιακά Σωματεία, Οργανώσεις, Επιστημονικές Ενώσεις και φυσικά από τις Ομοσπονδίες. «Καημό ζωής» αποτελεί για πολλούς συμπατριώτες μας. «Ζήτημα τιμής», «Απονομή δικαιοσύνης και αγαλλίασης των ψυχών των θυμάτων»,

Συνέχεια στη σελ. 3

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

Ιδιωτικό ΚΤΕΟ Βέροιας
κάνει την υποχρέωση επιθυμία

<http://www.kteover.gr>

**36 € ο έλεγχος
δωρεάν ο επανέλεγχος**
... απλά πράγματα

ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
τηλ. 23310 43333

Ιδιοκτήτρια: Α. Μαυρίδης - Α. Ψάρρος Ο.Ε.

Ο Δωρεάν επανέλεγχος πραγματοποιείται πάντα δωρεάν στα 10 ΚΤΕΟ ΒΕΡΟΙΑΣ - Έλεγχος φρεζιόλης 5,0 €

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

marmaron
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Α.& Α. Ο.Ε.

ΕΞΟΡΥΞΗ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΟΥ &
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΕΤΡΩΜΑΤΩΝ

3ο χλμ. Βέροιας- Μακροχωρίου
Τηλ.: 2331062816 - Fax: 2331024533
Email: marmaron@otenet.gr
www.marmaron.gr

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

GERMANOS

σας συνδέει με την τεχνολογία

βόλτα στο GERMANO!

Βέροια, Μητροπόλεως 38, Τηλ: 23310 71041

Λαογραφικά

Επιμέλεια του πρώην Διευθυντή του «Αργοναύτη» και επίτιμου προέδρου της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας, κ. **ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ**

Η ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟΣ (1ο)

Η ποντιακή διάλεκτος είναι Ιωνική και ενιαία, παρά τα όποια τοπικά ιδιώματα, όπως της Αμισού, Σάντας, Τρίπολης, Τραπεζούντας κ.λ.π. (για τα ιδιώματα θα μιλήσουμε ειδικά σε επόμενα φύλλα του «Αργοναύτη»). Τα κύρια χαρακτηριστικά της ποντιακής διαλέκτου (φωνητικά, τυπικά και συντακτικά) είναι:

1. Η προφορά του αρχαίου ιωνικού η, ως ε, όπως λ.χ. έγκα (Ιων. ήνεκα), έμν'νε (ήμουν) κ.λ.π.
2. Κατάλοιπα του Ιωνικού σ από το Αττικό τ όπως κόττος > κοσσάρα (όρνιθα), τεύτλον > σεύτελον κ.λ.π.
3. Η προφορά του σ ως ηχηρό σ μπροστά από το ουρανικό κ, όπως σκεύος, σκύλον, σχίζω, σκωκίνιν, αλλά σκαμνίν, σκόρδον κ.λ.π. (εξαιρέσεις).
4. Τα άρθρα ο, η, οι αποσιωπούνται γι' ευφωνία μπροστά από το φωνήεν (αρχομένων λέξεων)
5. Τα θηλυκά ουσιαστικά, που δηλώνουν πράγματα ή ζώα κλίνονται στον πληθυντικό με το ουδέτερο άρθρο τα, όπως η κοσσάρα - τα κοσσάρας, η κορώνα - τα κορώνας, η αγκώνα - τ' αγκώνας κ.λ.π.

(Συνέχεια στο επόμενο φύλλο)

Βιβλιογραφία

«Αρχαίον Πόντου», τόμ. 11, σελ. 170-180

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ 4447/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπρου Πορφύρα 1 - Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59100
Email: eflever@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΛΑΖΑΡΟΣ Θ. ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Μητροπόλεως & Λουτρού 1

Βέροια - Τ.Κ. 59100

Τηλ.: 23310 21703

Fax: 23310 21704

Email: kouboulidis@yahoo.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΑΒΡΑΑΜ ΧΩΡΑΦΑΪΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΪΡΜΕΝΤΖΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

10,00 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ»

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 194 ΒΕΡΟΙΑ - ΤΗΛ. / FAX 23310 72236

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ - Λ. Πορφύρα 1

59100 ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 4447

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. αγλούπιστος= ο μη ξεφλουδισμένος
2. άγλωσσοσ= άλαλος, μουγγός
3. αγναίος= παράδοξος, περίεργος
4. αγνήστικός= νηστικός
5. αγνωσία= ανοησία, απερισκεψία κ.λ.π.
6. αγούλωτος= ο μη λαίμαργος, λιτοδίαιτος κ.λ.π.
7. άγουρος= άντρας, σύζυγος κ.λ.π.
8. άγραστος= άφθαρτος (στα ενδύματα)
9. αγριεύω= άγρια έκφραση, εκφοβίζω
10. αγροθέριον= άγριο θηρίο κ.λ.π.
11. αγρολαλώ= φωνάζω άγρια
12. αγρομέρετα= άγρια μέρη
13. αγροτερώ= κοιτάζω άγρια, βλοσυρώς
14. αγροχάπαρον= θλιβερή είδηση

ΔΙΣΤΙΧΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΗΝΕΣ

1. Καλαντάρτς και Νέον Έτος άμον πάντα και οφέτος.
2. Ο Κούντουρον, ο κούτσουρον ο ουραδοκομμένον.
3. Ο Μάρτ'ς έρται και δαβαίν' άλλτς παγών' και άλλτς χουλαίν'.
4. Απρίλτς φέρ'τα χελιδόνε κελαηδούν και λιών' τα χιόνε.
5. Έρθεν ο Καλομηνάς βοστ' τσιτσέκε αν πεινάς.
6. Τη Κερασινού ο ήλον κοκκινίει σε άμον μήλον.
7. Έρθεν και ο χορτοθέρτς έπαρ' το καγάν' σο χέρ'τς'.
8. Ο Αύγουστον αλωνίζ', τ' οικοκέρτς χαρεντερίζ'.
9. Ο Σταυρανίτες ρούζ' τα φύλλα και ξεραίντανε τα ξύλα.
10. Έρθεν ο Τρυγομηνάς εύκαιρον τ' αμπάρ'τς' Πεινάς!
11. Αεργίτες μουρδουλ' σο ρασίν ανθρώπ'ς φουρκίζ'.
12. Χριστιενάρτς φέρ' τον κρύον σαν εκείνον π' έσ' τον βίον.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1. Έναν έν' και πάντα μετ' εσέν πάει, ντο να έν';' (η σκιά).
2. Πέντ' αδέλεφε γουστουρεύ' νε τ' έναν τ' άλλο, ντο να έν';' (οι καλτσοβελόνες)
3. Έναν έν' και σ' ούλα εμπαίν, ντο να έν';' (το όνομα)
4. Τη πάππονος ι μ' το σαλβάρ χιλεμπάλιστον, ντο να έν';' (η καταμάγια)
5. Κοντός κοντός κοντίσικος και σάπκαν (κασκέτο) σκεπασμένος, ντο να έν';' (το καρφί)
6. Θεός' κ' είμαι κι άγιος' κι είμαι κι ούλ' εμέν πιστεύ'νε, ντο να έν';' (το κοντάρι)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

1. Τη Μαρίας γάιδαρν

Η Μαρία τη εχέρεπεν κι υστέρια επήραν τον Νικόλαν τη Πωρικά δέκα χρόνια κι άλλον μικρός απ' ατέν. Οι συντεοί ατς είπαν ατην "Πώς επήρες ατόν τον ζαντόν ... Εσέγκες'σ αλογού τον τόπον κεικά είναι γάιδαρν. (για να τον εκμεταλλεύεται)

2. Ο άσκεμον ο Στοφόρον

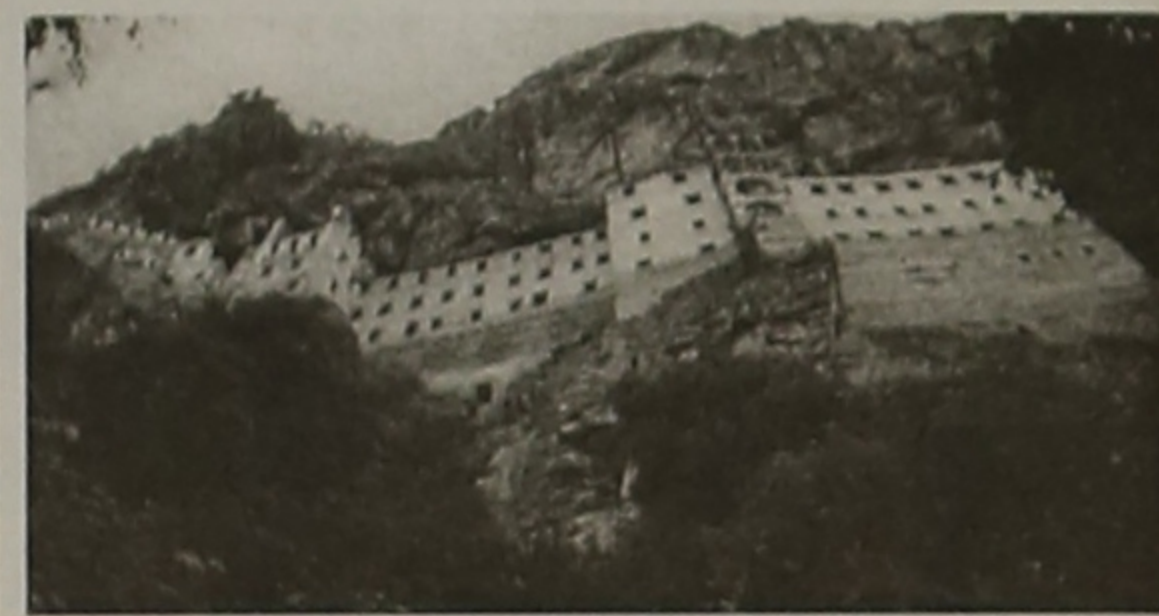
Είνας παιδάς, ο Στοφόρον, ατόσον κι άσκεμος έτον'ς σο χωρίον, τεμέκ, τα κορίτσε έλεγαν μασχαρεντά "ναίλλοι φη θα πέρ' από το τσαναβάρ κοτζαμάνον (άντρα).

ΓΙΑ ΤΟ ΓΑΜΟ ΕΛΕΓΑΝ

- έντον με το καλόν
- ελτούρεψαν ας'ς ατέν
- έι, κι αφωρισμένα ιτουρεύ'ς τ' αίκα τα δουλειάς (στα συνοικέσια)
- από την δουλείαν η (τάδε) επόικεν α
- ιτούρεψαν ας'ς σον (το ταίριασαν)
- ελτούρεψες κι από τη δουλείαν (για τον προξενητή)
- έι, κι αμόν δέβολος όλε επροφάντς (για την προξενήτρια)

Ο,ΤΙ ΜΑΣ ΠΗΡΑΝ ΜΕ ΒΙΑ

Ας όψονται ... Και δεν είναι μόνο αυτά!

Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά

Το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας

Το κολέγιο "Ανατόλια" στη Μερζιφούντα

Μονή Αγ. Σοφίας στην Τραπεζούντα.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Η οικογένεια στον Πόντο ήταν πατριαρχική. Συνήθως την αποτελούσαν ο πάππον (παπούς), που είχε το ρόλο του αρχηγού, μαζί με την καλομάναν (γιαγιά), τα παιδιά τους, ελεύθερα ή παντρεμένα, τα εγγόνια και τα δισέγγονα. Μια τέτοια πατριαρχική οικογένεια έφτανε πολλές φορές τις τρεις δεκάδες ατόμων. Σε περίπτωση που πάθαινε ο παπούς, την αρχηγία αναλάμβανε ο μεγαλύτερος σε ηλικία υιός, που τον αποκαλούσαν πάσα (πασά).

Το καταπληκτικό ήταν, ότι η νύφη δεν επιτρεπόταν να μιλά στα πεθερικά κατά τα πρώτα έτη του γάμου της. Η φωνή της ήταν άγνωστη στον πεθερό, στην πεθερά και στον γυναικάδελφο, στο μεγάλο υιό της οικογένειας. Σε περιπτώσεις που έπρεπε να απαντήσει σε ερωτήματα, τον διερμηνέα έκαμνε κάποιο μέλος της οικογένειας. Αν δεν υπήρχε διερμηνέας τότε οι απαντήσεις δίνονταν με νεύματα. Η αφωνία αυτή της νύφης μπροστά στα πεθερικά λεγόταν "μωσ".

Η αφωνία αυτή μεταφέρθηκε και στην Ελλάδα. Ο γράφων τη συνάντησε.

Από το Σοχούμ

ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ ΓΑΜΟΥ

“Γ’ εμετέρ” (οι δικοί μας) οι πατριώτες έγραψαν σε άπταιστα ελληνικά, όπως αποδεικνύεται από το αφηγείαδιο κείμενο του προσκλητηρίου. Ακόμα εντύπωση προκαλεί η καλλιτεχνία των τυπογραφικών στοιχείων.

Ποντιακό θέατρο στο ανοιχτό θέατρο Άλσους Παπάγου «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ» στη Βέροια

Τη Δευτέρα 23 Ιουνίου 2008, στα πλαίσια των πνευματικών εκδηλώσεων ΠΑΥΛΕΙΑ 2008, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πατρίδας «ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΧΩΡΑΦΑΣ» θα συμμετάσχει με την παρουσίαση ποντιακού θεάτρου με την «Ποντιακή ηθογραφία» κωμωδία με τίτλο: «Τσαναβάρ σα λάχανα», από τη θεατρική ομάδα του Ποντιακού Πολιτιστικού Συλλόγου Καλλιθέας Συκεών Θεσ/νίκης, σε κείμενα και σκηνοθεσία της Ερρικας Νικολαΐδου.

ΞΕΠΕΡΑΣΕ ΑΙΣΙΩΣ ΤΙΣ 240.000 ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ Η ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.
www.elverias.gr

Ακούτε την εκπομπή της Ε.Λ.Β. στους 97,8 fm Ράδιο Αλεξάνδρεια Κάθε Τετάρτη από 20:00 έως 22:00 με τον Μελέτη Σισμανίδη Τηλ. εκπομπής: 23330 27535 radio978@otenet.gr

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΔΙΑΛΕΚΤΟ
Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας στα πλαίσια συλλογής λαογραφικού υλικού, εδώ και 3 χρόνια πραγματοποιεί καταγραφές ποντίων Α΄ γενιάς (γεννηθέντες στον ιστορικό Πόντο) αλλά και πόντιους Β΄ γενιάς που ομιλούν πολύ καλά την ποντιακή διάλεκτο. Όσοι επιθυμούν να βοηθήσουν με τις συνεντεύξεις τους στη συλλογή πολύτιμων πληροφοριών, μπορούν να επικοινωνήσουν στα τηλέφωνα της Ε.Λ.Β. 23310- 72060 και 23310-28356 (fax), καθημερινά από τις 10:00 έως τις 14:00.

ΑΝΑΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ...

Συνέχεια από την 1η σελίδα

«Θέμα πολιτικού πολιτισμού», «Ανάγκη Ιστορικής Δικαίωσης και Μνήμης».

Πολλές και φιλότιμες οι προσπάθειες για τη διεθνοποίηση τα τελευταία χρόνια, οι οποίες μάλιστα απέδωσαν «καρπούς», με τη συνέχιση και την εντατικοποίηση των οποίων σιγά σιγά μπορούν αυτοί οι καρποί να ωριμάσουν μέχρι να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα της διεθνοποίησης. Διεθνή φόρα έχουν ασχοληθεί με το θέμα, συνέδρια επιστημονικών οργανώσεων, ακόμη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θετική εισήγηση της αρμόδιας Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάποιες πολιτείες των Η.Π.Α. ήδη έχουν φτάσει στην Αναγνώριση, στην Αυστραλία το ίδιο. Η Ομογένεια καθώς φαίνεται δίνει τη δική της μάχη, τη δική μας μάχη, επιτυγχάνοντας τον επιθυμητό στόχο.

Η Διεθνοποίηση του ζητήματος της Γενοκτονίας με τις άοκνες προσπάθειες των απανταχού Ποντίων έχει αρχίσει να παίρνει πλέον «σάρκα και οστά».

Εκτός των «τοιχών» όμως.

Εκτός «των τοιχών» της ελληνικής πολιτικής, του «επίσημου» Ελληνικού Κράτους.

Δεν πρόκειται απλώς για την απουσία του Κράτους, για έλλειψη στόχων και συγκεκριμένης πολιτικής, για αδράνεια στο θέμα.

Πρόκειται για μία συγκεκριμένη κυβερνητική επιλογή θρυμματισμού και «καπελώματος» κάθε προσπάθειας για την αναγνώριση της Γενοκτονίας. Πρόκειται για υιοθέτηση ενδοτικών πολιτικών, που υπηρετούν αντιλήψεις ραγιαδισμού και όχι την εθνική μας αξιοπρέπεια και την ιστορική αλήθεια.

Πολιτικές που όχι μόνο βάζουν τροχοπέδη στις έντονες πιέσεις για μία ολοκληρωμένη διδασκαλία της Ιστορίας των Ελλήνων της Ανατολής και της Γενοκτονίας του από το Κράτος του Κεμάλ, αλλά αλλοιώνουν την Ιστορία και αμαυρώνουν τη μνήμη των θυμάτων της Γενοκτονίας παρουσιάζοντας τον Κεμάλ ως Ειρηνοποιό.

Όχι μόνο δεν καταδικάζουν τα εγκλήματα του Κεμαλισμού απέναντι σε εκατοντάδες χιλιάδες Πόντιους, Αρμένιους, Ασσύριους, αλλά αντιθέτως αποδίδουν τιμές στον Κεμάλ με την κατάθεση στεφάνου στο μασωλείο του. Και οι πράξεις αυτές, δεν είναι πράξεις του «Πωργάκη» ή του «Κωστάκη». Είναι η επίσημη έκφραση της Ελληνικής Πολιτείας από τον τότε Υπουργό Εξωτερικών της Ελληνικής Κυβέρνησης και τον νυν Πρωθυπουργό της Χώρας, με ολόκληρο το επιτελείο του.

Εάν αυτό δεν αποτελεί στην πράξη ακύρωση κάθε προσπάθειας για την διεθνοποίηση της Γενοκτονίας με τον πιο επίσημο και αποκάλυπτο τρόπο, τότε πως μπορεί να ερμηνευθεί; Πώς να αναγνωρίσει η διεθνής κοινότητα τη Γενοκτονία από τον Κεμαλισμό, όταν το Ελληνικό Κράτος τιμά τον Κεμάλ ως Ειρηνοποιό;

«Σφαλίαρα» σε όσους επιζητούν την ηθική δικαίωση και αγαλλίαση των χαμένων ψυχών..

«Γροθιά στο στομάχι» σε όσους ανοίγουν το δρόμο για τις αποζημιώσεις από την Τουρκία για τις περιουσίες των Ποντίων που απαλλοτρίωσαν, όπως έπραξε αναλόγως η Γερμανία στα θύματα του Ναζισμού.

«Κλοτσιά στα χαμηλά» όσων κοπιάζουν για την ανάδειξη της Ιστορικής αλήθειας, και ενώ από τη μια «κερδίζουν» τη μάχη της απόσυρσης του βιβλίου της ιστορίας της 6ης δημοτικού για την αναλήθεια «του συνωστισμού των Ελλήνων στο λιμάνι της Σμύρνης», δεν καταφέρνουν από την άλλη την «απόσυρση» της πολιτικής και των πολιτικών που «συνωστίζονται ως αυλικοί στην

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ.2193

Η 19η Μαΐου καθιερώνεται ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Ορίζεται η 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

Άρθρο 2

Ο χαρακτήρας, το περιεχόμενο, ο φόρος και ο τρόπος οργάνωσης των εκδηλώσεων μνήμης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από γνώμη των πλέον αντεντατισμένων Ποντιακών σωματείων.

Άρθρο 3

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα 7 Μαρτίου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΠΛ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα 8 Μαρτίου 1994

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ Γ. ΚΟΥΒΕΛΗΣ

Ο νόμος 2193/1994 της Βουλής των Ελλήνων που αναγνωρίζει τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

αυλή του Κεμάλ Πασά και των επιγόνων του»...

Δεν αρκεί μονάχα η ψήφιση του Νόμου του 1994 για την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως ημέρα μαύρης επετείου και μνήμης για την Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Είναι επιβεβλημένος και ο Σεβασμός αυτού του Νόμου.

Όχι μονάχα με μνημόσυνα και καταθέσεις στεφάνων για τους λίγους επίσημους και ενημερωμένους ενεργούς πολίτες. Αλλά και με σχολικές εκδηλώσεις μνήμης ανάλογες της 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου, και μάλιστα την ημέρα της 19ης Μαΐου και όχι την αμέσως επόμενη Κυριακή, όπως έχει οριστεί, υποβαθμίζοντας την επέτειο. Και πρωτίστως με πολιτικές που να μην ακυρώνουν το Νόμο αυτό στην πράξη, συνεχίζοντας τη Γενοκτονία σε διάσταση Ιστορική και Πολιτισμική.

Ορθώς αντιδρούν τα Σωματεία. Ορθώς αποστέλλονται δριμύτατες επιστολές διαμαρτυρίας στην Κυβέρνηση από ποντιακές οργανώσεις και Ομοσπονδίες του Εσωτερικού και της Ομογένειας. Ορθώς διατυπώνεται η πρόταση ακόμη και να κηρυχθούν ανεπιθύμητοι στις επικείμενες εκδηλώσεις για τη Γενοκτονία, οι εκπρόσωποι της Κυβέρνησης και των λοιπών παρατάξεων εάν δεν αναγνωρίσουν το σφάλμα της ανιστόρητης προσβολής τους απέναντι στους πόντιους και εν γένει τον ελληνισμό της Ανατολής.

Λογική η αγανάκτηση όλων.

Οι πολιτικοί μας όμως δυστυχώς κινούνται στη λογική ότι «ακόμη κι ένα θαύμα κρατά μονάχα τρεις μέρες. Και του Χριστού η Ανάσταση σαράντα!!!».

Προτιμούν να φλομώνουν τέτοιες ημέρες τον λαό με Πουροβίζιον – παρουσιάζοντας ακόμη και την ευλογία της υποψήφιας μας από τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο απευθείας από το Φανάρι- παρά να θίξουν το καυτό θέμα της Γενοκτονίας των Ποντίων, μην τυχόν και προκαλέσουν το θυμό της γείτονος Τουρκίας...

Ας μην περιμένουμε λοιπόν ένα «θαύμα να τους φωτίσει και να μας σώσει...».

Μονάχα η «σταύρωση» τέτοιων πολιτικών επιλογών μπορεί να τους οδηγήσει να περιμένουν αυτοί την ... «Δευτέρα Παρουσία»...

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΣ «ΝΙΚΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ» ΣΤΗ ΒΕΡΟΙΑ

Επιμέλεια κειμένου: Γιάννης Μιχαηλίδης, π. πρόεδρος Ευξ. Λέσχης Βέροιας

Η ονομασία «ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ» δόθηκε ύστερα από την μετονομασία της υπάρχουσας (πριν) ομώνυμου οδού, σε οδό «ΘΕΑΝΩΣ ΖΩΓΙΟΠΟΥΛΟΥ» στη Βέροια. Τις ενέργειες για την προώθηση της διαδικασίας να πάρει η μέχρι το 1994 ανώνυμος οδός την ονομασία του Εθνομάρτυρα, έκανε η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας. Το Δημοτικό συμβούλιο έκανε δεκτή την πρόταση και αποφάσισε ομόφωνα για την ονομασία της ανώνυμου οδού.

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας με την ευκαιρία των αποκαλυπτηρίων της Ονοματοθεσίας της οδού, πραγματοποίησε τιμητικές εκδηλώσεις στη μνήμη του Εθνομάρτυρα Νίκου Καπετανίδη. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν με το ακόλουθο πρόγραμμα:

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 1994, ώρα 7μ.μ.

στην Αντωνιάδειο Στέγη

- Χαιρετισμός του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Βέροιας Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονος.
- Χαιρετισμός του Δημάρχου Βέροιας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.
- Χαιρετισμός του Προέδρου της ΠΟΠΣ κ. Στέφανου Τανιμανίδη.
- Χαιρετισμός του Προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.
- Ομιλία από τον οικονομολόγο- συγγραφέα κ. Γιάννη Μελετίδη με θέμα: «Ο Εθνομάρτυρας Νίκος Καπετανίδης ως δημοσιογράφος».
- Σιγή ενός λεπτού.
- Πυρρίχιος χορός από το Χορευτικό Τμήμα της Ε.Λ.Β.

Κυριακή 6 Νοεμβρίου 1994

- Αρχιερατική λειτουργία στον Ι. Ναό του Αγ. Αντωνίου Βέροιας Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμονος.
- Αρχιερατικό μνημόσυνο.
- Επιμνημόσυνη ομιλία από τον Γεν. Γραμματέα της Ευξείνου Λέσχης κ. Μιχάλη Γερασιμίδη.
- Ώρα 11 π.μ. επιμνημόσυνη δέηση στον Χώρο Ονομασίας της οδού.
- Ομιλία του Προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.
- Χαιρετισμός και αποκαλυπτήρια της Ονομασίας της οδού του Εθνομάρτυρα Νίκου Καπετανίδη από τον Δήμαρχο Βέροιας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.
- Κατάθεση στεφάνων.
- Σιγή ενός λεπτού.
- Εθνικός ύμνος από την μπάντα του Δήμου Βέροιας.
- Δεξίωση με ποντιακά εδέσματα από την Ε.Λ.Β.

Παράλληλα με την Ονοματοθεσία της ανώνυμου οδού, ονομάστηκε και η γειτνιάζουσα με την οδό Πλατεία, σε «Πλατεία Νίκου Καπετανίδη». Τα αποκαλυπτήρια της Ονοματοθεσίας έγιναν από τον Δήμαρχο Βέροιας κ. Ανδρέα Βλαζάκη.

Το 1995 στα πλαίσια των εκδηλώσεων Εθνικής Μνήμης των θυμάτων γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από το Τουρκικό Κράτος, έγιναν την 21η Μαΐου τα αποκαλυπτήρια του επιγράμματος του Εθνομάρτυρα από τον Πρόεδρο της Ευξείνου Λέσχης κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.

Το επίγραμμα είναι Πνευματική Προσφορά του συμπολίτη μας Φιλολόγου- Ιστορικού κ. Θωμά Γαβριηλίδη και έχει ως εξής:

«ΟΙ ΕΚ ΠΟΝΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΙΟΙ ΜΝΗΜΗΣ ΧΑΡΙΝ»

«Για την Ελλάδα στάθηκε στα μαρμαρένια αλώνια του Πόντου κι όπως έπρεπε, Νίκο Καπετανίδη, σαν παλικάρι πάλεψες τον Διγενή τον Ακρίτα. Τα φτερωτά σου τα άρματα, ψυχή, γραφίδα, πίστη, λεβεντονιέ, δεν μπόρεσε Χάροντας να τ' αγγίξει κι ευθύς για σένα ανοίγανε τα δώματα του Ολύμπου.»

Η Ευξείνος Λέσχη Βέροιας, με το σκεπτικό ότι «εν τη ενώσει η δύναμις», ζητούσε στα Πανελλήνια και Παγκόσμια συνέδρια του Ποντιακού Ελληνισμού, να διεκδικήσουμε την διεθνή αναγνώριση της Γενοκτονίας από κοινού με τους Μικρασιάτες και τους Θρακιώτες. Ζητούσαμε ακόμα κάθε μνημείο που στήνουμε να θυμίζει όλες τις Πατρογονικές Εστίες, Πόντο, Μικρά Ασία, Θράκη, όπου εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες θανατώθηκαν στα χρόνια της Τουρκικής θηριωδίας.

Και μπροστά στα μνημεία αυτά ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ να τελούμε τις εκδηλώσεις μνήμης μια φορά το χρόνο. Με το πνεύμα αυτό και με τη σύμφωνη γνώμη του Δημάρχου Γιάννη Χασιώτη, ο Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας Γιάννης Μιχαηλίδης πρότεινε την συγκρότηση μιας τετραμελούς επιτροπής πρωτοβουλίας για την εκπλήρωση του Ιερού αυτού σκοπού. Η επιτροπή αποτελούμενη από τον Πρόεδρο της Ε.Λ.Β. Γιάννη Μιχαηλίδη, τους Προέδρους του 2ου και 3ου Συνοικιακού Συμβουλίου Δήμου Βέροιας και του τότε Προέδρου του Μορφωτικού συλλόγου «Η ΚΑΛΛΙΘΕΑ» κ. Κων/νου Κωνσταντινίδη, υιοθέτησε ομόφωνα την ανέγερση ενός μνημείου για όλες αυτές τις μαρτυρικές περιοχές, άλλοτε Ελληνικές και έκανε γνωστή την επιθυμία της στο σύλλογο Μικρασιατών Βέροιας και στη Θρακική Εστία Βέροιας.

Πέρασε ένας μήνας από τότε που εστάλη το σχετικό έγγραφο- πρόσκληση (30-12-97) και παρά τις υπομνήσεις μας δεν είχαμε καμιά εκδήλωση ενδιαφέροντος.

Αν και η ενιαία «Προβολή» της γενοκτονίας σε όλη τη γεωγραφική της έκταση αποτελεί ύψιστο χρέος όλων μας, πάνω και πέρα από κάθε διαφορετική άποψη, προχωρήσαμε, για διάφορους λόγους (δέσμευση πίστωσης του Δήμου Βέροιας κ.λ.π.) στην ανέγερση ενός μνημείου ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ.

Έτσι στη συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου 1998 παρουσία

μόνο των τεσσάρων εκπροσώπων, συζητήθηκαν λεπτομερώς όλα τα συναφή με το υπό κατασκευή μνημείο και πάρθηκαν αποφάσεις σχετικά με τις οικονομοτεχνικές μελέτες, τη διαμόρφωση της πλατείας, την ανάθεση των εργασιών για τις παραστάσεις και τον ανδριάντα απευθείας στον γλύπτη Ευθύμιο Καλεβρά, την χωροθέτηση του μνημείου, την ανεύρεση οικονομικών πόρων κ.λ.π.

Λέξει να σημειωθεί ότι μεγάλο ήταν το ενδιαφέρον και η προσφορά του αείμνηστου πολιτικού μηχανικού και συμπολίτη μας Νίκου Παχατουρίδη και τότε προέδρου του 2ου Συνοικιακού Συμβουλίου στο θέμα σύνταξης μελέτης και σχεδίων (αφιλοκερδώς) για την τακτοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της έκτασης που διαμορφώθηκε αργότερα και ονομάστηκε «Πλατεία Νίκου Καπετανίδη».

Οι διαχρονικές παραστάσεις σε μήκος 9 μέτρων μαζί με τον ανδριάντα του Ακρίτα του Πόντου ύψους 2,80 μέτρων, κόστισαν 15 εκατομμύρια δρχ.

Η δαπάνη αυτή καλύφθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ν. Ημαθίας με Νομάρχη τον κ. Γιάννη Σπάρτη και από τον Δήμο Βέροιας με Δήμαρχο τον κ. Γιάννη Χασιώτη.

Οι βάσεις και οι επενδύσεις μαρμάρων μαζί με τις ανάλογες εργασίες κόστισαν 3,5 εκατομμύρια δρχ. και πληρώθηκαν από το ταμείο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας.

Το επίγραμμα που αναφέρεται στους προγόνους και είναι τοποθετημένο στη βάση του ανδριάντα, γράφτηκε από τον συμπολίτη μας φιλόλογο- συγγραφέα κ. Θωμά Γαβριηλίδη αφιλοκερδώς.

Την εργασία, την χάραξη και την επιμέλεια γραφής των επιγραμμάτων του Εθνομάρτυρα Νίκου Καπετανίδη και του Ακρίτα του Πόντου είναι προσφορά του μέλους της Ε.Λ.Β. καλλιτέχνη κ. Γιάννη Σοφιανίδη, από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Στις 21 Μαΐου 2000, στα πλαίσια των εκδηλώσεων μνήμης για τα θύματα της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, έγιναν τα αποκαλυπτήρια του μνημείου από τους κ. Νομάρχη Ημαθίας Γιάννη Σπάρτη και τον Δήμαρχο Βέροιας Γιάννη Χασιώτη.

Το επίγραμμα που υπάρχει στη βάση του Πόντιου Ακρίτα έχει ως εξής:

Ο ΑΚΡΙΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

*«Τον Πόντο μ' αίμα και με ιδρώτα τον ποτίσαμε
Χιλιετίες ποιός θα λογαριάσει πόσες
Κι έφτασαν χρόνοι και καιροί Ξεριζωθήκαμε
Κι ήρθαμε πίσω στ' άγια χώματα τ' αναστημένα
Τους νέους αργοναύτες να γεννήσουμε
Για τα καινούργια της φυλής μας πεπρωμένα.»*

Λίγα λόγια για τον ήρωα

ΝΙΚΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗΣ

Ο Νίκος Καπετανίδης εγεννήθη εις Ριζαίον ή Ριζούντα του Πόντου τον Δεκέμβριο του 1889, εκ πατρός Ριζούντιου και μητρός Τραπεζούντιας, το γένος Βελισσαρίδου.

Απεφοίτησε το 1905 από το Φροντηστήριον Τραπεζούντος. Ειργάσθη ως λογιστής εις τον Τραπεζικόν Οίκον Αδελφών Φωστηροπούλου. Έγραψε χρονογραφήματα εις εφημερίδας και περιοδικά της Τραπεζούντος. Το 1917 εδημοσίευσε σειράν διηγημάτων του.

Επί Ρωσικής Κατοχής της Τραπεζούντος εξέδιδε την εφημερίδα «Σάλπιγξ» (1917-1918). Μετά την ανακατάληψιν της Τραπεζούντος υπό των Τούρκων εξέδιδε την εφημερίδα «Εποχή» (1918- 1921) μέχρι της συλλήψεως και φυλακίσεως του υπό των Τούρκων. Αψηφών την τρομοκρατίαν του καθεστώτος του Κεμάλ, εκαυτηρίαζεν εις κύρια άρθρα της εφημερίδος του τας δολοφονίας και λεηλασίας της υπαίθρου και των γειτονικών πόλεων. Ήτο παράγων της πνευματικής κινήσεως του Πόντου και ενθουσιώδης πατριώτης.

Εξετελέσθη δι' αγχόνης την 21ην Σεπτεμβρίου 1921 εις ηλικίαν 32 ετών, καταδικασθείς από τα Δικαστήρια Ανεξαρτησίας της Αμασείας μετ' άλλων προκρίτων Ελλήνων του Πόντου, διότι ειργάζετο δια την ίδρυσιν της Δημοκρατίας του Πόντου.

Ολίγας στιγμάς προ του απαγχονισμού του ανέκραξε «Ζήτω η Ελλάς»

(Αναδημοσίευση από την Ποντιακή Στοά 1972-1974)

Λίγα λόγια για τον ήρωα

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΚΑΛΕΒΡΑΣ

Ο Ευθύμιος Καλεβράς γεννήθηκε το 1929 στον Καταχά Πιερίας. Σπούδασε γλυπτική στην Α.Σ.Κ.Τ. Αθηνών με καθηγητή τον Θανάση Απάρτη (1962-1967) και με υποτροφία του Οργανισμού Καπνού και του Σωματίου Παναγία Σουμελά.

Η συμμετοχή του σε διαγωνισμούς γλυπτικής τιμήθηκε συχνά με το πρώτο βραβείο και σημαντικά έργα του είναι τοποθετημένα σε χώρους δημόσιους, όπως το Ηρώον Ποντίων στην Καλλιθέα και το μνημείο Εθνικής Αντίστασης του Δήμου Σταυρούπολης Θεσσαλονίκης. Σε δημόσιους χώρους είναι επίσης τοποθετημένα έργα του κατόπιν ανάθεσης ή παραγγελίας, όπως ο ανδριάντας του Νικολάου Κασομούλη και η προτομή του Μανόλη Ανδρόνικου στη Θεσσαλονίκη. Έργα του βρίσκονται ακόμη σε ιδιωτικές συλλογές στην Ελλάδα και στην Αμερική.

Από το 1970 παρουσίασε γλυπτά του σε ατομικές εκθέσεις (Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης- Αίθουσα Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου 1983, Πνευματικό Κέντρο Κατερίνης 1984, Αίθουσα Τέχνης Λεονάρντο, Θεσσαλονίκη 1986) και σε ομαδικές (Πανελλήνιος 1970, Πνευματικό Κέντρο Κατερίνης 1980, Παμβορειοελλαδικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης 1985).

Μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας και του Συλλόγου Ελλήνων Γλυπτών, ζει και εργάζεται στον Καταχά Πιερίας.

Ο γλύπτης γράφει για το έργο του

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Παρουσιάζω τον Πόντιο Ακρίτα ύψους 2,75, δυναμικό σαν βράχο.

Δεξιά όπως τον βλέπουμε, τοποθετώ ανάγλυφη παράσταση τεσσάρων μέτρων κάνοντας μερική εξιστόρηση.

Εξικίνω παρουσιάζοντας την Αργώ που μας παραπέμπει στην Αργοναυτική εκστρατεία στη Μικρά Ασία και στον Εύξεινο Πόντο, όπως αναφέρεται στην ιστορία.

Συνεχίζω με την ανάγλυφη προσωπογραφία του βασιλιά Μιθριδάτη με ιππικό, δημιουργό της Αυτοκρατορίας του Πόντου και πάμε στην μετέπειτα εποχή με χορευτές χορεύοντας τον πυρρίχειο χορό με έναν λυράρη, έναν ζουρνατζή και έναν νταουλτζή και μια παρέα νέους.

Μετά έρχεται η καταστροφή παρουσιάζοντας φλεγόμενες εκκλησίες με σταυρούς που θυμίζουν τους νεκρούς μας.

Στην άλλη πλευρά του Πόντιου Ακρίτα, τρία μέτρα ανάγλυφη παράσταση, δείχνω την προσφυγιά με γυναίκο-παιδα και με τον παπά της θρησκείας μας που φεύγουν στην Ελλάδα, την πατρίδα μας.

Ευθύμιος Καλεβράς

Γλύπτης

Καταχάς, Φεβρουάριος 2008

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

Ένα εκλεκτό τμήμα του Ελληνισμού ζούσε στα βόρεια της Μικράς Ασίας, στην περιοχή του Πόντου, μετά τη διάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η άλωση της Τραπεζούντας το 1461 από τους Οθωμανές δεν τους αλλοίωσε το φρόνημα και την ελληνική τους συνείδηση, παρότι ζούσαν αποκομμένοι από τον εθνικό κορμό. Μπορεί να αποτελούσαν μειονότητα -το 40% του πληθυσμού, αλλά γρήγορα κυριάρχησαν στην οικονομική ζωή της περιοχής, ζώντας κυρίως στα αστικά κέντρα.

Η οικονομική τους ανάκαμψη συνδυάστηκε με τη δημογραφική και την πνευματική τους άνοδο. Το 1865 οι Έλληνες του Πόντου ανέρχονταν σε 265.000 ψυχές, το 1880 σε 330.000 και στις αρχές του 20ου αιώνα άγγιζαν τις 700.000. Το 1860 υπήρχαν 100 σχολεία στον Πόντο, ενώ το 1919 υπολογίζονται σε 1401, ανάμεσα τους και το περίφημο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας. Εκτός από σχολεία διέθεταν τυπογραφεία, περιοδικά, εφημερίδες, λέσχες και θέατρα, που τόνιζαν το υψηλό τους πνευματικό επίπεδο.

Το 1908 ήταν μια χρονιά - ορόσημο για τους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Τη χρονιά αυτή εκδηλώθηκε και επικράτησε το κίνημα των Νεότουρκων, που έθεσε στον περιθώριο τον Σουλτάνο. Πολλές ήταν οι ελπίδες που επενδύθηκαν στους νεαρούς στρατιωτικούς για μεταρρυθμίσεις στο εσωτερικό της θνήσκουσας Αυτοκρατορίας.

Σύντομα, όμως, οι ελπίδες τους διαψεύστηκαν. Οι Νεότουρκοι έδειξαν το σκληρό εθνικιστικό τους πρόσωπο, εκπονώντας ένα σχέδιο διωγμού των χριστιανικών πληθυσμών και εκτουρκισμού της περιοχής, επωφελούμενοι της εμπλοκής των ευρωπαϊκών κρατών στο Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το ελληνικό κράτος, απασχολημένο με το «Κρητικό Ζήτημα», δεν είχε τη διάθεση να ανοίξει ένα ακόμη μέτωπο με την Τουρκία.

Οι Τούρκοι με πρόσχημα την «ασφάλεια του κράτους» εκτοπίζουν ένα μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού στην αφιλόξενη μικρασιατική ενδοχώρα, μέσω των λεγόμενων «ταγμάτων εργασίας» («Αμελέ

Ταμπουρού»). Στα «Τάγματα Εργασίας» αναγκάζονταν να υπηρετούν οι άνδρες που δεν κατατάσσονταν στο στρατό. Δούλευαν σε λατομεία, ορυχεία και στη διάνοιξη δρόμων, κάτω από εξοντωτικές συνθήκες. Οι περισσότεροι πέθαιναν από πείνα, κακουχίες και αρρώστιες.

Αντιδρώντας στην καταπίεση των Τούρκων, τις δολοφονίες, τις εξορίες και τις πυρπολήσεις των χωριών τους, οι Ελληνοπόντιοι, όπως και οι Αρμένιοι, ανέβηκαν αντάρτες στα βουνά για να περισώσουν ό,τι ήταν δυνατόν. Μετά τη Γενοκτονία των Αρμενίων το 1916, οι τούρκοι εθνικιστές υπό τον Μουσταφά Κεμάλ είχαν πλέον όλο το πεδίο ανοιχτό μπροστά τους για να εξολοθρεύσουν τους Ελληνοπόντιους. Ό,τι δεν κατάφερε ο Σουλτάνος σε 5 αιώνες το πέτυχε ο Κεμάλ σε 5 χρόνια!

Το 1919 οι Έλληνες μαζί με τους Αρμένιους και την

πρόσκαιρη υποστήριξη της κυβέρνησης Βενιζέλου προσπάθησαν να δημιουργήσουν ένα αυτόνομο ελληνοαρμενικό κράτος. Το σχέδιο αυτό ματαιώθηκε από τους Τούρκους, οι οποίοι εκμεταλλεύθηκαν το γεγονός για να προχωρήσουν στην «τελική λύση».

Στις 19 Μαΐου 1919 ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα για να ξεκινήσει τη δεύτερη και πιο άγρια φάση της Ποντιακής Γενοκτονίας, υπό την καθοδήγηση των γερμανών και σοβιετικών συμβούλων του. Μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή το 1922 οι Ελληνοπόντιοι που έχασαν τη ζωή τους ξεπέρασαν τους 200.000, ενώ

κάποιοι ιστορικοί ανεβάζουν τον αριθμό τους στις 350.000.

Όσοι γλίτωσαν από το τουρκικό σπαθί κατέφυγαν ως πρόσφυγες στη Νότια Ρωσία, ενώ γύρω στις 400.000 ήλθαν στην Ελλάδα. Με τις γνώσεις και το έργο τους συνεισέφεραν τα μέγιστα στην ανόρθωση του καθημαγμένου εκείνη την εποχή ελληνικού κράτους και άλλαξαν τις πληθυσμιακές ισορροπίες στη Βόρειο Ελλάδα.

Με αρκετή, ομολογουμένως, καθυστέρηση, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα στις 24 Φεβρουαρίου 1994 την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

ΣΥΛΛΗΠΗΤΗΡΙΑ

Το Δ.Σ. και τα μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας εκφράζουμε τα θερμά συλληπητήριά μας στην οικογένεια Τοπαλίδη για τον άδικο χαμό του Χαράλαμπου Τοπαλίδη, που στις 2 Μαΐου «έφυγε» από κοντά μας.

το Δ.Σ. και τα μέλη της Ε.Λ.Β.

ΜΝΗΜΗ ΜΟΥ ΣΕ ΛΕΝΕ ΧΡΥΣΑΝΘΟ

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Το Κέντρο Ποντιακών Μελετών και ο Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών, διοργάνωσαν με μεγάλη επιτυχία ένα πνευματικό και μουσικό συμπόσιο στις 29 και 30 Μαρτίου 2008 στη Θεσ/νίκη.

Το Σάββατο 29 Μαρτίου στο Αμφιθέατρο του Δήμου Πολίχνης, μίλησαν για το μεγάλο μουσικό φαινόμενο, τον μεγάλο δάσκαλο, τον πρεσβευτή της ποντιακής παράδοσης, τον καπετάνιο, τον θείο Χρυσάνθο, οι: Κων/νος Φωτιάδης, Κων/νος Τσαχουρίδης, Χριστόδουλος Χάλαρης, Ηλίας Πετρόπουλος, Θεόδωρος Βεροιώτης, Παύλος Γαϊτανίδης, Παύλος Τσακαλίδης, Μιχάλης Καλιοντζίδης, Σάββας Μαυρίδης, Κων/νος Διαμαντίδης, Δημήτρης Πιπερίδης και ο Χρήστος Αντωνιάδης.

Την Κυριακή στις 30 Μαρτίου το πρωί στα Κοιμητήρια δυτικών συνοικιών Εόσμου Θεσ/νίκης, ετελέσθη παλλαϊκό μνημόσυνο και τρισάγιο για τον Χρυσάνθο. Το βράδυ στο κέντρο διασκέδασης "Πύλη Αξίου", πραγματοποιήθηκε για τη μνήμη του μεγάλου δασκάλου μουσική εκδήλωση, όπου συμμετείχαν πολλοί καλλιτέχνες.

Φόρος τιμής λοιπόν στο Χρυσάνθο από τα πνευματικά παιδιά του.

ΚΑΛΕΣΟΧΑΡΤ'

Οι φίλοι του Χρυσάνθου τρία χρόνια μετά το μεγάλο ταξίδι του στη γειτονιά των αγγέλων, τον θυμόμαστε με αγάπη και τον καλούμε να έρθει στις 30 Μαρτίου 2008 στην πόλη που αγάπησε, την Θεσσαλονίκη και να μας τραγουδήσει στον ίδιο χώρο όπου όρθιος μας αποχαιρέτησε.

ΤΟ 'ΠΑΡΑΚΑΘ' ΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΤΣΑΡΤΙΛΟ

Την Παρασκευή 28 Μαρτίου, η ποντιακή ταβέρνα 'Παρακάθ' τίμησε τον Γιώργο Τσαρτιλίδη - ο οποίος είναι και μέλος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας - για την προσφορά του στην ποντιακή παράδοση.

Συγχαρητήρια λοιπόν στη διεύθυνση του καταστήματος κ.κ. Αχιλλέα Βασιλειάδη και Κώστα Σιαμιδή για την πρωτοβουλία αυτή.

Ο Γιώργος Τσαρτιλίδης γεννήθηκε από πόντιους γονείς στους Γεωργιανούς της Βέροιας, όπου και κατοικεί. Είναι ένας άνθρωπος σεμνός, με ήθος και ύφος που πρέπει να έχουμε όλοι μας και χωρίς καμία προβολή από διάφορα μέσα. Παρ' όλα αυτά, είναι γνωστός σ' όλους όσους ασχολούνται με την παράδοσή μας διότι εκτός αυτών που προαναφέραμε τραγουδάει με μοναδικό αυθεντικό τρόπο τα παραδοσιακά μας τραγούδια και το παίξιμο της λύρας του, θυμίζει Πόντο.

Επιμέλεια
Καπουρτίδης
Χαράλαμπος

Ο Τσάρτιλος δεν είναι ο επαγγελματίας καλλιτέχνης που τραγουδάει σε χορούς και σε κέντρα διασκέδασης. Είναι αυτός που στα παρακάθια μαγεύει τους πάντες, διασκεδάει τους παρευρισκόμενους, αλλά κυρίως διδάσκει τους επαγγελματίες καλλιτέχνες μας οι οποίοι τακτικά τον επισκέπτονται και παίρνουν κάτι από την χαρισματική φωνή του και από την μοναδική, αυθεντική τεχνική εκτέλεση των παραδοσιακών σκοπών.

Το σπίτι του, έχουν επισκεφθεί πάρα πολλοί καταξιωμένοι καλλιτέχνες, όπως ο μεγάλος ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ και πολλές άλλες προσωπικότητες. Αλλά τι να πούμε για τη φιλοξενία!!! Η σύζυγός του Γεωργία, άξια πόντια, σε κάθε επίσκεψη, επιμελείται της φιλοξενίας με τα εξαιρετικά εδέσματα που ετοιμάζει μέσα σε λίγα λεπτά και γεμίζει το τραπέζι.

Είχα κι εγώ την τιμή και τη χαρά να παρευρεθώ στο σπίτι και στην ταβέρνα του, όπου οργανώνονται παρακάθια αυθόρμητα "πίνοντας" το νέκταρ της παράδοσης και της φιλοξενίας.

Την τιμητική εκδήλωση, όπως προαναφέραμε την διοργάνωσε το 'Παρακάθ' και δια χειρός του Αχιλλέα Βασιλειάδη έγινε η απονομή στον Τσάρτιλο: μια λύρα, με την οποία βέβαια όπως αντιλαμβανόμαστε θα συνεχίσει να μας χαρίζει αξεχαστες στιγμές.

Αυτό που πρέπει ιδιαίτερα να τονίσουμε είναι ότι για πρώτη φορά γράφτηκε και κυκλοφόρησε δισκογραφία

κά τραγούδι, για εν ενεργεία άνθρωπο της παράδοσης Μπράβο Θεόδωρε Βεροιώτη γι' αυτή σου την ενέργεια.

Για τον τιμώμενο μίλησαν ο Δημήτρης Πιπερίδης, ο Ξενοφών Σοφινίδης και ο Δαμιανός Χαράλαμπιδης. Παρευρέθηκαν ο πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος Γιώργος Παρχαρίδης, ο οποίος χαιρέτησε την εκδήλωση, ο Νίκος Παλασιδής, κορυφαίος παλαιός χορευτής, ο πρώην πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας Καμπουρίδης Κώστας, ο τραγουδιστής Κυνελίδης Σωκράτης, ο συγγραφέας Κώστας Διαμαντίδης, ο καθηγητής του Α.Π.Θ. ιστορικός Κώστας Φωτιάδης, ο παλαιός χορευτής Πιλαλίδης, εκπρόσωπος του Δ.Σ. και πολλοί μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας και πολλοί φίλοι.

Επαιξαν και τραγούδησαν, εκτός από τον Τσάρτιλο οι: Ασλανίδης Παναγιώτης, Θεόδωρος Βεροιώτης, Λάμπης Παυλίδης, Βασίλης Φωτιάδης, Αχιλλέας Βασιλειάδης, Κώστας Σιαμιδής, Μακούλης Τσαχουρίδης, η Κική Αδαμίδου και ο Δημήτρης Πιπερίδης.

ΧΟΡΗΓΟΣ

Ο Π Τ Ι Κ Α
Σ Α Β Β Α Ϊ Δ Η
Φ Α Κ Ο Ι Ε Π Α Φ Η Σ

e-mail: optika-s@otenet.gr

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 27 - 59100, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΗΛ. 23310-73550
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 22 - 59100, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΗΛ. 23310-20335
ΧΡΙΣΤΟΔ. ΛΑΝΑΡΑ 1 - 59200, ΝΑΟΥΣΑ, ΤΗΛ. 23320-26686
Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 2 & ΚΩΝΣΤ.ΠΟΛΕΩΣ 1 - 54639, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ. 2310-870282

ΧΟΡΗΓΟΣ

DOUBLE
DRIVE

σχολή οδηγών

8, Μιχαήλου 10, Νέοσο, τηλ-φαξ: 233007607
Πλατεία Παπαδόπου 15, Νέοσο, τηλ: 233000070
Ερμού 58, Κορινθία Ανθραίων, τηλ: 2330043043
Α. Ανοήτων, Βέροια, τηλ-φαξ: 2331007600

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ
ΤΣΟΥΛΦΑΪΔΗΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 175 ΒΕΡΟΙΑ
(έναντι τελωνείου)
Τηλ.: 2331072945

ΧΟΡΗΓΟΣ

PRISMSTAR

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

«ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΠΑΖΑΡΙ» 2008

από το τμήμα Γυναικών της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Στήθηκε και φέτος -για τρίτη συνεχόμενη χρονιά- το «Πασχαλινό Παζάρι», στο κέντρο της αγοράς της Βέροιας από την Ευξείνου Λέσχη.

Το τμήμα Γυναικών, έδωσε τη μάχη που κράτησε μήνες και κέρδισε τις ψυχές όλων όσων επισκέφθηκαν τον χώρο όπου έγινε το παζάρι. Κανείς βεβαίως δεν έφυγε με άδεια χέρια, διότι οι όμορφες χειροποίητες κατασκευές που με κόπο και μεράκι έφτιαξαν οι Πόντιες γυναίκες ήταν πολλές και ποικίλες για να στολίσουν τα σπίτια τις άγιες αυτές ημέρες του Πάσχα.

Ευχαριστούμε όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους σ' αυτή την μεγάλη προσπάθεια που κατα-

βάλλουμε, για τη διατήρηση των μεγάλων αξιών της ανθρωπιάς και του πολιτισμού. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον κ. Χατζόγλου Ιορδάνη και την οικογένειά του για την ευγενική προσφορά τους.

Με τιμή

Το Δ.Σ. και το τμήμα Γυναικών

ΠΑΡΗΛΑΣΕ Η ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Το μεγάλο τμήμα του χορευτικού της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας παρήλασε με υπερηφάνεια την 25η Μαρτίου.

Δίκαια βεβαίως η υπερηφάνεια για τους Έλληνες του Πόντου, διότι η συμβολή τους στους αγώνες για την απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους ήταν μεγάλη και καθοριστική. Μην ξεχνάμε από πού ξεκίνησε η Φιλική Εταιρεία, τους μεγάλους αρχηγούς της Επανάστασης όπως π.χ. ο Δημήτριος και ο Αλέξανδρος Υψηλάντης και πολλούς άλλους αγωνιστές που έδωσαν όλα τα υπάρχοντά τους και την ζωή τους ακόμη για τη λευτεριά της πατρίδας.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

19 ΜΑΪΟΥ

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

1916 - 1923

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΝΗΜΗΣ:

18/5

10:00-13:00 - Δενδροφύτευση στην περιοχή ΒΙΚΕΛΑ "Μία ρίζα για την ρίζα μας"

19/5

α) Αιμοδοσία στο Δημαρχείο Βέροιας, από τις 09:30-13:30.

"Δώσε αίμα για το αίμα που χάθηκε"

β) Περίπτερο ενημέρωσης, πλ. Δημαρχείου, από 09:00 - 14:30.

γ) Συμμετοχή στην κεντρική εκδήλωση της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ στη Θεσσαλονίκη - Πλατεία Αγίας Σοφίας, ώρα 19:30.

25/5

α) Τέλεση μνημοσύνου για τα 353.000 θύματα, στον Ι.Ν. Αγ. Αντωνίου, ώρα 10π.μ.

β) Επιμνημόσυνη δέηση & κατάθεση στεφάνων στην Πλ. Καπετανίδη, ώρα 11π.μ.

γ) Κεντρική εκδήλωση στο πολιτιστικό κέντρο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στο Πανόραμα, 19:30-21:00

Οι εκδηλώσεις γίνονται υπό την αιγίδα της ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΗΜΑΘΙΑΣ.

Συνδιοργάνωση - ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Συνεργασία με τους Ποντιακούς Συλλόγους του Ν. Ημαθίας & της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας & Θεσσαλίας της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

ΧΟΡΗΓΟΣ

Πόσα τετραγωνικά είναι το όνειρό σας;

ΣΑΡΡΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

Παλούνται διαμερίσματα με απεριόριστη θέα από 70-110 τ.μ.

Τηλ.: 2331075757 - Κιν.: 6976555454-5

www.sarras.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΟΠΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ - ΓΥΑΛΙΑ ΟΡΑΣΕΩΣ & ΗΛΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ι. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ Οπτικός - Οπτομέτρης

Αντ. Καμάρα 1 & Βικέλα (γωνία κάτω από την π. κλινική Αβραμίδη) Τηλ. 0331 75506 Fax: 75507

Β Ε Ρ Ο Ι Α

ΧΟΡΗΓΟΣ

HYUNDAI

KIA MOTORS

Γ. & Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ - ΦΑΝΟΒΑΦΕΙΟ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 184 ΒΕΡΟΙΑ

ΤΗΛ.: 2331073737, 2331024080

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ

(μέρος πρώτο)

Η Τραπεζούντα λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτέλεσε στο διάβα των αιώνων σημαντικό παράγοντα των ιστορικών τεκταινόμενων συνολικά του Ευξείνου Πόντου. Ιδιαίτερα σημαντικός ήταν ο ρόλος της κατά την ρωμαϊκή περίοδο & κατόπιν στους βυζαντινούς χρόνους. Στην επαρχία Τραπεζούντας πριν από τον α' παγκόσμιο πόλεμο, κατοικούσαν 80.000 Έλληνες από τους οποίους 15.000 αποτελούσαν τον πληθυσμό της Ελληνικής κοινότητας Τραπεζούντας, οι υπόλοιποι ζούσαν στα χωριά & τις κωμοπόλεις της επαρχίας.

Γράφει ο
Βασίλης Ασβεστάς
Χοροδιδάσκαλος
της Ε.Λ.Β.

Λόγω της μεγάλης έκτασης που καταλάμβανε συναντούμε κι εδώ ιδιαιτερότητες των χορών ακόμη & ανάμεσα σε χωριά & κωμοπόλεις της ίδιας επαρχίας.

Αν αναλογιστούμε ότι η Τρίπολη, τα Σούρμενα, τα Γέμουρα, το Ριζαίο, η Ματσούκα, η Σάντα, τα χωριά του Όφη, τα Πλάτανα, η Τόνγια κ.α. υπάγονταν στην διοικητική περιφέρεια της Τραπεζούντας είναι εύκολο να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα ότι διαμορφώθηκαν κατά περιοχές ιδιαίτεροι χοροί αλλά & διαφορές τόσο στον τρόπο

εκτέλεσης των χορών, όσο & στις μελωδίες & στα μουσικά όργανα.

Το ίδιο γεγονός διαπιστώνεται & με την ενδυμασία κυρίως τη γυναικεία. Οι τρεις αντιπροσωπευτικές μορφές γυναικείας ενδυμασίας πριν το 1922 εμφανίζονται & οι τρεις στην περιφέρεια Τραπεζούντας γεγονός μοναδικό που δεν απαντάται σε άλλη επαρχία του Πόντου.

Λόγω του μεγάλου αριθμού των χορών της περιοχής, η παρουσίαση τους θα γίνει τμηματικά & αλφαβητική σειρά. Στο παρόν φύλλο θα ασχοληθούμε με τους χορούς: 1) Ανεφορίτσα, 2) Κιζέλα, 3) Από παν και κα, 4) Αρμενίτσα, 5) Γέμουρα, 6) Παβαστόν - Διπάτ.

- 1) **ΑΝΕΦΟΡΙΤΣΑ.** Η ανεφορίτσα χορεύονταν στην Γαλιανα της Τραπεζούντας. Η βάση του χορού είναι το τικ μονόν ενώ η φορά του είναι προς τα αριστερά Συνοδεύεται κυρίως με λύρα & με το παρακάτω τραγούδι:

*Κόρη κατήβα 'ς σο μαντριν
Ελέν η κιζέλα
Εφώταξεν ο πρόσωπο σ'
Αμόν ντο εν ημέρα.*

- 2) **ΚΙΖΕΛΑ.** Πρόκειται για τον ίδιο χορό με την ανεφορίτσα με τη διαφορά ότι η βάση του χορού είναι το τικ διπλόν. Έχει την ίδια μουσική & συνοδεύονται από το ίδιο τραγούδι. Χορεύεται σε κλειστό κύκλο & είναι μεικτός χορός, όπως & η ανεφορίτσα. Ο ρυθμός είναι 5/8.

- 3) **ΑΠΟ ΠΑΝ ΚΑΙ ΚΑ.** Χορός της Ματσούκας. Ουσιαστικά πρόκειται για μία παραλλαγή του τικ σ' γόναν στην οποία εκτελούνται μόνο τα βήματα δεξιά-αριστερά. Ο χορός είναι στατικός, ενώ οι χορευτές πιάνονται με τους παραδιπλανούς τους πίσω από την πλάτη. Χορεύεται σε κλειστό κύκλο & είναι μεικτός. Ο ρυθμός είναι πεντάσημος 5/8. Τον ίδιο χορό σε άλλα χωριά της Ματσούκας τον συναντάμε με άλλη ονομασία. Στο χωριό Κοσμά της Ματσούκας κοντά στη Λιβερά, λεγόταν Καπικεέτ'κον & συνοδεύονταν με το τραγούδι: Εχκ'έρται ο Πακούπ'αγάς, Ελένε μου τέρεν την 'τοιμασία σ', ωφ, ωφ. Ο ίδιος χορός στην Γαλιανα της Ματσούκας ονομαζόταν Αγκαλιαστόν. Ο χορός συνοδεύονταν συχνότερα με λύρα, τουλούμ & ζουρνά.

- 4) **ΑΡΜΕΝΙΤΣΑ.** Χορός που τον συναντάμε σε πολλές περιοχές του Πόντου με διαφορετική ονομασία όπως γιουβαρλάντουμ (Ακ Νταγ Ματέν), φόνα (Αργυρούπολη), σαρί κουζ μαντιλί (Κάρς), Κωνσταντίν Σάββας (Μπάφρα). Σημαίνει χορός της Αρμενίτσας (γυναίκα από την Αρμενία). Μπορεί να χορευτεί & προς τα δεξιά & προς τα αριστερά κατόπιν παραγγέλματος αλλάζει η φορά του χορού. Το βασικό κινητικό μοτίβο είναι μικρά τριαράκια χωρίς να εναλλάσσονται τα πόδια.

Χορεύεται σε κύκλο & είναι μεικτός χορός. Ο ρυθμός είναι πεντάσημος.

- 5) **ΓΕΜΟΥΡΑ.** Το όνομα γέμουρα το συναντάμε σε μια σειρά χορών σε αρκετές περιοχές του Πόντου π.χ. Σεβάστεια, Σάντα, Κακάτση. Στην ουσία πρόκειται το χορό τρυγόνα. Στην περιοχή της Τραπεζούντας & ιδιόμορφα στο χωριό Γέμουρα δίπλα από την Τραπεζούντα από όπου προφανώς προήλθε & το όνομα του χορού. Ο χορός στη συγκεκριμένη περιοχή δεν μοιάζει με την τρυγόνα. Ο ρυθμός είναι εφτάσημος 7/8 με γρήγορη αγωγή & το κινητικό μοτίβο μοιάζει με αυτό της χερενίτσας & του έταϊρε. Είναι μεικτός χορός, ο κύκλος είναι ανοικτός & κινείται προς τα αριστερά ενώ συνοδεύεται με το τραγούδι γέμουρα.

- 6) **ΔΙΠΑΤ - ΠΑΒΑΣΤΟΝ - ΚΟΔΕΣΠΑΙΝΙΑΚΟΝ - ΟΜΑΛ ΜΟΝΟΝ - ΟΜΑΛ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ.** Το διπάτ αποτελεί τη βάση ολόκληρης ομάδας χορών (γετίερε, τάμζαρα). Τον συναντάμε στην ευρύτερη περιοχή του ανατολικού Πόντου με τις παραπάνω ονομασίες. Ανήκει στους τελετουργικούς χορούς. Έχει χαρακτήρα ομαδικό, μεικτό & κυκλική μορφή, ανάλογος με τους αρχαίους θρησκευτικούς χορούς. Διατηρεί την τριαδική σύσταση: μουσική - κίνηση - ποίηση όπως & οι αρχαίοι τελετουργικοί χοροί που χορεύονταν γύρω από το βωμό. Ο χορός λεγόταν γιαβαστόν σε χωριά της ματσούκας από την τουρκική λέξη 'γιαβάς' που σημαίνει αργά. Τον ονόμαζαν & κοδεσπενακόν διότι χορεύονταν & από τις οικοδέσποινες. Πολλοί μελετητές θεωρούν ότι έλκει την καταγωγή του από τον αρχαίο τελετουργικό χορό προς τιμή της θεάς Εστίας, προστάτιδας της οικογένειας. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι τα περισσότερα ακριτικά τραγούδια έχουν γραφεί πάνω στο σοβαρό & μεγαλόπρεπο ρυθμό του διπάτ τα 9/8 (εννεάσημος ρυθμός)

(συνεχίζεται)

Πηγές
Εγκυκλοπαίδεια του Ποντιακού Ελληνισμού
Μαλλιάρης παιδεία
Χορευτικές διαδικασίες & χοροί του Πόντου
Ασβεστάς Βασίλης
Χοροδιδάσκαλος της Ε.Λ.Β.

ΤΜΗΜΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Στις 7 Μαρτίου έγινε η συνάντηση των μελών του τμήματος Γυναικών της Ε.Λ.Β. στην ταβέρνα 'Ήμαρτον'. Η συμμετοχή ήταν καθολική και έτσι οι 28 γυναίκες του τμήματος έφαγαν, ήπιαν, χόρεψαν και ξεφάντωσαν με τη βοήθεια της ορχήστρας του καταστήματος.

Η συνάντηση έγινε με σκοπό τη σύμφιξη των σχέσεων μεταξύ των μελών και μέσα από αυτή την ωραία ανάπαυλα να δημιουργηθεί νέα δυναμική.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι το τμήμα Γυναικών όλο το χρόνο είναι στις επάλξεις του καθήκοντος προς την Εύξεινο Λέσχη παράγοντας σημαντικό έργο, όπως τις μέρες αυτές με τις κατασκευές για το πασχαλινό παζάρι.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το τμήμα χορού της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας ευχαριστεί θερμά τον κο **Τζεδάκη Σοφοκλή**, χοροδιδάσκαλο κρητικών χορών, για την αφιλοκερδή προσφορά του τη φετινή χρονιά στο χορευτικό τμήμα του συλλόγου μας.

Ήμαστε ιδιαίτερα ευτυχής διότι είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε όχι μόνο έναν εξαιρετικό χορευτή & χοροδιδάσκαλο, αλλά έναν άνθρωπο με ήθος & αξίες ανάλογες της λαϊκής μας παράδοσης.

Με τιμή
το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Μέλος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας έδωσε 50€ ως οικονομική ενίσχυση, στη μνήμη του φίλου του, Μπάμπη Σαββίδη.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. γνωστοποιεί στα μέλη και τους φίλους της ότι η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας είναι επίσημα μέλος του Διεθνούς Χορευτικού Συμβουλίου - CID (International Dance Council).

Σχόλιο του Προέδρου τη Ε.Λ.Β.

Για τον ομαδικό τάφο του χωριού Γιαζιλάρ του νομού Σαμψούντας

Η πρόσφατη τυχαία ανεύρεση ενός ομαδικού τάφου, ανέσυρε στην επιφάνεια το δράμα ενός ολόκληρου λαού.

Κατά τη διάρκεια εκσκαφής στον αύλειο χώρο Δημοτικού Σχολείου του χωριού Γιαζιλάρ της επαρχίας Τεκέκιοι του νομού Σαμψούντας ανακαλύφθηκε ομαδικός τάφος που τεκμηριώνει τις προφορικές και γραπτές μαρτυρίες των προγόνων μας για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν σε βάρος τους.

Αξιοσημείωτη ήταν η στάση της τουρκικής πλευράς, όπου το τουρκικό πρακτορείο ειδήσεων πρόβαλε και μετέδωσε το γεγονός. Δεν το απέκρυψε, δεν το κουκούλωσε. Η εμφάνιση των τελευταίων ετών, Τούρκων αριστερών αντικεμαλικών ιστορικών δείχνει την ωρίμανση της κοινωνίας στη γείτονα χώρα.

Αξιοσημείωτη βέβαια, ήταν και η στάση της ελληνικής πλευράς, όπου κανένα μέσο ενημέρωσης, πλην ελαχίστων που άπτονται του ποντιακού χώρου, δεν αναφέρθηκε στον ενταφιασμό και την υπονόμευση όλων των προσπαθειών του ποντιακού ελληνισμού. Από κανέναν επίσημο φορέα δεν μεταδόθηκε και δεν προβλήθηκε η απότιση φόρου τιμής και κατάθεση στεφάνου στο μνήμα του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, από τον πρωθυπουργό της χώρας κ. Κ. Καραμανλή. Από κανέναν επίσημο φορέα δεν προβλήθηκε αυτός ο εμπαιγμός που έρχεται να επικυρωθεί και με τις φετινές εκδηλώσεις μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου.

Αναλογιζόμενοι τις προσωπικές ευθύνες, αρχικά, θα πρέπει να απαιτήσουμε μια ξεκάθαρη θέση από την πολιτεία. Ευχόμενοι να μην γίνουμε πλέον μάρτυρες παρόμοιων ομαδικών τάφων, ας μερηνήσουμε ώστε οι εκδηλώσεις μνήμης να μην καταλήξουν φιέστες για εσωτερική και μόνον κατανάλωση.

Λάζαρος Ζευγαρόπουλος

Αφιερωμένο στην ποντιακή διάλεκτο και το ποντιακό θέατρο 2ο Πανελλαδικό Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού

Ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι εργασίες του 2ου Πανελλαδικού Συνεδρίου Ποντιακού Πολιτισμού που πραγματοποιήθηκε 12 και 13 Απριλίου στην Καστοριά.

Το Συνέδριο ήταν αφιερωμένο στην ποντιακή διάλεκτο και το ποντιακό θέατρο και διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Ποντιακών Σωματείων της Π.Ο.Ε. Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου, σε συνεργασία με την επιτροπή Πολιτισμού της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Π.Ο.Ε.)

Κορυφαίοι επιστήμονες και άνθρωποι του πολιτισμού έκαναν εισηγήσεις τις οποίες παρακολούθησαν στελέχη των ποντιακών σωματείων από όλη την Ελλάδα. Το Σάββατο 12 Απριλίου ήταν αφιερωμένο στην ποντιακή διάλεκτο και η Κυριακή 13 Απριλίου στο ποντιακό θέατρο.

Η εναρκτήρια ομιλία έγινε από τον κ.Ευστάθιο Πελαγίδη Καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με θέμα: «Η συμβολή του ποντιακού ελληνισμού στην πρόοδο της χώρας μετά τον ξεριζωμό και την προσφυγική αποκατάσταση».

Ο κ. Κωνσταντίνος Ντίνας αναπληρωτής καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας μίλησε με θέμα: «Το Παρόν και το μέλλον της Ποντιακής Διαλέκτου. Μια διδακτική πρόταση». Ο κ. Ντίνας αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στο σχετικό πρόγραμμα που υλοποιείται από τον ίδιο σε συνεργασία με την Π.Ο.Ε για την διαμόρφωση διδακτικού υλικού τριών επιπέδων της ποντιακής διαλέκτου

Ο ομότιμος καθηγητής του Α.Π.Θ κ. Δημήτριος Τομπαΐδης αναφέρθηκε στο «Παρόν και το μέλλον της ποντιακής Διαλέκτου» εκφράζοντας την ελπίδα του ότι θα μπορέσει να παραταθεί η ζωή της γλώσσας των Ελλήνων του Πόντου.

Στο στρογγυλό τραπέζι για το παρόν και το μέλλον της ποντιακής διαλέκτου συζητήσαν οι κ.κ. Δημήτριος Τομπαΐδης, Κωνσταντίνος Ζουρουφίδης, Χριστόφορος Χριστοφορίδης, Ιωάννης Κασκαμανίδης, Κωνσταντίνος Διαμαντίδης και Γεώργιος Παρχαρίδης.

Ο Πρόεδρος της Π.Ο.Ε κ. Γεώργιος Παρχαρίδης εξέφρασε την βούληση του να ξεκινήσει την επομένη του συνεδρίου η υλοποίηση των συμπερασμάτων του και τόνισε με αποφασιστικότητα πως με την ολοκλήρωση του σχετικού διδακτικού υλικού από το Πανεπιστήμιο Δυτική Μακεδονίας, ανοίγει ο δρόμος για την σύγχρονη διδασκαλία της ποντιακής γλώσσας σε όλους τους ποντιακού συλλόγους.

Η εισήγηση του κ. Κωνσταντίνου Ζουρουφίδη, που έγινε αποκλειστικά στην ποντιακή διάλεκτο, αποτέλεσε μια ισχυρή μαρτυρία για τις εκφραστικές δυνατότητες της γλώσσας των Ελλήνων του Πόντου, συνέχεια της αρχαίας Ιωνικής «που δεν έχει το κουράγιο να πεθάνει» όπως χαρακτηριστικά είχε πει ο αείμνηστος Ανδρέας Παπανδρέου το 1985 χαιρετίζοντας το Α' Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού.

Για το ποντιακό θέατρο στο στρογγυλό τραπέζι που οργανώθηκε μίλησαν ο κ. Κωνσταντίνος Αλεξανδρίδης, ηθοποιός, συντονιστής της επιτροπής Πολιτισμού της Π.Ο.Ε και ο κ. Ιεροκλής Μιχαηλίδης-ηθοποιός.

Ο ηθοποιός κ. Τάκης Βαμβακίδης

έστειλε χαιρετισμό επειδή δεν μπόρεσε να παραβρεθεί, καθώς λόγω ομίχλης δεν μπόρεσε να προσγειωθεί το αεροπλάνο στη Θεσσαλονίκη.

Ο κ. Γιώτης Βασιλειάδης, ηθοποιός-σκηνοθέτης ανέπτυξε το θέμα «Τα ποντιακά δρώμενα σαν σημείο αναφοράς και προέκτασης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ο κ.Θεμιστοκλής Απατσίδης, δάσκαλος εισηγήθηκε με θέμα «Από τις ανιμιστικές τελετουργίες του μώμου στα σύγχρονα λαϊκά δρώμενα».

Για «το ποντιακό θέατρο χθες και σήμερα μίλησε ο κ. Λάζος Τερζάς ηθοποιός-σκηνοθέτης. Ο κ.Ιωάννης Γεωργιάδης, ερασιτέχνης, ηθοποιός σκηνοθέτης αναφέρθηκε στα προβλήματα και τις προοπτικές του ερασιτεχνικού ποντιακού θεάτρου».

Τέλος ο κ. Χάρρυ Κλύνν, συγγραφέας, ηθοποιός ανέπτυξε τις σκέψεις του «για ένα σύγχρονο ποντιακό θέατρο» και πρότεινε στην Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος να δημιουργηθεί μόνιμη θεατρική στέγη.

Ο Πρόεδρος της Π.Ο.Ε Γιώργος Παρχαρίδης ανταποκρινόμενος στην παραπάνω πρόταση σημείωσε πως η Ομοσπονδία

είναι έτοιμη να ανταποκριθεί και περιμένει συγκεκριμένες προτάσεις.

Το 2ο Πανελλαδικό Συνέδριο Ποντιακού στήριξαν ως χορηγοί οι: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καστοριάς, ΤΕΔΚ Καστοριάς, Δήμος Καστοριάς, Δήμος Αγίας Τριάδας, Δήμος Ορεστίδος, Δήμος Μεσοπο-

ταμίας, Δήμος Ακριτών- ΔΕΔΗΣ Hotel, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κοζάνης και Δήμος Ελληνσπόντου Κοζάνης. Εκπρόσωποι των παραπάνω φορέων, δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι, αντινομάρχες τίμησαν με την παρουσία τους το συνέδριο και παρακολούθησαν τις εργασίες του.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:

Η ΕΠΤΑΚΩΜΗ ΗΡΩΙΚΗ ΣΑΝΤΑ

Για την γενική ελληνική ιστορία η Σάντα ίσως να μη λέει τίποτα, για την ποντιακή όμως στέκεται σαν ένα παράδειγμα κοινωνικής και πνευματικής ακμής, σαν ένα παράδειγμα ηρωισμού και παλικαριάς.

Δεν ήταν πολιτεία η Σάντα. Ήταν ένα συγκρότημα 7 χωριών - συνοικιών σκαρφαλωμένων στον ορεινό όγκο

Γράφει ο
Χωραφαΐδης Αβραάμ

με φυσική οχύρωση και ελεύθερη ζωή. Η γεωργία και η κτηνοτροφία ήταν οι πόροι της, αλλά η επιθυμία για μάθηση ήταν μεγάλη. Πολλούς δασκάλους, καθηγητές και επιστήμονες έβγαλε η Σάντα, αυτό το ορεινό καταφύγιο των ελεύθερων ανθρώπων.

Ήρθε όμως ο χαλασμός, ο πόλεμος. Ο τουρκικός στρατός υποχωρούσε στην προέλαση του ρωσικού (1918).

Οι κάτοικοι των τουρκικών χωριών έφευγαν καταστρέφοντας και σφάζοντας. Προσπαθούσαν ν' ανέβουν και στη Σάντα, αλλά η πορεία προς τη Σάντα ήταν δύσκολη. Η Σάντα υποστήριζε την ύπαρξή της με όλα τα μέσα.

Όταν η κατάσταση άρχισε να χειρότερευει οι Σανταίοι ανέβηκαν πιο ψηλά, στα δασωμένα βουνά με τις οικογένειές τους για να σωθούν. Στην ερημωμένη πια Σάντα ανέβηκε δύναμη στρατού, τζανταρμάδων και τσετεδών, κατέστρεψε ένα μεγάλο μέρος των σπιτιών και έσφαξε πολλούς από τους εναπομείναντες.

Η μεγαλύτερη όμως καταστροφή της Σάντας συντέλεστηκε κατά τις μάχες Ρώσων και Τούρκων, όταν η γύρω περιφέρεια περιήλθε εκ περιτροπής στους δύο αντιπάλους. Οι σκληρές μάχες για την κατοχή του ορεινού όγκου της Σάντας εκμηδένισαν σχεδόν της ύπαρξη ζωής. Σαν αγρίμια οι Σανταίοι μέσα στα δάση, χωρίς τροφή, χωρίς εφόδια ταλαιπωρήθηκαν αφάνταστα και πολλοί πέθαναν από τις στερήσεις και την εξάντληση.

Όταν πλέον απελευθερώθηκαν με τη ρωσική προέλαση οι Σανταίοι άρχισαν και πάλι να οργανώνουν τη ζωή τους. Όμως πολύ γρήγορα ξανασυννέφιασε ο ουρανός: η ρωσική επανάσταση, η κατάρρευση του ρωσικού μετώπου επανέφεραν τους Τούρκους που ήθελαν την ριζική συντριβή του οχυρού των Ελλήνων.

Από τις 1.000 οικογένειες που αποτελούνταν η Σάντα - όπως αναφέρει ο ιστορικός Γ. Βαλαβάνης - οι 600 έφυγαν μαζί με το ρωσικό στρατό και οι 400 που έμειναν άρχισαν να οργανώνουν την άμυνά τους.

Οι πρόεδροι των κοινοτήτων έχοντας συναίσθηση του μίσους των Τούρκων και του κινδύνου που διέτρεχαν από τα γειτονικά τουρκικά χωριά, ίδρυσαν νυχτερινά φυλάκια (κυρίως στα χωριά που ήταν στα άκρα, δίπλα από τουρκικά).

Ένα τέτοιο φυλάκιο δημιουργήθηκε στο χωριό Χαράτζάντων, σε απόσταση μισής ώρας από το πρώτο τουρκικό χωριό. Το φυλάκιο αυτό φρουρούσε το δημόσιο δρόμο από τα τουρκικά χωριά προς τη Σάντα. Το φυλάκιο φρουρούσαν εναλλάξ παλικάρια από τα χωριά Ισχανάτων, Πινιαντών και Τερζάντων.

Τα γενναία παλικάρια της Σάντας δημιούργησαν «αντάρτικο» σώμα και κατέστησαν την ιερή γη τους απροσπέλαστη και απάτητη από τους Τούρκους. Πολλές φορές η «ποντιακή Μούσα» εμπνεύστηκε από τον ηρωισμό και την αυτοθυσία των ανταρτών της Σάντας και ύμνησε τα παλικάρια της.

Όμως το αποκορύφωμα της τραγωδίας του ποντιακού ελληνισμού στα 1921, έμελλε να χτυπήσει και τη Σάντα.

Η Σάντα ξεψυχάει...

Η μανιασμένη θύελλα των εκτοπισμών και των σφαγών που εκδηλώθηκε σ' όλο τον Πόντο, μ' ένα σαφές εκ των προτέρων πρόγραμμα εξόντωσης από τον Ιούνιο του 1921, έφτασε στη Σάντα κάπως αργά, κατά το Σεπτέμβριο του 1921.

Δεν ήταν εύκολη η εφαρμογή του γενικού προγράμματος νωρίτερα γιατί η Σάντα αποτελούσε ένα φυσικό οχυρό, το οποίο υποστήριζαν ένοπλοι Σανταίοι.

Οι επιχειρήσεις εναντίον της Σάντας άρχισαν από τις 9 Σεπτεμβρίου 1921 από στρατιωτικές δυνάμεις και τσετέδες.

«Κι εκινητοποιήθηκε το σύμπαν κατά της Σάντας», γράφει ο Νίκος Τοπαλίδης σ' ένα σημείωμά του για τις τελευταίες στιγμές της τραγωδίας της Σάντας. «Και σαν να μην έφθανε ολόκληρη μεραρχία με το πυροβολικό της, στείλανε κοινοποίηση σ' όλα τα τουρκικά χωριά της περιφέρειας Τραπεζούντας, να πάρουν όλοι όπλα και να κινηθούν εναντίον της Σάντας».

Και όπως βεβαιώνει ο ιστορικός Γ. Βαλαβάνης: «συγκεντρώθηκαν περί τις οχτώ χιλιάδες. Το σώμα αυτό, στο οποίο προστέθηκαν και οχτακόσιοι τσετέτες, εκίνησε κατά της Σάντας από δύο διευθύνσεις».

Ο Ευριπίδης Χειμωνίδης Σανταίος, σ' ένα σημείωμά του με τίτλο «όταν ψυχοραγούσε η Σάντα» γράφει: «Επί τρεις ημέρες οι στρατιωτικές δυνάμεις δεν έκαναν καμιά ενέργεια που θα φανέρωνε τις προθέσεις τους και μόνο στις 9 Σεπτεμβρίου εξόρμησαν αιφνιδιαστικά το πρωί και στα υπόλοιπα χωριά και αφού συγκέντρωσαν όλους τους κατοίκους, χωρίς να τους αφήσουν να πάρουν τίποτα από τα σπίτια τους, τους οδήγησαν στου Πιστοφάντων (ένα από τα επτά χωριά).

«Την εκκένωση κάθε χωριού, συνεχίζει ο Ευρ. Χειμωνίδης, ακολουθούσε όργιο αρπαγής και λεηλασίας. Άνδρες και γυναίκες από τα γύρω τουρκικά χωριά, ειδοποιημένοι για την εκτόπιση των Σανταίων, ορμούσαν κατά ομάδες στα σπίτια μόλις έβγαιναν οι στρατιώτες με τους απαγομένους ενοίκους και αποδίδονταν σε λεηλασία. Αλλά δεν ήταν μόνο η λεηλασία, ήταν και οι κακοποιήσεις και οι ξυλοδαρμοί των δύστυχων κατοίκων της Σάντας, μιας περιοχής που παρά το άγονο του εδάφους της ανέπτυξε τα γράμματα και δημιούργησε πολλούς πνευματικούς ανθρώπους».

Όταν πια είχαν συγκεντρώσει τα γυναικόπαιδα της Σάντας στο συνοικισμό Πιστοφάντων, άρχισαν οι στρατιωτικές δυνάμεις μαζί με τους τσετέδες να κινούνται εναντίον των ανταρτών που είχαν οχυρωθεί στα απρόσιτα σημεία της οροσειράς που καλύπτει την περιοχή της Σάντας.

Η φοβερή επίθεση άρχισε τη μέρα και συνεχίστηκε τη νύχτα της 10ης προς την 11η Σεπτεμβρίου 1921, για να αιφνιδιαστούν οι αντάρτες και τα γυναικόπαιδα που τους ακολουθούσαν (κατά τις ώρες της σύλληψης των κατοίκων για εκτοπισμό, διέφυγαν 400 γυναικόπαιδα και νέοι προς τα απρόσιτα λημέρια των ανταρτών).

Ο Κώστας Κουρτίδης - αδελφός του Καπετάν Ευκλείδη - ένας από τους γενναίους οπλαρχηγούς της Σάντας γράφει στο ημερολόγιό του:

«Η νύχτα αυτή ήταν η πιο τρομακτική νύχτα που έζησα στη ζωή μου. Κάνοντας πρόχειρα προχώματα παραταχτήκαμε για μάχη. Γυναίκες και παιδιά (τριακόσιοι περίπου) μαζεύτηκαν λίγο πιο πάνω μέσα σε μια σπηλιά, τους οποίους φυλούσαν περίπου εκατόν είκοσι νέοι άσπλοι.

Επί εννιά ώρες αγωνιζόμασταν ενάντια στον τουρκικό στρατό, που μας περικύκλωσε από παντού, εκτός από μια δίοδο προς το δάσος Βαϊβάτερε, για να έχουμε διέξοδο τη τελευταία στιγμή.

Τα μεσάνυχτα σταμάτησε το πανδαιμόνιο των πυροβολισμών και οι αντάρτες και τα γυναικόπαιδα αποσύρθηκαν στη θέση Μερτζάν Λιθάρ. Τότε έπρεπε, πριν ξημερώσει, να βρεθεί μια λύση: ν' απομακρύνονταν εντελώς αθόρυβα από εκείνη τη θέση, γιατί αλλιώς θα γινόταν ο τάφος μικρών και μεγάλων, ενόπλων και αμάχων.

Εκείνες τις τραγικές ώρες, μοιραίες, απελπισμένες μάχες αναγκάστηκαν να θανατώσουν βρέφη και μικρά παιδιά που έκλαιγαν, για να μην προδώσουν τις θέσεις τους.

Όταν ξημέρωσε και οι Τούρκοι ξεκίνησαν την επιχείρησή εναντίον των ανταρτών, αντίκρισαν επτά βρέφη σφαγμένα! Τότε ο ίδιος ο μέραρχος επικεφαλής έδωσε διαταγή στον τουρκικό στρατό να γυρίσει πίσω στη Σάντα λέγοντας: άνθρωποι που σκότωσαν τα παιδιά τους είναι αδύνατον να πιστούν και άρα είναι περιττό να μείνουμε άλλο εδώ.

Τελικά η κατάσταση με τα γυναικόπαιδα αποσυμφορήθηκε βαθμιαία. Σε κάθε ευκαιρία οι οικογένειες μόνες τους πλέον διέρρεαν προς την Τραπεζούντα και τα χωριά της Γουμουράς.

Οι αιτήτητοι κάτοικοι της Σάντας, σε δυο αποστολές η μια στις 11 και η άλλη στις 12 Σεπτεμβρίου 1921, θα πάρουν το σκληρό δρόμο της εξορίας και του θανάτου προς το Ερζερούμ και το Χούνουζ.

Και ενώ οι δυο τραγικές αποστολές των εκτοπιζομένων της Σάντας προχωρούσαν προς τους τόπους του αφανισμού τους, οι αντάρτες συνέχιζαν να ζουν αμυνόμενοι πάνω στα βουνά της Σάντας.

Ο Ευρ. Χειμωνίδης που ήταν μαζί με μια ομάδα εξορίστων γράφει: «Από τις 370 ψυχές που φθάσαμε στο Χούνουζ στις 13 Οκτωβρίου 1921, γυρίσαμε τον Ιανουάριο του 1923 λιγότερες από 200 ψυχές...»

«Όταν ξεκινούσαμε, συνεχίζει ο Ευρ. Χειμωνίδης, για την περιπέτεια της δεύτερης προσφυγιάς, μετά τη συμφωνία της Ανταλλαγής, όσοι βρισκόμασταν στο Χούνουζ, γονατίσαμε ευλαβικά στα χιονισμένα τους μνήματα και τους αφιερώσαμε σιωπηλοί τις σκέψεις μας για λίγες στιγμές...»

Η Σάντα, η Επτάκωμη ηρωική Σάντα, είχε σβήσει πια. Είχε καταστραφεί η ελληνική κυψέλη εργασίας και ανάδειξης πνευματικών και γενναίων ανθρώπων.

για το στεφάνι που κατέθεσε στο μνημείο του γενοκτόνου Κεμάλ

Επιστολή της ΠΟΕ προς τον Πρωθυπουργό

Ευσεσαλονίκη, 4-3-2008

Προς: Τον Πρωθυπουργό της Ελλάδος
Κώστα Καραμανλή

Αξιότατε κ. Πρωθυπουργέ,

Προ της επίσημης επισκέψεώς σας στην Τουρκία η ομοσπονδία μας Σας απύθυνε την από 14-1-2008 επιστολή, εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους οι Πόντιοι είναι αδιαλλάκτως αντίθετοι στην κατάθεση στεφάνου στο μνημείο του αιμόβρεκτου γενοκτόνου μας Μουσταφά Κεμάλ.

Δυστυχώς το φοβούμενο πραγματοποιήθηκε. Μετά ταύτα, διερμηνεύοντας αυθεντικά τα αισθήματα των Πόντιων οφείλουμε με παρηγορία να εκφράσουμε την έντονη δυσαρέσκειά μας και ταυτόχρονα να επιστημονοποιήσουμε την οξυτάτη αντίφαση, διότι ενώ η πολιτεία με την απόφαση της Βουλής στις 24-2-1994 καθιέρωσε την 19η Μαΐου ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, η ίδια αποδίδει την ύψιστη τιμή στον πρωταίτιό της!

Κύριε Πρωθυπουργέ, με επανειλημμένες αιτήσεις μας ζητήσαμε να δεχθείτε το προεδρείο της ομοσπονδίας μας.

Επειδή γνωρίζουμε ότι εκτιμάτε το κύρος της οργάνωσής μας, διαπορούμε μήπως κατά την προεκτίμηση της αλληλογραφίας Σας, δεν θεωρήθηκαν αυτές οι αιτήσεις μας, περιλαμβανομένης και της από 14-1-2008 επιστολής μας, αρκούντως σημαντικές, ώστε να τεθούν υπόψη σας.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο εσωκλείουμε αντίγραφα των προηγηθέντων εγγράφων μας επαναφέροντες και δια της παρούσης το αίτημά να δεχθείτε το προεδρείο μας.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Παρχαρίδης
Καθηγητής Ιατρικής Α.Π.Θ

Ο Γενικός Γραμματέας
Κωνσταντίνος Γαβριδής
Δικηγόρος

ΡΑΔΙΟ «ΑΚΡΙΤΕΣ» 102,3 FM

Ακούτε κάθε

ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11.00 με 12.00 το πρωί

την εκπομπή του δημοσιογράφου

Γιώργου Γεωργιάδη

“ΕΔΩ ΠΟΝΤΙΟΠΟΛΗ”

Τηλ επικοινων.: (0030)2310- 608600, (0030)2310- 608400

e-mail: radio@akritestoupontou.gr

και ζωντανά στο ίντερνετ: www.akritestoupontou.gr

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΤΟΥ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ»

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας στη μακρά πορεία των πενήντα δύο (52) χρόνων λειτουργίας της, ανέπτυξε πρωτοβουλίες και δράσεις σε όλο το φάσμα του πολιτισμού, διαδραματίζοντας έναν πολύπλευρο κοινωνικό ρόλο που την ανέδειξε σε «κιβωτό της παράδοσης και του πολιτισμού». Η ανάγκη προβολής αυτού του έργου αλλά κυρίως ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης όλων των μελών και φίλων της οδήγησε πριν από 18 χρόνια στην έκδοση του «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ» και από τον Ιούλιο του 2005 στη δημιουργία της ιστοσελίδας μας (www.elverias.gr) με επισκέψεις που ξεπερνούν μέχρι σήμερα τις 150.000, η συνέχιση της λειτουργίας των οποίων καθίσταται σήμερα πιο αναγκαία από ποτέ. Για το λόγο αυτό το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. πιστεύει ότι ο «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ» δεν πρέπει να λείπει από κανένα ποντιακό σπίτι ή επιχείρηση μέλους ή φίλου της και αποφάσισε την αποστολή του σε όλα τα μέλη της, καλώντας τα να βοηθήσουν με την καταβολή της συνδρομής της εφημερίδας για το έτος 2007, ποσού μόλις δέκα (10) ευρώ, τόσο στην κάλυψη των εξόδων έκδοσης του «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ», όσο και τους σκοπούς της Λέσχης, ενισχύοντας τη φωνή της Λέσχης σε όλα τα μέλη και τους φίλους της, σε ολόκληρη την Ελλάδα και τους ομογενείς μας στο εξωτερικό.

ΜΕΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
(www.elverias.gr)

ΒΟΗΘΗΣΕ ΚΑΙ ΕΣΥ ΝΑ ΔΥΝΑΜΩΣΕΙ Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Πληροφορίες στη γραμματεία της Λέσχης καθημερινά 10.00-02.00 στα τηλέφωνα 23310-72060 και φαξ 23310-28356. Καταβολές συνδρομών (χωρίς προμήθεια) στις Τράπεζες «Εγνατία» & «MILLENNIUM BANK» στο λογαριασμό της Ε.Λ.Β.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

1. ΑΛΑΤΣΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΠΑΤΡ. ΙΩΑΚΕΙΜ 4 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 28291
2. ΑΛΥ-ΣΥΝ Ε.Π.Ε ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 75 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 73281
3. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΑΝΝΑ- ΜΑΡΙΑ, ΟΠΤΙΚΑ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 26, ΒΕΡΟΙΑ, ΤΗΛ. 23310- 27920
4. ΑΦΟΙ ΚΑΛΛΙΑΡΙΔΗ Ο.Ε. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ 7ο χλμ. ΒΕΡΟΙΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310- 98188
5. ΒΟΡΓΙΑΤΖΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ 1 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 6974817153
6. CAFÉ- BAR CENTRAL ΕΞΑΡΧΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΛΙΑΣ 14 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71727
7. ΕΛΕΜΕΝΟΓΛΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙΠΛΩΝ ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 22220
8. EXPERT ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ- ΤΣΑΝΑΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 45 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 70770, (fax) 2767
9. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ- ΕΣΩΠΟΡΤΕΣ- ΝΤΟΥ- ΛΑΠΕΣ, Β' ΠΑΡ. ΜΕΛΑΓΡΟΥ 17 ΕΡΧΟΧΩΡΙ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 26466
10. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 134 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 27380
11. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ "Ο ΠΕΡΙ- ΚΛΗΣ" ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΙ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 98063
12. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 32 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71419
13. ΓΡΑΜΜΙ ΚΟΥΖΙΝΑ ΝΤΟΥΛΑΠΙΑ-ΕΣΩΤ. ΠΟΡΤΕΣ ΙΟΥΡΔΑΝΙΔΗΣ ΚΩ- ΣΤΑΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 24 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 23539
14. ΚΑΛΠΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΠΙΠΛΑ- ΚΟΥΖΙΝΕΣ- ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ, ΠΙΕΡΙΩΝ 149 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 75374
15. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΑΧΥΜΕΑΦΟΡΕΣ (ΓΕΝΙΚΗ ΤΑΧΥ- ΔΡΟΜΙΚΗ) Λ. ΣΤΡΑΤΟΥ 27 Β', τηλ. 23310- 23615
16. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 73323
17. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ - ΚΑΠΝΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ DELICATESSEN ΠΡ. ΗΛΙΑ & ΒΙΚΕΛΑ (ΓΩΝΙΑ) ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 27322
18. ΚΟΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 63639
19. ΚΟΤΣΥΦΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΟ (ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ) 3ο χλμ. Π.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310- 28070
20. ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΘΗ- ΦΥΤΑ Μ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΗ 11 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 64100
21. ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ- ΚΥΡΤΣΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ, ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΩΝ 2 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 21703
22. ΚΡΕΜΛΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ ΕΠΙΠΛΑ-ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 179 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 20149
23. Λ'ΑΜΙ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ ΑΦΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ ΠΙΕΡΙΩΝ 46 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 75200
24. ΛΕΞΙΣ - ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΛΙΓΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 37 & ΠΛ. ΩΡΟΛΟΠΟΥ 14, τηλ. 23310- 73777, 73701
25. ΛΥΜΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 & ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ 22 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24484
26. MAGNET electric - ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ, ΕΠΙΠΛΑ, ΕΙΔΗ ΔΩΡΩΝ, ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΓΡ. & ΣΙΑ Ο.Ε. ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΝΑΟΥΣΑΣ, τηλ. 23320- 44244
27. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ Θ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ- ΘΕΡΜΑΝΣΗ- ΚΛΙΜΑΤΙ- ΣΜΟΣ - ΥΓΡΑΕΡΙΟ Λ. ΣΤΡΑΤΟΥ 37 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24855
28. ΜΟΥΤΑΦΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ "ΝΙΚΟΣ" ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 36 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24344
29. ΝΕΟΣΕΤ Α.Ε. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΠΙΕΡΙΩΝ 139 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 23665
30. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΠΙΕΡΙΩΝ 51 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 28950
31. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ ΧΑΛΙΑ- ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 7 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 61680
32. ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ, ΠΙΕΡΙΩΝ 54 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 27406
33. ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 45 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 65865, 22566
34. ΠΕΤΚΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ- ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ 2ο ΧΙΛ. Ν. ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, τηλ. 23310- 27100
35. ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΑΠΕΔΑ- ΜΟΚΕΤΕΣ- ΤΑΠΕ- ΤΣΑΡΙΕΣ, ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 26723
36. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΥΝΕΓΕΡΜΟΙ - ΗΧΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ 80 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 71340
37. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΤΑΒΕΡΝΑ «ΚΟΜΗΝΟΣ» ΕΝΑΝΤΙ ΣΧΟΛΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 6981303463
38. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΙΚΗ & ΕΛΣΑ Ο.Ε. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙ- ΜΩΝ, ΚΟΜΒΟΣ Ν.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, τηλ. 23310- 71120
39. SYSTEM DOOR (ΤΖΕΤΖΙΟΣ Α.) ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ - ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 131 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 2331060310
40. ΤΡΑΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ- ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 24725
41. ΤΡΑΠΕΖΑΝΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΦΡΟΥΤΩΝ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 71181
42. ΗΜΕ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΟΣ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ- ΟΙΚΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ Ν. Π.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310- 62006, 71575, 23769(fax)
43. ΧΑΛΚΙΔΗΣ ΙΟΥΡΔΑΝΗΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 33Α ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310- 61565
44. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΑΦΕ-ΑΝΑΨΥΚΤΗΡΙΟ ΚΑΛΟΓΡΙΑ- ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 6937416505
45. ΨΗΦΙΚΑΣ- ΤΕΡΤΙΒΑΝΙΔΗΣ ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18, τηλ. 23310- 64261

ΡΑΔΙΟ «ΑΚΡΙΤΕΣ» 102,3 FM

Κάθε Παρασκευή μετά της 22:00 έως της 24:00, ακούτε την εκπομπή:

«ΕΝΤΑΜΑΝ ΜΕ ΤΟΝ ΦΕΓΓΟΝ»

που επιμελείται και παρουσιάζει
ο Χρήστος ασού Άραχον.

Τηλ επικοινων.: (0030)2310- 608600, (0030)2310- 608400

e-mail: radio@akritestoupontou.gr

και ζωντανά στο ίντερνετ: www.akritestoupontou.gr

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Την Κυριακή 13 Απριλίου 2008 πραγματοποιήθηκε η εκδρομή των τμημάτων της Ε.Λ.Β. Η φετινή μας εξόρμηση είχε ως προορισμό τον νομό Κοζάνης.

Πρώτος μας σταθμός, το περίφημο μουσείο φυσικής ιστορίας & λαογραφίας της Κοζάνης. Ένα στολίδι στο κέντρο της πόλης όπου ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να δει σπάνιες συλλογές μεταλλευμάτων, ζώων, πουλιών, ψαριών, φυτών. Επίσης πολύ σημαντικά είναι τα εκθέματα της σύγχρονης ιστορίας μας καθώς & οι παραστάσεις της καθημερινής αστικής & αγροτικής ζωής του τόπου μας στις αρχές του περασμένου αιώνα.

Δεύτερος σταθμός μας ο ιερός ναός Αγίου Ιωάννη Βαζελώνα ο οποίος βρίσκεται πάνω από το χωριό Άγιος Δημήτριος Κοζάνης. Εκεί μας υποδέχθηκαν εκπρόσωποι του σωματίου, οι οποίοι μας ξενάγησαν στους χώρους της μονής & μας ενημέρωσαν για την ιστορία του πιο παλιού μοναστηριού στον Πόντο.

Είχε φτάσει μεσημέρι & ο τρίτος & τελευταίος σταθμός μας ήταν ο Άγιος Παντελεήμονας, ένα εκκλησάκι τετρακόσια μέτρα κάτω από την μόνη του Βαζελώνα. Ήταν η ώρα της ξεκούρασης & του παιχνιδιού. Παρέα μας είχαμε υπέροχα ελάφια & ζαρκάδια που προστατεύονται στον περιφραγμένο χώρο της εκκλησίας, τα οποία αποτέλεσαν την μεγαλύτερη έκπληξη μικρών & μεγάλων.

Η πολύ όμορφη εκδρομή μας έληξε με ένα παραδοσιακό γλέντι όπως γίνονταν παλιά σα' παρχάρια, μικροί - τρανοί ούλ' αντάμα & ο λυριτζής απές σο' χορόν.

Και του χρόνου με υγεία

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ

«ΤΑ ΑΝΘΕΜΙΑ»

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λευκαδίων ΤΑ ΑΝΘΕΜΙΑ πραγματοποίησε το χειμερινό χορό στις 8 Μαρτίου 2008 στο κέντρο ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ στην Ειρηνούπολη. Παρουσίασε τρία χορευτικά τμήματα με χορούς του Πόντου. Το χορευτικό πρόγραμμα του τμήματος ενηλίκων εμπλουτίστηκε με στοιχεία του Ποντιακού γάμου, συνοδεία τραγουδιών.

Αξίζουν συγχαρητήρια, στο χοροδιδάσκαλο Σεμερτζίδη Λάζαρο, που εκπαίδευσε τους μικρούς και μεγάλους χορευτές, τους μουσικούς Μιχαηλίδη Αριστείδη - Λύρα και Ορδουλίδη Γεώργιο - Νταούλι, που έπαιξαν για τα χορευτικά τμήματα και την Παπαδοπούλου Βίκυ που ερμήνευσε τραγούδια του Ποντιακού γάμου.

Τίμησαν το χορό του συλλόγου οι Βουλευτές Τσαβδαρίδης Λάζαρος, Σιδηρόπουλο Αναστάσιος, η Αντινομάρχης Αλδάκου Μαρία, ο Δήμαρχος Ανθεμίων Σιδηρόπουλο Δημήτριος, η Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Ανθεμίων Παπανδρέου Αλεξάνδρα, ο Δημοτικός Σύμβουλος Θεοδωρίδης Αναστάσιος, ο Πρόεδρος Τοπικού Συμβουλίου Λευκαδίων Ανδρεανίδης Πέτρος, Πρόεδρος ΤΟΕΒ Φωστηρόπουλος Νικόλαος, Ο Πρόεδρος του Αγρ.Συν/σμου Ευθυμιάδης Γεώργιος, Ο Πρόεδρος του Ποδοσφαιρικού Συλλόγου Λευκαδίων Μαυρίδης Φώτιος, η εκπρόσωπος του Σ.Πο.Σ. Κεντρικής Μακεδονίας-Θεσσαλίας Μπαλατζίδου Δώρα, εκπρόσωποι των Πολιτιστικών Συλλόγων Η ΜΙΕΖΑ Κοπανού, Ευξείνου Λέσχης Κοπανού, Θ.Γαβράς Έδεσσας, συγχαριανοί και φίλοι.

Ευχαριστούμε όλους αυτούς που τίμησαν με την παρουσία τους το χορό καθώς και τους χορηγούς που πρόσφεραν δώρα για τη λαχειοφόρο αγορά.

Ο Πρόεδρος
Ηλίας Αλιτζανίδης

Η Γ.Γραμματέας
Καλλινίκη Καρυπίδου-Ξενίδου

10 ΧΡΟΝΙΑ "ΑΚΡΙΤΑΣ"

Συμπλήρωσε 10 χρόνια λειτουργίας το οικογενειακό κέντρο "ΑΚΡΙΤΑΣ" στην Πατρίδα Βέροιας. Το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας εύχεται στο μέλος της και ιδιοκτήτη του κέντρου κ. Σταύρο Σαββίδη χρόνια πολλά και πάντα επιτυχίες. Εν όψει των γενεθλίων του "ΑΚΡΙΤΑ", πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΓΛΕΝΤΙ, στις 2 Απριλίου, όπου συμμετείχαν 46 πόντιοι καλλιτέχνες.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και πάλι Σταύρο Σαββίδη και να είσαι σίγουρος ότι η προσφορά σου προς την παράδοση και προς την Ευξείνου Λέσχη αναγνωρίζεται από όλους. Καλή πορεία!

expert

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Γ. - Δ. ΤΣΑΝΑΣΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
Μητροπόλεως 45, 591 00 ΒΕΡΟΙΑ
Τηλ.: 23310 70770/73173, Fax: 23310 27617
e-mail: tsan-1@otenet.gr

Τηλέφωνο χωρίς χρέωση 800 11 10 10 10